

310. VII. 47.

FINSK FORMLÄRA

FÖR

ELEMENTAR-UNDERVISNINGEN

AF

K. HÄMÄLÄINEN

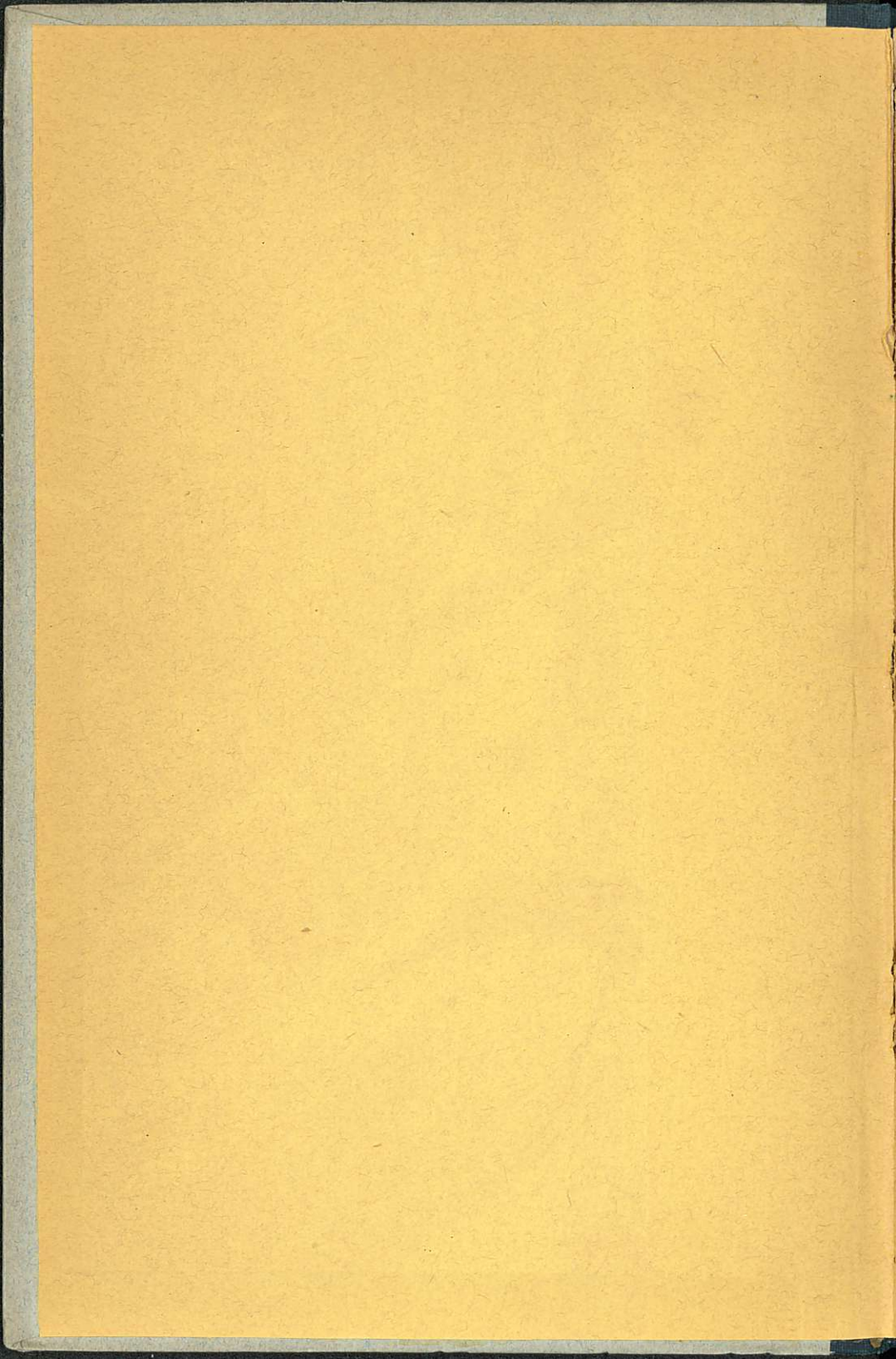
LÄRARE VID FINSKA ELEMENTAR-LÄROVERKET
I HELSINGFORS.

HELSINGFORS

1885.

LÄNG & STÄHLBERG.

FINSK FORMLÄRA

FÖR

ELEMENTAR-UNDERVISNINGEN

AF

K. HÄMÄLÄINEN

LÄRARE VID FINSKA ELEMENTAR-LÄROVERKET
I HELSINGFORS.

HELSINGFORS,

Finska Litteratursällskapets tryckeri,

1885.

FÖRORD.

Med det ökade timantal, som för undervisningen i finska språket vid landets svenska skolor numera anslagits, har det synts undertecknad i hög grad önskligt, att ett urval af läroböcker saken till fromma möjliggjordes.

Såsom kändt, hafva Euréns språkläror i mer än ett par årtionden utgjort nästan det enda hjälpmedlet för dem, som önskat systematiskt lära sig nämnda språk. För närvarande torde dock dessa läroböcker knappast af någon anses fullt motsvara tidens fordringar.

Delande den allmänt hyllade åsigten, att Euréns språkläror utmärka sig ibland annat genom synnerlig reda i ämnets anordning, har jag bibehållit hans indelning af ordens böjningsklasser, hvarigenom äfven den fördel vunnits, att föreliggande formlära med fördel borde kunna begagnas af dem, som tidigare använt Kockströms läroböcker.

Helsingfors, i Februari 1885.

K. H.

INNEHÅLL.

	Sid.
I. Ljudlära	1—16.
II. Böjningslära:	
1) Om nomen	17—46.
2) Om verb	47—78.
3) Om partiklar	79—82.
III. Ordbildningslära:	
1) Substantivens härledning	83—85.
2) Adjektivens härledning	85—86.
3) Verbs härledning	86—87.
IV. Bihang:	
Den finska runopoesin	88—91.
1) Språket	88—90.
2) Versbyggnaden	90—91.

LJUDLÄRA.

A. Bokstäfverna.

1) Bokstäfvernas uttal.

§ 1. Finska språket har 21 bokstäfver, nemligen: *a, d, e, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, r, s, t, u, v, y, ä, ö.* — I låneord, i synnerhet i namn, anträffas dessutom flera främmande bokstäfver, såsom *b, c, f, q, x, z.*

Anm. 1. Utom dessa med ofvannämnda bokstäfver betecknade ljud har finska språket ännu *aspirationen*, hvilken är en lemning af en försvunnen konsonant (*h, t, k*) och i slutet af vissa ord höres såsom ett svagt *h*. Den utmärkes med sitt tecken (') endast i språkvetenskapliga arbeten. Framför enklitiska partiklar öfvergår aspirationen till samma konsonant, hvarmed partikeln börjar; t. ex. *en ole'-kaan: en olekkaan, tule'-pas: tuleppas.*

Anm. 2. Egentligen äro äfven *d* och *g* främmande bokstäfver; de begynna aldrig något ursprungligt finskt ord. — *D*-ljudet förekommer nästan endast i skriftspråket. I folkspråket försvinner det alldeles eller ersättes genom andra ljud, såsom *l, r, h, v, j*; t. ex. *mato* mask, i skriftspråket *madon* maskens, i folkspråket *malon, maron, mavon*; *saadaan* man får: *saahaan*; *riidan* tvistens: *riijan*. — *G* med föregående *n* uttalas i finskan såsom starkt näsljud (äng-ljud), t. ex. *lingon* slungans, uttalas som svenska ordet *lingon*.

Anm. 3. Med afseende på de särskilda bokstäfvernas uttal märkas följande olikheter med svenskan:

o uttalas såsom svenskt *å*; t. ex. *toveri* kamrat (uttal *tåveri*).

u midt emellan slutet svenskt *o* och *u*; t. ex. *juuri* rot.

ä uttalas bredare än i svenskan, ungefär såsom svenskt *ä* framför *r*; t. ex. i svenska ordet *ära*.

Konsonanten *k* har blott det hårda ljudet och kan derföre aldrig uttalas som det svenska *k* i orden *kil, kifva*; t. ex. i *kova* hård och *kiivas* häftig, är *k*-ljudet lika hårdt.

2) Bokstäfvernas indelning.

§ 2. Bokstäfverna indelas i:

a) vokaler: *a, e, i, o, u, y, ä, ö.*

b) konsonanter: *d, g, h, j, k, l, m, n, p, r, s, t, v.*

Af vokalerna äro: Af konsonanterna äro:

a) hårda: *a, o, u.* *k, p, t.*

b) milda: *ä, ö, y.* *d, g, j, v.*

c) lätta: *e, i.* *h, l, m, n, r, s.*

§ 3. Finska språkets vokaler och konsonanter äro till kvantiteten antingen korta („enkla“) eller långa („dubbla“). Såsom korta skrivas de med enkel bokstaf; t. ex. *tule* kom, *vati* fat, *tuki* stöd; såsom långa tecknas de med två likadana, d. ä. med dubbel bokstaf; t. ex. *tuulee* det blåser, *vaatii* han fordrar, *tukki* stock.

3) Diftongerna.

§ 4. Då två olika vokaler uttalas med en enda utandning, uppstår en diftong. Diftongerna i finskan äro af två slag:

a) Egentliga: *uo, yö, ie*, i hvilka den senare vokalen är starkare; t. ex. *suo* kärr, *työ* arbete, *tie* väg.

b) Oegentliga, i hvilka den förra vokalen är starkare; dessa äro af tre slag:

1) Sådana, i hvilka den senare vokalen är *u*; de äro: *au, ou, eu, iu*; t. ex. *aura* plog, *koura* näfve, *seula* såll, *kiulu* stäfva.

2) Sådana, i hvilka den senare vokalen är *y*; de äro: *äy, öy*; t. ex. *käyrä* krokig, *pöytä* bord.

3) Sådana, i hvilka den senare vokalen är *i*; de äro: *ai, oi, ui, äi, öi, yi, ei*; t. ex. *sumuntai* söndag, *voima* kraft, *tuima* bister, *äiti* moder, *loi* han slog, *myi* han sålde, *vei* han förde.

§ 5. Af alla dessa diftonger förekomma endast de, som hafva *i* till senare vokal, längre fram i ordet än i första stafvelsen. Om derföre två vokaler, af hvilka

den senare icke är *i*, sammanträffa annorstädes än i första stafvelsen, böra de uttalas åtskilda, fördelade på två stafvelser; t. ex. *pie-ni-en* de smås, *ou-to-us* ovanlighet, *seu-la* säll, *kope-us* högfärd, *kiu-lu* stäfva, *pappi-us* prestvärdighet.

B. Stafvelserna, ordsdelarne, accenten.

1) Stafvelserna.

§ 6. En stafvelse, som slutar på vokal, kallas öppen; t. ex. *lau-la-vi* han sjunger, *tuu-lee* det blåser; den stafvelse åter, som slutar på konsonant eller aspiration, kallas slutnen; t. ex. *an-noit* du gaf, *teh-dä'* att göra.

§ 7. I anseende till kvantiteten äro stafvelserna af naturen antingen långa eller korta.

a) Långa äro alla de stafvelser, som innehålla tvenne vokaler (d. v. s. en lång vokal eller diftong); t. ex. *tuu-lee*, *poi-kain* gossarnes.

b) Korta äro alla stafvelser, som innehålla endast en (d. ä. enkel l. kort) vokal; t. ex. *ta-pa* sed, *ri-vi-hin* i rad.

Anm. En stafvelse är lång af naturen, då dess längd beror endast på de deruti ingående vokalerna. En af naturen kort stafvelse kan gälla för lång, om dess vokal åtföljes af två konsonanter; t. ex. *myrs-ky* storm, *pi-hal-la* på gården. Man kallar detta positionslängd (såsom beroende på vokalens ställning) och sådana stafvelser långa till positionen.

§ 8. Om bokstäfvernas fördelning på skilda stafvelser är följande att märka:

1) en enkel konsonant, som står mellan två vokaler, hör till den senare vokalen; t. ex. *lu-pa* lof, *rii-te-le-vät* de tvista.

2) af två konsonanter hör den förra till den föregående, den senare till den senare stafvelsen; t. ex. *nap-pi* knapp, *kor-ko* ränta, *las-ku* räkning, *las-tu* spån.

3) af tre konsonanter höra två till den förra, den tredje till den senare stafvelsen; t. ex. *nurk-ka* knut, *myrs-kyinen* stormig.

4) tvenne olika, bredvid hvarandra stående vokaler höra till skilda stafvelser; t. ex. *kope-a* högmodig, *anta-utuu* han gifver sig.

Und. Om den senare af dessa vokaler är *i*, så höra de tillsammans; t. ex. *kai-no-us* blygsamhet, *va-pais-sa* i de fria. Äfvenledes höra tvenne olika, bredvid hvarandra stående vokaler i första stafvelsen tillsammans, om de kunna bilda vare sig egentlig eller oegentlig diftong; t. ex. *suo-da* att unna, *mie-hi-en* männernas; deremot *nä-ky-ös* du må synas; (jmf. §§ 4, 5).

Anm. Tvenne likadana vokaler höra alltid till samma stafvelse, om de icke äro åtskilda genom en apostrof; t. ex. *kyyn* huggormens, *ky'-yn* förmågans.

2) Ordens stam och ändelse.

§ 9. I de flesta finska ord kan man åtskilja tvenne delar: stam och ändelse. Stam är den del af ordet, hvarmed det börjar och hvartill böjningsändelserna fogas; t. ex. i orden *kutsuivat* de kallade, *koskessa* i forsen, *uskomme* vi tro, äro *kutsu*, *koske*, *usko* stammar, *vat*, *ssa*, *mme* ändelser.

§ 10. Alla stammar i finskan slutas på vokal. Stammens sista vokal kallas bindvokal, hvilken med den omedelbart föregående konsonanten, bindkonsonanten, bildar stammens bindstafvelse. Sålunda äro i stammarne *kutsu*, *koske*, *usko* de sista *u*, *e*, *o* bindvokaler, framför dem stående *s* och *k* bindkonsonanter och *-su*, *-ke*, *-ko* bindstafvelser.

Anm. Enstafv. stammar, II klassen af kontrakta nomina äfvensom nomina på *-ia* och *-ua* sakna bindkonsonant; t. ex. *puu* träd, *voi* smör, *korkea* hög, *asia* ärende, *herttua* hertig.

3) Accenten.

§ 11. Accenten (d. ä. röstens höjning öfver en stafvelse mer än öfver en annan i samma ord) är i finska språket af två slag, en starkare, som kallas hufvudaccent (´), och en svagare, som kallas biaccent (`). Hufvudaccenten hvilar alltid på ordets första stafvelse, biaccenten deremot faller vanligen på 3:dje, 5:te, 7:de, 9:de stafvelsen o. s. v., men aldrig på den andra eller sista; t. ex.

öpin jag lär mig.

öppivat de lära sig.

öppinèvat de torde lära sig.

öppimättomuus oläraktighet.

öppimättomalla hos den olärde.

öppimättomiuudessänsä i sin oläraktighet.

Om tredje stafvelsen slutar med kort vokal, faller biaccenten i ett fem- eller flerstafvigt ord oftast på 4:de, 6:tte, 8:de stafvelsen o. s. v.; t. ex.

öpettanèvat de torde undervisa.

öpettamättoman den icke undervisades.

C. Bokstäfvernas förändringar och bortkastning.

§ 12. Vanligen äro i stammen endast bindstafvelsens bokstäfver föränderliga; t. ex. st. *kive*: nom. *kivi* sten, st. *luke*: *luen* jag läser. Stundom förändras äfven konsonanten i den stafvelse, som närmast föregår bindstafvelsen; t. ex. st. *tyttäre*: nom. *tytär* dotter, st. *lakkata*: part. perf. *lakannut* den som upphört.

§ 13. Äfven ändelserna kunna undergå förändringar, men förändringarna i stammen böra alltid föregå dem i ändelsen; sålunda förändras t. ex. stammen *tule* till *tul*, hvarefter tillägges ändelsen *-nut*: *tul-nut*, deraf sedan fås *tul-lut* den som kommit.

I. Vokalerna.

1) Vokalharmoni.

§ 14. Med vokalharmoni förstås i de finska språken den egenhet hos vokalljuden, att de hårda vokalerna (*a, o, u*) icke kunna stå tillsammans med de milda (*ä, ö, y*) i ett osammansatt finskt ord. De lätta vokalerna (*e, i*) kunna förena sig med båda slagen, men stå dock hellre med de milda. T. ex. *vaurastus* förkofran, *näyttäytyä* visa sig, *siisteys* snygghet, *pienuus* (äfven *pienyys*) litenhet.

Anm. Till följe af denna lag äro böjningsändelserna dubbla, neml. hårda och milda, och äfven enklitiska partiklar hafva en dubbel skepnad, allt efter som stammen har hård eller mild vokal; t. ex. *talo-ssa* i gården, *vede-ssa* i vattnet, *sano-taan* man säger, *lähde-tään* man far, *kuka* hvem, *mikä* hvad.

2) De långa (dubbla) vokalernas och diftongernas förändringar framför *i*.

§ 15. Långa vokaler blifva korta, hvarefter den korta vokalen bildar diftong med *i*; t. ex. *maa* land, (*maa-ita*): *maita* länder, *myy* han säljer, (*myy-isin*): *myisin* jag skulle sälja.

Anm. När långt *i* (*ii*) sammanträffar med ändelsens *i* och dervid blir kort, uppkommer ingen diftong, utan en ny lång vokal (*ii*); t. ex. *pii* flinta, (*pii-itä*): *piitä* flintor, *kaunis* skön, smdr. st. *kaunii* (*kaunii-ina*): *kauniina* såsom sköna.

§ 16. Egentliga diftonger bortkasta den föregående af sina vokaler, hvarefter den senare vokalen bildar diftong med *i*; t. ex. (*suo-issa*): *soissa* i kärren, (*lyö-in*): *löin* jag slog, (*vie-isin*): *veisin* jag skulle föra.

§ 17. Oegentliga diftonger, hvilkas senare vokal är *i*, bortkasta detta *i*, hvarefter den föregående vokalen med ändelsens *i* bildar diftong, så att den ursprungliga diftongen återkommer oförändrad; t. ex. *ui* simmar, (*ui-i*): *ui* han simmade, (*sunnuntai-ina*): *sunnuntaina* om söndagarne, (*ui-isin*): *uisin* jag skulle simma.

Anm. Diftonger på *u* och *y* förekomma icke i bindstafvelsen; undantag gör endast verbet *käy* han går, hvarefter *y* framför en tillstötande vokal blir *v*; t. ex. *kävin* jag gick, *kävelen* jag vandrar, *käväisen* o. s. v.

3) De korta (enkla) vokalernas förändringar.

§ 18. Af enkla vokaler äro *a*, *ä*, *e*, *i* uti bindstafvelsen föränderliga, *o*, *ö*, *u*, *y* oföränderliga.

A, Ä.

§ 19. *A* och *ä* kunna 1) försvinna; 2) förvandlas: *a* till *o*, *ä* till *ö*; 3) förvandlas till *e*; 4) förvandlas till *i*.

§ 20. Framför pluralis *i* och imperfektets *i*;

I. I tvåstafviga stammar:

1) *a* bortfaller, om stammens första vokal är *o* eller *u*; t. ex. *korva* öra, (*korva-issa*): *korvissa*; st. *osta*, (*osta-in*): *ostin* jag köpte; (*muna-ia*.) *munia* flere ägg; (*muutta-i*.) *muutti* han flyttade; (*muista-i*.) *muisti* han mindes.

Und. I orden *suola* salt och *puola* lingon öfvergår *a* till *o*; t. ex. (*suola-ista*.) *suoloista*, (*puola-ina*.) *puolino*, till skilnad ifrån pluralis af orden *suoli* tarm och *puoli* hälft (*suolina*, *puolina*).

2) *a* förvandlas till *o*, om stammens första vokal är *a*, *e* eller *i*; t. ex. *kala* fisk, (*kala-issa*): *kaloissa*; *peura* ren, (*peura-issa*): *peuroissa*; (*laula-in*.) *lauloin* jag sjöng; *mela* styråra, *liuska* skifva.

Und. Tvåstafviga verbalia på *-ma*, *-ja*, *-va* bortkasta *a* alltid; t. ex. *saama* det erhållna, fångst: *saamissa*; *saaja* och *saava* den som får: *saajissa*, *saavilta*.

Anm. I följande verb, hvilkas bindkonsonant är *t* och stammens första vokal *a*, kan *a* både bortfalla och öfvergå till *o*: *auttaa* hjälpa, *haastaa* tala, *kastaa* vattna, *kaataa* fälla, *karttaa* undvika, *laittaa* laga, *maittaa* smaka väl, *malttaa* vänta, *hejda* sig, *naittaa* bortgifta, *paistaa* steka, *saartaa* omringa, *saattaa* ledsaga, *taittaa* bryta, *vaihtaa* byta; stamm. *autta*, *kaata*, *kasta* o. s. v.; imperf. *auttoi* och *autti*; *haastoi*, *haasti*; *kastoi*, *kasti*; *kaatoi*, *kaasi* (enl. § 36, 2); *karttoi*, *kartti*; *saartoi*, *saarsi* (enl. § 36, 2). — *taitaa* kunna: endast *taisi*.

4) *ä* bortfaller alltid; t. ex. *päivä* dag: *päivissä*; *heittävät* de kasta, *heittivät* de kastade.

II. I flerstafviga stammar:

1) *a* och *ä* bortfalla:

a) Från flerstafviga verbalstammar framför imperfektets *i*; t. ex. *anasta-n* jag bemäktigar mig: *anastin*; *istutan* jag planterar: *istutin*.

b) från härledda stammar på *-ma*, *-mä*, och från alla stammar på *-va*, *-vä*, *-sa*, *-sä*, *-ttoma*, *-ttömä*, *-mpa*, *-mpä*; t. ex. *sanoma* sägen, *kuolema* död, *isintimä* styffader, *tuleva* kommande, *orava* ekorre, *näkyvä* synlig, *kuuluissa* ryktbar, *näkyissä* ansenlig, *huolimaton* (st. *huolimattoma*)

vårdslös, *isätön* (st. *isättömä*) faderlös, *kovempi* (st. *kovempa*) hårdare, *syvin* (st. *syvimpä*) djupast: inessiv. plur. *sano-
missa, tulevissa, kovemmissa* o. s. v.

c) Om *h* eller *o* omedelbart föregå; t. ex. *vieras* (st. *vieraha*) främmande, *ainoa* ende, iness. plur. *vierahissa, ainoissa*.

2) *a* förvandlas till *o*, *ä* till *ö* framför plur. *i*: om *i* finnes i nästföregående stafvelse eller tvenne konsonanter omedelbart föregå; t. ex. *asia* sak, *pappila* prestgård, *kynttilä* ljus, *karitsa* lam, *tekijä* görare, *harakka* skata, *leiviskä* lispund, *laulanta* sång: *asioissa, tekijöissä, harakoissa* o. s. v.

Und. Stammar på *-mpa, -mpä* bortkasta alltid *a, ä* (s. 1, b), äfvensom *isäntä* värd och *emäntä* värdinna: *isännillä, emännillä*.

3) *a, ä* kunna både bortfalla och förvandlas framför pluralis *i*:

a) om *u* eller *e* omedelbart föregå; t. ex. *herttua* hertig, *saippua* tvål, *korea* vacker, *kipeä* sjuk, *sileä* slät: *herttuissa, herttuissa, saippuota, saippuita, sileötä, sileitä* o. s. v.

b) om *j, l, m, n, r* såsom enda konsonanter omedelbart föregå bindvokalen; t. ex. *pihlaja* rönn, *kamala* hemsk, *satama* hamn, *omena* äppel, *antura* sula, *kataja* en, *ympyrä* cirkel, krets: *pihlajoissa, -jissa, omenoissa, -nissa, ympyröissä, -rissä* o. s. v.

Und. Härledda på *-ma, -mä* bortkasta alltid bindvokalen (s. 1, b). — Om *i* föregående stafvelsen finnes *i*, förvandlas *a, ä* till *o, ö* (s. 2). — *Tavara* vara och *pakana* hedning förvandla alltid *a* till *o*: *tavaroissa, pakanoilla*.

§ 21. *a, ä* förvandlas till *e*:

1) I tvåstafviga adjektiv framför komparativens ändelse *-mpi*; t. ex. *vanha* gammal: *vanhempi, pyhä* helig: *pyhempi*.

2) Framför passivändelsen *ta* (*tta*); t. ex. *laulan* jag sjunger, pres. part. pass. *laulettava* (*laula-tta-va*, s. § 94).

Und. Verba kontrakta bortlemna bindvokalen framför *ta*; t. ex. st. *lupata* (*lupata-taan, lupat-taan, luvat-taan*): *luvataan* man lofvar (jmf. § 94).

§ 22. I slutet af komparativändelsen öfvergå *a* och *ä* till *i*; t. ex. st. *kovempa*: *kovempi* hårdare, *pyhempä*: *pyhempi* heligare.

§ 23. *A* och *ä* bortfalla alltid framför superlativens *i* (*-impa*, *-in*); t. ex. (*kova-in*): *kovin* den hårdaste, (*pyhä*): *pyhin* den heligaste.

§ 24. Karitiva adjektiv och superlativer bortkasta *a*, *ä* alltid i slutet af nominativus sing. äfvensom framför ändelsen *-ta* (*-tä*) i partitivus sing.; t. ex. st. *isättömä* (*isättöm*, *isättön*, enl. §§ 35, 41): *isätön* faderlös; *auttamattoma*: *auttamaton* ohjelpig; st. *kovimpa* (*kovimp*, *kovim*): *kovin* hårdast; (*isättömä-tä*, *isättöm-tä*, *isättön-tä*): *isätöntä*; (*kovimpa-ta*, *kovimp-ta*, *kovim-ta*): *kovinta*; (enl. § 41, 2).

Anm. *A*, *ä* kunna försvinna äfven framför ändelsen *-na* i essivus sing. och framför ändelsen *-ten* i genetivus pluralis; t. ex. *isättömänä* eller (*isättöm-nä*, *isättön-nä*): *isätönnä*; *kovimpana* eller (*kovimp-na*, *kovim-na*): *kovinna* (s. § 50, 1, 2); — (*isättömä-ten*): *isättömäin* (s. § 55, IV) eller (*isättömä-ten*, *isättöm-ten*): *isätönten*; (*kovimpa-ten*): *kovimpain* eller (*kovimpa-ten*, *kovimp-ten*, *kovim-ten*): *kovinten*.

I.

§ 25. *I* framför *i* bortfaller, men förvandlas vanligen framför pluralis *i* till *e*; t. ex. *poimin* jag plockar, (*poimi-in*): *poimin* jag plockade; *risti* kors: iness. plur. (*risti-issä*): *ristissä*, vanligen *risteissä*.

Anm. Kontrakta nomina på *-ihi* bortkasta alltid *i*; t. ex. st. *nauris* rofva, (*naurihi-ta*): *nauri-ita*.

§ 26. *I* emellan tvenne vokaler öfvergår till *j* och öfverföres till den följande stafvelsen; t. ex. *poika* gosse, (*poi-an*): *pojan*, *talo* gård, (*talo-ita*, *talo-ia*): *taloja*.

E.

§ 27. I slutet af tvåstafviga nominalstammar öfvergår *e* i nom. sing. till *i*, men bortfaller från flerstafviga; t. ex. st. *kive*, *Suome*, *paimene*: nom. *kivi* sten, *Suomi* Finland, *paimen* herde.

Und. *Itse* sjelf, *kaase* brudsäta, *nukke* docka, *kolme* tre, äfvensom sådana nomina propr., som *Kalle*, *Raah*e Brahestad o. a. d.

bibehålla *e* i nominat. — St. *miehe*: nom. sing. *mies* man. — Två- och flerstavviga nominalstammar på *-se* med föregående vokal, förvandla hela stavelsen *-se* till *-nen*; t. ex. st. *toise*, *ihmise*, *luonnollise*: nom. sing. *toinen* den andra, *ihminen* människa, *luonnollinen* naturlig. — St. *kuuse* och *jouse*: nom. *kuusi* gran, *jousi* skjutbåge.

§ 28. *E* bortfaller alltid framför *i*; t. ex. *tulen* jag kommer, *katselen* jag betraktar, *tuli* eld, *hevonon* häst, (st. *tule*, *hevose*): imperf. *tulin*, *katselin*, iness. plur. *tul-issa*, *hevos-issa*, kondit. *tulin*.

§ 29. Framför stavvelser, som börja i nomen med enkelt *t*, i verb med enkelt *t*, *k*, *n*, bortfaller eller kvarstår *e* enligt följande bestämmingar:

a) *E* bortfaller: från de tvåstavviga stammar, i hvilka *e* föregås af enkelt *h*, *l*, *n*, *r*, *s*, *t* eller tvenne konsonanter, af hvilka den senare är *s* eller *t*; t. ex. *vuohi* get, *tuli* eld, *uni* sömn, *vuori* berg, *kuusi* gran, *vesi* vatten, *varsi* skaft, *veitsi* knif, *yksi* en, *kaksi* två, *tulen* jag kommer, *menen* jag går (st. *tule*, *une*, *vete*, *varte*, *veitse*, *yhte*, *kahte*, *tule*, *mene*): part. sing. *vuoh-ta*, *tul-ta*, *vet-tä*, *vart-ta*, (*veits-tä*;) *veistä*, (*yht-tä*;) *yhtä*; infin. (*tul-ta'*): *tul-la*, (*men-tä*): *men-nä*; imperat. *tul-kaa*, *men-kää*; perf. partic. (*tul-nut*): *tul-lut*, *men-nyt*.

Und. *E* kvarstår i: *itse* sjelf, *lehti* blad, *tähti* stjerna, *viiksi* mustasch, *ripsi* ögonhår, *sääksi* mygga, part. sing. *itse-ä*, *lehte-ä* o. s. v., äfvensom i tvåst. verb på *-te*; t. ex. (*lähte-tä*;) *lähte-ä* afresa, *tunte-a* känna, *pote-a* vara sjuk; *lähte-kää*, *lähte-nyt* o. s. v. — I *lahti* vik, *vyyhti* härfva, *suksi* snöskida, *peitsi* spjut, *hapsi* långt hårstrå, *kaitsen* jag vallar, kan *e* både bortlemnas och bibehållas; sålunda part. sing. *lahte-a* och (*laht-ta*;) *lah-ta*; *sukse-a*, *susta*; infin. *kaitsea* och *kaita* o. s. v.

b) *E* kvarstår (och *t* ifrån ändelsen bortfaller), om *e* i tvåstavviga stammar föregås af enkelt *k*, *p*, *v* eller tvenne konsonanter, af hvilka den senare icke är *s* eller *t*; t. ex. *joki* flod, *läpi* hål, *kivi* sten, *onni* lyckå, *hanhi* gås, *nurmi* äng, *lukee* han läser (st. *joke*, *luke* o. s. v.), part. (*joke-ta*;) *joke-a*, *hanhea*; infin. *luke-a*; part. perf. *luke-nut*; imperat. *luke-kaa* o. s. v.

Anm. *E* bortfaller i *näkee* han ser och *tekee* han gör; infin. (*näk-tä'*.) *nähdä*, imper. (*tek-kää'*.) *tehkää*, partic. (*tek-nyt'*.) *tehnyt* o. s. v. — Om *m* föregår, kvarstår *e* i *Suomi* Finland, *nimi* namn, *kymi* flod, *imen* jag suger; part. *Suomea*, inf. *imeä*, partic. *imennyt* o. s. v.; bortfaller i *lumi* snö, *liemi* spad, *toimi* göromål; part. *lun-ta*, *lien-tä*, *toin-ta*; kan både bortfalla och kvarstå i *niemi* udde, *loimi* hästtäcke, *soimi* krubba, *taimi* planta, *tuomi* hägg; part. (*niemeä*), *niëntä*, *loime-a*, *loin-ta*; *tuome-a*, *tuon-ta*.

c) *E* bortfaller från alla flerstafviga stammar; t. ex. *sisar* syster, *hevonen* häst, *pakenen* jag flyr (st. *sisare*, *hevose*, *pakene*): *sisar-ta*, *hevos-ten* hästarnes; infin. (*paken-tä'*, *paket-tä'*, *paet-tä'*): *paeta*; (*paken-kaa*, *paket-kaa*): *paet-kaa*; (*paken-nut'*.) *paennut*; (enl. §§ 33, 4; 40).

§ 30. I klassen af kontrakta nomina bortlemnar bindvokalen i nominat. och partit. sing. äfvensom i hela pluralis, utom i nominat.; t. ex. st. *vieraha*: nom. sing. *vieras* främmande, part. sing. *vierasta*, iness. plur. *vierah-issa* o. s. v.; *uroho*: *uros* hjelte, *urosta*, *urohissa*; *naurihi*: *nauris* rofva, *nauris-ta*, *naurih-issa*. — Kontrakta verba bortlemna bindvokalen framför *i* och de ändelser, som begynna med enkelt *t*, *k*, *n*; t. ex. st. *kokota*: (*kokot-in*): *kokos-in* jag samlade; infin. (*kokot-tä'*): *koota*, perf. partic. (*kokot-nut*): *koon-nut*; (s. §§ 33, 4; 36, 4).

II. Konsonanterna.

§ 31. Intet ursprungligen finskt ord kan börja eller sluta med flera än en konsonant. Om, genom utelemning af slutvokalen, två konsonanter komma att stå i slutet af ett ord eller en stafvelse, så bortlemnas den förra af dem; t. ex. st. *kysymykse*, *kolmante*, *juokse* (*kysymyks*, *kolmant*, *juoks-ta*): nom. *kysymys* fråga, (*kolmat*.) *kolmas* den tredje, infin. *juos-ta* springa.

Und. 1. Af *ht*, *mp* och *ts* (i verb på *-tsen*) bortlemnas den senare (*t*, *p*, *s*); t. ex. *yksi* (*yhte-tä*, *yht-tä*): *yhtä*, (*kovim-pa*, *kovimp*, *kovim*.) *kovin* den hårdaste, *iloitsen* jag gläder mig, imperat. (*iloitse-kaa*, *iloits-kaa*): *iloitkaa*.

Und. 2. Ordets första stafvelse kan dock sluta med *l*, *n*, *r*, *m* och påföljande *k*, *p*, *t*, *s*; t. ex. *kalk-ki* kalk, *polt-ti* brände, *myrs-ky* storm.

De hårda konsonanternas (*k*, *p*, *t*) förmildring.

§ 32. De hårda konsonanterna förmildras, om de börja en kort öppen stafvelse, hvilken icke är den första i ordet, men som genom böjning eller härledning blir slutet.

K.

§ 33. 1) *K* efter *k* bortfaller (*kk*: *k*); t. ex. *kukka* blomma: *kukan*, st. *nukku*: *nukun* jag somnar.

2) *K* efter *n* blir *g* (*nk*: *ng*; starkt näsljud, s. § 1, anm. 2); t. ex. *kaupunki* stad: *kaupungin*, st. *vinku*: *vingut* du gnäller.

3) *K* efter *h*, *l*, *r* bortfaller (*hk*: *h*, *lk*: *l*, *rk*: *r*); t. ex. *nahka* skinn: *nahan*, *jalka* fot: *jalan*, st. *kulke*: *kulen* jag färdas, *arka* skygg: *aran*, st. *särke*: *sären* jag söndrar.

Anm. 1. Efter *h* kan *k* emellanåt kvarstå, men före *e* förmildras det vanligtvis till *j* (*hk*: *hk*, *h*; *hke*: *hje*); t. ex. *nahka*: *nahkan*, vanligen *nahan*; *kiihko* lidelse: *kiihkon*, *kiihon*; st. *rohketa*: *infin*. *rohjeta* våga. — *K* efter *h* kvarstår, om *k* börjar tredje stafvelsen; t. ex. *suurehko* någorlunda stor: *suurehkon*, och äfven i tvåstafviga vanligen, om *h* föregås af diftong eller lång vokal; t. ex. *keuhko* lunga: *keuhkot*, *haahka* ejder: *haahkan*. — *K* efter *l* och *r* kan äfven förmildras till *j*, om *e* eller *i* följer (*lke*: *lje*, *rke*: *rje*, *lki*: *lji*, *rki*: *rji*); t. ex. *kulke*: *kuljen*, imperf. *kuljin*; st. *särke*: *särjen*, *särjin*; *särki* mört: gen. *särjen*. — Äfven om *ä* följer kan *k* efter *l* och *r* förmildras till *j* (*lkä*: *ljä*, *rkä*: *rjä*); t. ex. *nälkä* hunger: *näljän*, *märkä* våt: *märjän*.

Anm. 2. I optativens 2 pers. sing. förmildras *k* efter *l*, *n*, *r* till *l*, *n*, *r*; t. ex. st. *tule*, *mene*, *pure*, (*tul-kos*:) *tullos*, (*men-kös*:) *mennös*, (*pur-kos*:) *purros*.

4) *K* mellan två vokalër bortfaller (*-k-*: *-*); t. ex. *vika* fel: *vian*, st. *luke*: *luen* jag läser.

Anm. *K* mellan två *u* öfvergår till *v* (*uku*: *uvu*); t. ex. *luku* läsning: *luun*. — *K* förmildras till *j*, om det föregås af en på *i* slutande diftong; t. ex. *taika* trollkonst: *taijan*, *aikoa* ämna: *aijon*. Undantag: *aika* tid, *poika* gosse, i hvilka *k* bortfaller; gen. *ajan*, *pojan* (enl. § 26).

P.

§ 34. 1) *P* efter *p* bortfaller (*pp*: *p*); t. ex. *pappi* prest: *papin*, st. *tappele*: *tapella* slåss.

2) *P* efter *m* blir *m* (*mp: mm*); t. ex. *kampa kam: kamman*, st. *ampu: ammun jag skjuter*.

3) *P* i öfriga fall blir *v* (*lp: lv, rp: rv, -p-: -v-*); t. ex. *kalpa svärd: kalvan, urpu knopp: urvun, tupa stuga: tuvan*.

T.

§ 35. 1) *T* efter *t* bortfaller (*tt: t*); t. ex. *katto tak: katon, opettaa undervisa: opetan*.

2) *T* efter *l, n, r* öfvergår till *l, n, r* (*lt: ll, nt: nn, rt: rr*); t. ex. *silta bro: sillan, kanto stubbe: kannon*, st. *anta: annan jag gifver, virta flod: virran*, st. *muserta: muserran jag krossar*.

3) *T* efter *h* eller vokal öfvergår till *d* (*ht: hd, -t-: -d-*); t. ex. *tahto vilja: tahdon*, st. *kuto: kudon jag väfver*.

Allmänna anmärkningar.

1. *K* förmildras icke efter *s* och *t* (*sk: sk, tk: tk*); t. ex. *tasku ficka: taskun*, st. *itke: itken jag gråter*. — *T* och *p* förmildras icke efter *s* (*st: st, sp: sp*); t. ex. *piispa biskop: piispan, lastu spån: lastun*, st. *lähesty: lähestyn jag nalkas*.

2. I genet. och partit. plur. inträffar förmildring äfven i öppen stafvelse, om bindvokalen bildar diftong med pluralis *i*; t. ex. *kuusikko granskog: kuusikoita, kuusikoiden; sovinto försoning: sovinoita, sovinnoiden; harakka skata: harakoita, -koiden; ulappa öppen sjö: ulapoita, -poiden*.

3. I flerstafviga stammar på *-se* med föregående vokal förmildras *k, p, t* icke, då de börja näst sista stafvelsen; t. ex. *julkinen* (st. *julkise*) offentlig: part. sing. *julkista, poikanen (-se)* liten gosse: *poikasta*; — *lapanen (-se)* yllevant: *lapasta, jupisen: infin. jupista mumla*; — *entinen* (st. *entise*) fordne: part. sing. *entistä, kultainen gyllne: kultaista, tutisen: tutista darra*.

4. Suffixerna, då de göra stafvelsen slutan, verka icke konsonant-förmildring, utan tvärtom upphäfvu densamma; t. ex. *takki rock: takkimme vår rock, katon takets: kattonne edert taks*.

5. Såsom i § 32 uppgifves, kan förmildring förekomma endast i korta, öppna stafvelser, som genom böjning blifva slutna; t. ex. *harakka: harakan, harakoissa*. I sådana former, som *rikkaissa, kipeissä, vapaissa, herttuissa, poikain, kovempain* kan förmildring icke förekomma, emedan diftongen uppstått genom sammandragning och dess *i* ursprungligen bildat en från föregående vokal skild

stafvelse, hvarigenom den föregående stafvelsen äfven under böjningen förblifvit öppen: *rikka-issa*, *kipe-issä*, *vapa-issa*, *herttu-issa*, *poika-en*, *kovempa-en*. I runospråket delas ock genom sammandragning uppkomna diftongers vokaler på skilda stafvelser, hvarvid de vanligen ännu åtskiljas genom ett *h*; t. ex. *rikka-hissa*, *valke-hia*, *kipe-hille* o. s. v.

Öfriga konsonantförändringar.

§ 36. Förvandling af *t* till *s* och *n*:

1) När *t* såsom bindkonsonant hos nomen föregås af vokal eller *l*, *n*, *r*, öfvergår *t* till *s* framför pluralis *i* och i nomin. sing., då bindvokalen *e* bortfallit eller förändrats till *i*; t. ex. st. *vete*: nom. sing. *vesi*, plur. *vesiä*, *vesissä* o. s. v.; *kolmante* (*kolmant*, *kolmat*): *kolmas*; *hyvytte*: *hyvyys* godhet. — Hit höra äfven st. *yhte*, *kahte*, *haahte*: nom. sing. *yksi* en, *kaksi* två, *haaksi* (äfven *hahti*) farkost, plur. *yksissä*, *kaksista*, *haaksiin* o. s. v.

Und. Nominalstammar på *-ue*, *-ye* (urspr. *-ute*, *-yte*) bibehålla *t* oförändrad i nominat. och part. sing., i kortare essivus och i genet. plur. på *-ten*; i alla öfriga kasus bortlemma de *t*; t. ex. st. *lyhye* (urspr. *lyhyte*:) nom. sing. *lyhyt*, part. sing. *lyhyttä*, kort. essiv. (*lyhyt-nä*:) *lyhynnä*, gen. plur. på *-ten*: *lyhyt-ten*; gen. sing. *lyhyen*, iness. sing. *lyhyessä*, part. plur. *lyhy-itä*, iness. plur. *lyhyissä* o. s. v. — Nom. sing. af st. *tuhante*: *tuhat* (icke *tukas*) tusen; öfriga kasus regelbundna: *tuhansia*, *tuhansissa* o. s. v.

2) När *t* såsom bindkonsonant hos verb på *-ta*, *-tä* föregås antingen af två vokaler eller *l*, *n*, *r*, öfvergår *t* till *s*, om bindvokalen (*a*, *ä*) bortfallit; t. ex. (*taita-in*:) *taisin* jag kunde, (*kumarta-in*:) *kumarsin* jag bugade mig, (st. *puhalta*:) *puhalsi* det blåste, (*kaata*:) *kaasi* han stjelpte (men *kaatoi*, emedan *a* öfvergått till *o*).

Anm. Ordet *noutaa* hemta alltid *nouti*. — Äfven i några verb på *e* öfvergår *t* till *s*: *potea* vara sjuk: *posin*, *tuntea* känna: *tunsin*, *lähteä* begifva sig: *lähti* och *läksi*.

3) Verba kontrakta förvandla *t* till *s* framför imperf. *i*; t. ex. (st. *lupata*:) *lupasi* han lofvade (s. § 88, 3).

4) *T* framför *n* öfvergår till *n*, om bindvokalen emellan dem bortfallit; t. ex. *satuloitsen* jag sadlar (*satu-*

loitse-nut, satuloits-nut, satuloit-nut): *satuloinnut*; *vuosi* år (*vuote-na, vuot-na*): *vuonna*; (jmf. §§ 90, 50, anm.).

H.

§ 37. *H* öfvergår till *s*, *t* eller *aspiration* i nomina kontrakta; t. ex. st. *orihi*: *oris, orit, ori'* hingst (s. § 58: I, 2).

§ 38. *H* öfvergår till *k* framför *s*; t. ex. st. *yhte, haakte*: *yksi, haaksi* (jmf. § 36, 1). — I st. *näke* och *teke* öfvergår tvärtom *k* till *h* framför enk. *t, k, n*; t. ex. (*näke-tä*:) *nähdä*, (*teke-kää*:) *tehkää*, (*teke-nyt*:) *tehnyt*.

N.

§ 39. *N* efter *l, r, s* assimileras till *l, r, s* (oftast i verb); t. ex. (*tule-nut*:) *tullut*, (*pure-nut*:) *purrut*, (*pese-nyt*:) *pessyt*, (*lapse-na, laps-na, las-na*:) *lassa* (s. § 90, 50).

§ 40. I flerstafviga verb på *-ne* öfvergår *n* framför *t* och *k* till *t*; t. ex. (*pakene-ta'*, *paken-ta'*, *paket-ta'*, *paet-ta'*, *paet-a'*:) *paeta* fly, (*pakene-kaa*:) *paetkaa* flyn (jmf. § 87).

M.

§ 41. *M* öfvergår till *n* efter bindvokalens bortkastning:

1) I slutet af ord; t. ex. (st. *kovimpa, kovimp, kovim*:) *kovin* den hårdaste, (st. *avaime*:) *avain* nyckel.

2) Framför ändelser, som börja med enkelt *t* och *n*; t. ex. *lumi* snö (*lume-ta*): *lunta*; *avainta*; (*kovimpa-na, kovimp-na, kovim-na*:) *kovinna*.

D. Sammandragning.

§ 42. Sammandragna ord (kontrakta)* äro sådana flerstafviga ord, i hvilka stammens två sista vokaler blifvit sammandragna till en lång vokal. I sin osamman-

* Till undvikande af alltför många beteckningar kommer benämningen „kontrakt“ framdeles att begagnas äfven om sådana stammar, i hvilka sammandragning ännu icke har verkställts.

dragna form äro de tre- eller flerstafviga och af två slag, nemligen:

1) Sådana, uti hvilka de båda sista stamstafvelsernas vokaler äro desamma. Deras bindkonsonant är i nomen *h*, i verben *t*, någon gång äfven *j*; sammandragningen sker sålunda, att bindkons. bortlemnas och de två korta vokalerna sammandragas till en lång vokal; t. ex. st. *vieraha*, *oppinehe*, *lupata*, *halata* l. *halaja*: *vieraa*, *oppinee*, *lupaa*, *halaa*.

2) Sådana, uti hvilka de båda sista stamstafvelsernas vokaler äro olika; den senare af dessa vokaler är alltid *a* eller *ä*, den förra i nomen *e*, i verben *e*, *i*, *o*, *u*, *y*. I nomen hafva de ingen bindkonsonant, men i verben *t*. Sammandragningen sker sålunda, att den senare vokalen göres lika med den föregående, bildande dermed ett långt vokalljud (sedan i verben bindkonsonanten bortfallit); t. ex. st. *korea* vacker, *sileä* slät, *kokota*, *rupeta*: *koree*, *silee*, *kokoon* jag samlar, *rupeen* jag börjar.

BÖJNINGSLÄRA.

I. Om nomen.

I. Nomens genus.

§ 43. Finska språket gör ingen skilnad emellan genus (kön) i nomen. För lifegande väsenden bestämmes genus antingen genom skilda ord för hvardera könet; t. ex. *mies* man, *vaimo* qvinna, *härkä* ox, *lehmä* ko, *kukko* tupp, *kana* höna; eller ock genom sammansättningar med *mies* och *nais-* (för menniskor), samt *koiras* l. *uros*, *naaras* l. *imisä* (för djur); t. ex. *miesihminen* mansperson, *naisihminen* qvinsperson; *koirasteiri* orrhane, *naarasteiri* orrhona.

Anm. I några ord begagnas ändelsen *-tar* till betecknande af qvinliga väsenden, titlar och sysselsättningar; t. ex. *Kuutar* månens dotter, *opettajatar* lärarinna, *näyttelijätär* skådespelerska, *runotar* sångmö.

II. Nomens deklination.

a) Nomens kasus och numerus.

§ 44. Deklinationen i finskan sker genom tvenne numerus: singularis och pluralis; hvardera numerus har följande kasus:

Ändelser.

	Singularis.	Pluralis.
Nominativus	—	<i>t</i>
Genetivus	<i>n</i>	<i>ten, iten</i>
Akusativus	<i>n, —</i>	<i>t</i>
Partitivus	<i>ta, tä (a, ä)</i>	<i>ita, itä (ia, iä)</i>
Inessivus	<i>ssa, ssä</i>	<i>issa, issä</i>
Elativus	<i>sta, stä</i>	<i>ista, istä</i>

Illativus	<i>h—n, seen</i>	<i>ihiin, isiin</i>
Adessivus	<i>lla, llä</i>	<i>illa, illä</i>
Ablativus	<i>lta, ltä</i>	<i>ilta, iltä</i>
Allativus	<i>lle</i>	<i>ille</i>
Essivus	<i>na, nä</i>	<i>ina, inä</i>
Translativus	<i>ksi</i>	<i>iksi</i>
Abessivus	<i>tta, ttä</i>	<i>itta, ittä</i>
Komitativus	—	<i>ine</i>
Instruktivus	<i>n</i>	<i>in</i>
Prolativus	<i>tse</i>	<i>itse</i>

Såsom af ofvanstående synes, äro ändelserna för hvardera numerus desamma, utom i nomin., genet. och akkusat. Pluralis bildas för öfrigt sålunda, att vokalen *i* fogas framför ändelsen i singularis.

Anm. För att kunna deklinera ett nomen, bör man känna dess stam, hvartill sedan kasusändelserna fogas. Stammen igenfinnes i nomin. eller genet. sing. enligt följande regler:

1) Om nom. slutar på vokal, är nominativen tillika ordets stam; t. ex. *maa, yö, sunnuntai, kukko, soutu, rovio, kaislikko, rakennettu, matka, kahakka, emäntä, miniä, saippua, tuomari, itse, kaupunki, vapaa*. — Om nom. slutar på *i*, måste dock i tvåst. ord äfven genetiven vara känd, ty i sådana ord, i hvilka stammens *e* i nom. öfvergått till *i*, fås stammen sålunda, att *i* i nominativus förbytes till *e*; t. ex. nom. *kivi*, gen. *kiven*, stam *kive*; *reki*, gen. *reen*, stam *reke*. — Om nomin. slutar på *-mpi*, slutar stammen på *-mpa*; t. ex. *kovempi*: st. *kovempa*.

2) Om nomin. slutar på konsonant eller aspiration, återfinnes stammen i gen. sing. sålunda, att genetivändelsen *n* bortlemnas; t. ex. nom. *onneton, avain, sepel, kysymys, ihminen, rikas, ies, terve, oppinut, lyhyt*, gen. *onnetoman, avaimen, seppelin, kysymyksen, ihmisen, rikkahan, ikehen, tervehen, oppinehen, lyhyen*, st. *onnettoma, avaima, seppela, kysymykse, rikkaha, tervehe, lyhye* (jmf. § 36, und.) o. s. v. — Om genet. slutar på *-nnen, -mman* eller *-uden*, slutar ordets stam på *-nte, -mpa*, eller *-ute*; t. ex. *neljännen* (st. *-jante*), *kovimman* (st. *-mpa*), *oikeuden, lyhyiden* (st. *-keute, -hyyte*). — Alla nomen, som i nom. sluta på *-e*, hafva äfven aspiration efter *-e* och således st. på *ehe*, med undant. af *itse* o. s. v.; jmf. § 27, und.

§ 45. Nominativus sing. har ingen ändelse. Oftast utgöres nominativen af den oförändrade stammen; t. ex. *maa, sunnuntai, talo, vakaa, pappi*. Många stammar för-

ändra likväl bindstafvelsen i nominat. sing.; t. ex. st. *nime, hevose, avaimie, hyvyyte, vieraha*: nom. *nimi, hevonen, avain, hycyys, vieras*; (s. böjningsklasserna, §§ 53—58).

§ 46. Genetivus plur. har två ändelser: *-ten* och *-iten*. Ifrån ändelsen *-ten* bortfaller *t*, om bindvokalen kvarstår före *t*, hvarefter *e* i ändelsen öfvergår till *i*; t. ex. (*talo-ten, talo-en*;) *taloin*, (*kova-ten*;) *kovain*. — I ändelsen *-iten* antingen bortfaller *t* eller öfvergår till *d* och *tt*; t. ex. (*omena-iten, omena-ien*;) *omenien, omenoiden, omenoitten*. — Sålunda blifva genetivändelserna: *-ten, -in, -ien, -iden, -itten* (s. närmare böjningsklasserna, §§ 53—58).

§ 47. Ackusativus i finskan har icke någon egen ändelse. I singularis är denna kasus lika med nomin. eller genet., i pluralis lika med nominat. Härifrån undantagas endast personliga pronomen (s. § 69).

§ 48. Ändelsen för partitivus är *-ta, -tä*. Från denna ändelse bortfaller ofta *t*, hvarigenom ändelsen blir *-a, -ä*, plur. *-ia, -iä*, (s. §§ 53—58).

Anm. 1. Enstafv. stammar och kontrakta stammar få både i sing. och plur. ändelsen *-ta, -tä*; t. ex. *maata, maita, vierasta, vieraita*. — Alla tvåstafv. stammar få änd. *a, ä*; t. ex. *taloa, -loja, taulua, -luja, jalkaa, -koja, hyvää, hyviä, ristiä, ristejä, kiveä, kiviä*; härifrån undantagas i sing. endast de stammar på *-e*, i hvilka *e* bortfaller framför *t* (s. § 29). — Om öfriga stammars ändelse se böjningskl.

Anm. 2. Från part. plur. kan alltid en form af gen. plur. erhållas sålunda, att ändelsen *a, ä* förbytes till *en*, hvarvid partitivens *t* måste öfvergå till *d* eller *tt*; t. ex. (*maita, maiten*;) *maitten* l. *mäiden*; (*taloja*;) *talojen*; (*kukkaroit*;) *kukkaroiden, -roitten*; (*jalkoja*;) *jalkojen*; (*omenia*;) *omenien, (omenoita*;) *omenoiden, -noitten*; (*leveitä*;) *leveiden, -itten*; (*tuulia*;) *tuulien*; (*vieraita*;) *vieraiden, -tten*. — Härifrån göra undantag endast de st. på *i*, i hvilka *i* framför plur. *i* har öfvergått till *e*; t. ex. (*risti-ikä*;) *ristejä*, ty af dessa former kan ej gen. plur. bildas.

§ 49. Ändelsen för illativus är *h—n*, emellan hvilka konsonanter sättes den vokal, som närmast föregår *h* (d. ä. i singularis stammens slutvokal, i pluralis plur. *i*); t. ex. *maahan, talohon, ristiin, maihin, taloihin, risteihin*. Från denna ändelse bortlemnas *h* vanligen efter

enkel vokal, hvarefter de korta vokalerna sammandragas till en lång vokal; t. ex. *taloon*, *ristiin*, (*omena-han*:) *omenaan*. Efter enstafv. stammar och diftonger kvarstår *h* alltid; t. ex. *johon*, *suohon*, *maahan*, *sunmuntaihin*. — I nomina kontrakta är ändelsen i singul. *-seen*, plural. *-isiin* eller *-ihin*; t. ex. (*vieraha-seen*:) *vieraaseen*, *vieraisiin*, *vieräihin*.

Anm. 1. När *h* är bindkons., måste ändelsens *h* bortfalla, om det icke föregås af två vokaler; t. ex. *karhu-hun*: *karhuun*, *miehe-hen*: *mieheen*, (*miehe-ihin*, *mieh-ihin*:) *miehiin*; deremot *karhuihin*.

Anm. 2. I skriftspråket hafva för kontrakta begagnats i sing. änd. *-sen*, i plur. *-isin* och *-ihin*; t. ex. *vieraasen*, *vieraisin*, *vieräihin*.

§ 50. Essivus kan i singularis, jemte en längre form, få äfven en kortare, hvilken uppstår sålunda, att bindvokalen bortfaller och de sammanstötande konsonanterna assimileras efter förut i ljudläran angifna regler. Denna kortare form förekommer i följande stammar:

1) Karitiva adjektiv; t. ex. *isätön* faderlös (st. *isätömä*, *isättöm-nä*, *isättön-nä*:) *isätönnä*; *rauhaton* orolig (st. *rauhattoma*:) *rauhatonna* (jmf. § 24, anm.).

2) Superlativer; t. ex. *kovimpa-na* (*kovimp-na*, *kovim-na*): *kovinna* (jmf. § 24, anm.).

3) I klassen af nom. kontr.; t. ex. *vieraha-na* (*vierah-na*): *vierasna*, *kevähä-nä* (*keväh-nä*): *kevännä* (jmf. § 58, I afdeln., 4).

4) Sådana stammar på *-e*, i hvilka *e* bortfaller framför part.-ändelsen *-ta* (s. § 29); t. ex. *nuore-na* (part. *nuorta*): *nuorra*, *morsiamaena*: *morsianna*, *palkollisena*: *palkollisna*; *olue-na*, (*olut* öl, urspr. st. *olute*, *olut-na*): *olunna*; *lyhyt* kort: *lyhyenä* och *lyhynnä*.

Anm. Stammar på *-kse* och *-ute* (nom. sing. *-us*) kunna icke få kortare essivus; t. ex. *kysymys* fråga, *omaisuus* egendom, *hyvyys* godhet (st. *kysymykse*, *omaisuute*, *hyvyyte*). — Af tvåstafviga stammar på *-e* begagnas kortare essivus vanligen endast i följande ord: *lapsi* barn, *mies* man, *nuori* ung, *pieni* liten, *toinen* den andre, *tyyni* lugn, *täysi* full, *uusi* ny, *vuosi* år: *lasna* och *lassa* (enl. § 39), *miesnä*, *nuorra*, *piennä*, *toisna* och *toissa*, *tyynnä*, *täynnä*, *uunna*, *vuonna*.

§ 51. Om öfriga kasus är att märka, att komitativus begagnas endast i pluralis och att prolativus nästan fullkomligt öfvergått till partikel; t. ex. *vaimoine* (-*nsa*) med (sin) hustru, *maitse* till lands, *sivutse* l. *sivuitse* förbi.

b) Böjningsklasserna.

§ 52. I afseende på bindstafvelsens beskaffenhet indelas nomina i sex böjningsklasser.

Första klassen.

§ 53. Till första klassen höra alla enstafv. stammar samt dagars namn på *-tai*; vid deras böjning märkes:

1) Stammens förändringar framför plur. *i* (s. §§ 15, 16, 17).

2) Nom. sing. utgöres af den oförändrade stammen.

3) Ändelsen i part. sing. och plur. är *-ta*, *-tä*.

4) *h* kvarstår alltid i illat.

5) Genet. plur. har endast ändelsen *-iten*, i hvilken *t* öfvergår till *tt* eller *d*.

6) I de stammar, hvilka sluta på *i*, är plural. lika med singul., utom i nom., genet. och ackusat.; (s. exempl. här nedan).

Exempel: *maa* land, *työ* arbete, *suo* kärr, *torstai* torsdag, *voi* smör, *jää* is, *kuu* måne, *pyy* hjerpe, *tie* väg, *häät* bröllop, *helluntai* pingst.

Singularis.

<i>Nom.</i>	<i>maa</i>	<i>työ</i>	<i>torstai</i>
<i>Gen.</i>	<i>maan</i>	<i>työn</i>	<i>torstain</i>
<i>Part.</i>	<i>maata</i>	<i>työtä</i>	<i>torstaita</i>
<i>Iness.</i>	<i>maassa</i>	<i>työssä</i>	<i>torstaissa</i>
<i>Elat.</i>	<i>maasta</i>	<i>työstä</i>	<i>torstaista</i>
<i>Illat.</i>	<i>maahan</i>	<i>työhön</i>	<i>torstaihin</i>
<i>Adess.</i>	<i>maalla</i>	<i>työllä</i>	<i>torstaille</i>
<i>Ablat.</i>	<i>maalta</i>	<i>työltä</i>	<i>torstailta</i>
<i>Allat.</i>	<i>maalle</i>	<i>työlle</i>	<i>torstaille</i>

<i>Essiv.</i>	maana	työnä	torstaina
<i>Trans.</i>	maaksi	työksi	torstaiksi
<i>Abess.</i>	maatta	työttä	torstaitta

Pluralis.

<i>Nom.</i>	maat	työt	torstait
<i>Gen.</i>	{ maiden	töiden	torstaiden
	{ maitten	töitten	torstaitten
<i>Part.</i>	maita	töitä	torstaita
<i>Iness.</i>	maissa	töissä	torstaissa
<i>Elat.</i>	maista	töistä	torstaista
<i>Illat.</i>	maihiin	töihin	torstaihin
<i>Adess.</i>	mailla	töillä	torstailta
<i>Ablat.</i>	mailta	töiltä	torstailta
<i>Allat.</i>	maille	töille	torstaille
<i>Essiv.</i>	maina	töinä	torstaina
<i>Trans.</i>	maiksi	töiksi	torstaiksi
<i>Abess.</i>	maitta	töittä	torstaitta
<i>Komit.</i>	maine	töine	—
<i>Instr.</i>	(main)	töin	—
<i>Prolat.</i>	maitse	—	—

Andra klassen.

§ 54. Till denna klass höra de två- och flerstavv. stammar, hvilkas bindvokal är *o*, *ö*, *u* eller *y*; vid deras böjning märkes:

1) *Nom. sing.* utgöres af ordets stam.

2) I *part. sing.* och *plur.* kunna alla få ändelsen *a* (*ä*); t. ex. *taloa*, *-loja*; *syöty* uppäten: *syötyä*, *-tyjä*; *kukkaro* penningpung: *kukkaroa*, *-roja*; *ostettu* köpt: *ostettua*, *-ttuja*; *luettelo* förteckning: *luetteloa*, *-loja*; *rakennettu* byggd: *rakennettua*, *-ttuja*; *haravoitu* räfsad: *haravoitua*, *-tuoja*.

3) I *gen. plur.* få alla stammar både *-ten* och *-iten*; ifrån ändelsen *-ten* bortfaller *t* alltid, från *-iten* kan den äfven alltid bortfalla; t. ex. (*talo-ten*.) *taloin*, (*talo-iten*.) *talojen*; *syötyin*, *-tyjen*; *kukkaroin*, *-rojen*; *rakennettu**in*, *-ttujen* o. s. v.

Anm. 1. Trestafv. stammar på *-o*, *-ö* kunna äfven bibehålla *t* i part. sing. och plur. samt i gen. plur. (i *-iten*) förvandla det till *d* eller *tt*; t. ex. *kukkarota*, *-roita*, *-roiden*, *-roitten*, men fyrstafviga på *-o*, *-ö* endast, om tredje stafvelsen är kort (äfven till position, s. § 7, anm.); t. ex. *luettelota*, *-loita*, *-loiden*, *-loitten*; deremot *vartiosto* vakttrupp, endast: *vartiostoa*, *-toja*, *-tojen*.

Anm. 2. Trestafv. stammar på *-u*, *-y* och sådana fyrstafv. på *-u*, *-y*, hvilka i tredje stafvelsen hafva endast en vokal, kunna bibehålla *t* i part. plur. och i gen. plur. (i ändelsen *-iten*) förvandla det till *d* och *tt*; t. ex. *ostetuita*, *-tuiden*, *-tuitten*; *arvelu*: *arveluita*, *-luiden*, *-luitten*; *rakennettu*: *rakennetuitta*, *-tuiden*, *-tuitten*; *menettely* förfarande: *menettelyitä*, *-lyiden*, *-lyitten*. Deremot *satuloitu* sadlad: endast *satuloituja*, *-loitujen* (icke *satuloituitta*, *-tuiden*), emedan tredje stafv. *loi* har två vokaler.

Exempel: 1) *suku* slägt, *lukko* lås, *peitto* täcke, *lepo* hvilas, *sorto* förtryck, *lyöty* slagen, 2) *peukalo* tumme, *rovio* bål, *lapi* spade, *kaislikko* vassbevuxet ställe, 3) *arvelu* förmodan, *luettu* läst (partic. pass.), *heitetty* kastad, *näyttely* utställning, *koristeltu* förskönad, 4) *humalisto* humlegård, *haravoitu* l. *haravoittu* räfsad, *eläimistö* djursamling, fauna, 5) *hedelmikkö* fruktträds-samling, *petäjikkö* tallskog.

Singularis.

<i>Nom.</i>	talo	rovio	ostettu	luettelo
<i>Gen.</i>	talon	rovion	ostetun	luettelon
<i>Part.</i>	taloo	rovioa, -ota	ostettua	luetteloa, -ota
<i>Illat.</i>	taloon	rovioon	ostettuun	luetleloon

Pluralis.

<i>Nom.</i>	talot	roviot	ostetut	luettelot	
<i>Gen.</i>	{	talojen	(roviojen)	ostettujen	luettelojen
		—	rovioiden	ostetuiden	luetteloiden
	{	—	rovioiden	ostetuitten	luetteloitten
		taloin	roviain	ostettuain	luetteloin
<i>Part.</i>	{	taloja	(rovioja)	ostettuja	luetteloja
		—	rovioita	ostetuita	luetteloita
<i>Illat.</i>	taloihin	roviuihin	ostettuihin	luetteloihin	
<i>Instr.</i>	—	—	ostetuin	—	

Singularis.

<i>Nom.</i>	eläimistö	rakennettu	satuloitu, -ttu
<i>Gen.</i>	eläimistön	rakennetun	satuloidun, -tun
<i>Part.</i>	eläimistöä	rakennettua	satuloitua, -ttua
<i>Illat.</i>	eläimistöön	rakennettuun	satuloituun, -ttuun

Pluralis.

<i>Nom.</i>	eläimistöt	rakennetut	satuloidut, -tut
<i>Gen.</i>	{ eläimistöjen	rakennettujen	satuloitujen, -ttujen
	{ —	(rakennetuiden)	—
<i>Part.</i>	{ eläimistöin	rakennetuin	satuloituin, -ttuin
	{ eläimistöjä	rakennettuja	satuloituja, -ttuja
<i>Illat.</i>	eläimistöihin	rakennettuihin	satuloituihin, -ttuihin
<i>Instr.</i>	—	rakennetuin	satuloiduin, -tuin

	Sing.	Plur.
<i>Nom.</i>	hedelmikkö	hedelmiköt
<i>Gen.</i>	{ hedelmikön	hedelmikköjen, -mikköin
	{ —	(hedelmiköiden, -köitten)
<i>Part.</i>	hedelmikköä	hedelmikköjä, -mikköitä
<i>Illat.</i>	hedelmikköön	hedelmikköihin

Tredje klassen.

§ 55. Till denna klass höra två- och flerstav. stammar på *a*, *ä*. Vid deras böjning iakttages:

I. Bindvokalens förändringar framför plur. *i* (s. § 20).

II. Nominativus sing. utgöres af ordets stam.

Und. I komparativer öfvergår bindvok. i nom. till *i*; t. ex. *st. kovempa: kovempi, pyhempä: pyhempi*; (jmf. § 22). — Superlat. bortlemna hela bindstavelsen; t. ex. *kovimpa: kovin, pyhimpä: pyhin*; (jmf. §§ 24; 31, und.; 41). — Karit. adjekt. bortlemna bindvokalen i nom.; t. ex. *rahattoma: rahaton, isättömä: isätön*; (jmf. §§ 24, 41).

III. I partitivus hafva:

a) alla tvåstafv. stammar både i sing. och plur. ändelsen *-a, -ä*; t. ex. *sauna* badstuga: *saunaa, saunoja*; *korva* öra: *korvaa, korvia*; *hyvä*: *hyvää, hyviä*.

b) flerstafv. stamm. i singularis både *-a, -ä* och *-ta, -tä*; t. ex. *sanoma* underrättelse: *sanomaa, -mata*; *kovempaa, -pata*; *kirjoittajaa, -jata*. I pluralis är ändelsen *-a, -ä*, om bindvok. bortfaller framför plur. *i*, men *-ta, -tä*, om bindvok. öfvergår till *o, ö*; (s. § 20, II); t. ex. (*sanoma-ia*:) *sanomia*; *omenia, omenoita*; *kovempia, isättömiä*; *laulajia, -joita*; *asioita, isäntiä* o. s. v.

Anm. Karit. adjekt. och superl. få i sing. (nästan) alltid ändelsen *-ta, -tä*; t. ex. (*isättömä-tä*:) *isätöntä*, (*kovimpa-ta*:) *kovinta*; (jmf. § 24); (sällan *isättömää, kovimpaa*).

IV. I genetivus plur. få alla stammar både *-ten* och *-iten*; vid dessa ändelsers vidfogande till stammen iakttages, att:

1) *t* försvinner ifrån *-ten*; t. ex. (*sauna-ten*:) *saunain*; *sanomain*; (*onnettomat-ten*:) *onnettomain*, (*kovimpa-ten*:) *kovimpain*; *asiain, isäntäin*; (jmf. § 46).

Und. *T* kan äfven kvarstå i karit. adj. och superlat.; t. ex. (*isättömä-ten*:) *isätönten*, (*kovimpa-ten*:) *kovinten*, (jmf. § 24, anm.).

2) *t* i ändelsen *-iten*:

a) försvinner i alla tvåstafv. och i sådana flerstafv., i hvilka *a* före *i* har bortfallit (s. § 20, II, 1, 3); t. ex. (*sauna-iten*:) *saunojen*; *hyvien, sanomien, kovimpien, isättömien, omenien, laulajien*.

b) öfvergår till *d* eller *tt*, om bindvokalen i flerstafv. stammar öfvergått till *o, ö* (s. § 20, II, 2, 3); t. ex. (*asia-iten*:) *asiciden, -oitten*; *harakoiden, -koitten*; *laulajoiden, -joitten*; *omenoiden, -noitten*.

Anm. Oaktadt *a* i en flerstafv. stam har öfvergått till *o*, kan *t* i ändelsen *-iten* bortfalla, om bindvokalen föregås af tvenne konsonanter; t. ex. (*harakka-iten*:) *harakkojen*; *laulanta*: *laulantojen*.

Und. I stammar på *-ea, -oa, -ua* kvarstår *t* alltid i part. plur. och öfvergår i gen. plur. (i *-iten*) till *d* eller *tt*; t. ex. *korea* vacker: (*korea-ita*:) *koreita* (*koreoita*), *-reiden, -reitten* (*-reoiden, -reoit-*

ten); *ainoa*: *ainoita*, *ainoiden*, *-itten*; *herttua*: *herttuita*, *herttuoit*, *herttuiden*, *-itten*, *-oiden*, *-oitten*.

V. I essiv. sing. kunna karit. adjektiv och superlativer antaga äfven en kortare form, (jmf. § 50, 1, 2); t. ex. *kovimpana* l. *kovinna*, *isättömänä* l. *isätönnä*.

Exempel: 1) *jalka* fot, *matka* väg, *resa*, *verka* kläde, 2) *korva* öra, *sota* krig, *kuorma* lass, *soma* nätt, *kylmä* kall, *heinä* hö, *leipä* bröd, *pitkä* lång, *saama* det erhållna, fångst, *saaja* och *saava* den som får. — 3) *harakka* skata, *suurusta* frukost, *ammunta* skjutning, 4) *laulava* sjungande, *kuuluisa* ryktbar, *kovempi* (st. *-mpa*) hårdare, 5) *rahaton* (st. *-ttoma*) utan penningar, *kovin* (st. *kovimpa*) den hårdaste, 6) *omena* äpple, *laulaja* sångare, *ihana* herrlig, *herättäjä* väckare, 7) *lukija* läsare, *kattila* kittel, *runoilija* poet, *asia* sak, ärende, *miniä* sonhustru, 8) *korea* vacker, *leveä* bred, *sakea* grumlig, *saippua* tvål, *herttua* hertig, 9) *ainoa* den ende.

Singularis.

<i>Nom.</i>	<i>jalka</i>	<i>korva</i>	<i>harakka</i>
<i>Gen.</i>	<i>jalan</i>	<i>korvan</i>	<i>harakan</i>
<i>Part.</i>	<i>jalkaa</i>	<i>korvaa</i>	<i>harakkaa</i> , <i>-kkata</i>
<i>Illat.</i>	<i>jalkaan</i>	<i>korvaan</i>	<i>harakkaan</i>

Pluralis.

<i>Nom.</i>	<i>jalat</i>	<i>korvat</i>	<i>harakat</i>
<i>Gen.</i>	{ <i>jalkain</i>	<i>korvain</i>	<i>harakkain</i>
	{ <i>jalkojen</i>	<i>korvien</i>	<i>harakoiden</i> , <i>-oitten</i>
	{ —	—	<i>harakkojen</i>
<i>Part.</i>	<i>jalkoja</i>	<i>korvia</i>	<i>harakoita</i> , <i>-kkoja</i>
<i>Illat.</i>	<i>jalkoihin</i>	<i>korviin</i>	<i>harakkoihin</i> o. s. v.

Singularis.

<i>Nom.</i>	<i>laulava</i>	<i>kovempi</i>	<i>kovin</i>
<i>Gen.</i>	<i>laulavan</i>	<i>kovemman</i>	<i>kovimman</i>
<i>Part.</i>	<i>laulavaa</i> , <i>-vata</i>	<i>kovempaa</i> , <i>-pata</i>	<i>kovinta</i>

<i>Illat.</i>	laulavaan	kovempaan	kovimpaan
<i>Ess.</i>	{ laulavana	kovempana	kovimpana
	{ —	—	kovinna

Pluralis.

<i>Nom.</i>	laulavat	kovemmat	kovimmat
<i>Gen.</i>	{ laulavain	kovempain	kovimpain
	{ —	—	kovinten
<i>Part.</i>	laulavien	kovempien	kovimpien
<i>Part.</i>	laulavia	kovempia	kovimpia
<i>Illat.</i>	laulaviin	kovempiin	kovimpiin

o. s. v.

Singularis.

<i>Nom.</i>	rahaton	omena	lukija
<i>Gen.</i>	rahattoman	omenan	lukijan
<i>Part.</i>	rahatonta	omenaa, -nata	lukijaa, -jata
<i>Ess.</i>	{ rahattomana	omenana	lukijana
	{ rahatonna	—	—

Pluralis.

<i>Nom.</i>	rahattomat	omenat	lukijat
<i>Gen.</i>	{ rahattomain	omenain	lukijain
	{ rahatonten	—	—
	{ rahattomien	omenien	—
	{ —	omenoiden, -oitten	lukijoiden, -oitten
<i>Part.</i>	{ rahattomia	omenia	—
	{ —	omenoita	lukijoita
<i>Illat.</i>	{ rahattomiin	omeniin	—
	{ —	omenoihin	lukijoihin o. s. v.

Singularis.

<i>Nom.</i>	herttua	korea	ainoa
<i>Gen.</i>	herttuan	korean	ainoan
<i>Part.</i>	herttuata, herttuaa	koreata, -reaa	ainoata, -noaa

o. s. v.

Pluralis.

Nom.	herttuat	koreat	ainoat
Gen.	herttuain	koreain	ainoain
	herttuiden, -oiden	koreiden, (-reoiden)	ainoiden
	herttuitten, -oitten	koreitten, (-reoitte)	ainoitte
Part.	herttuita, -oita	koreita, (-oita)	ainoita
Illat.	herttuihin, -oihin	koreihin, (-reoihin)	ainoihin

Fjerde klassen.

§ 56. Till denna klass höra två- och flerstafv. stammar på *i*; vid deras böjning märkes:

- 1) Bindvokalens förändringar framför plur. *i* (s. § 25).
- 2) Nom. sing. utgöres af ordets stam.
- 3) Partit. har både i plural. och singul. ändelsen *-a, -ä*.

Anm. Alla trestafv. och sådana fyrstafv., i hvilka tredje stafvelsen är kort, kunna i pluralis få äfven *-ta, -tä*, hvarvid bindvok. *i* alltid öfvergår till *e*; t. ex. (*tuomari-ita*;) *tuomareita, ammatti: ammateita, (senaattori-ita*;) *senaattoreita*. Deremot *kuvernööri*: endast *kuvernööreja* (eller *kuvernööriä*, icke *kuvernööreitä*).

4) Genet. plur. har både änd. *-ten* och *-iten*, från hvilka *t* alltid bortfaller; t. ex. (*risti-ten, risti-en, ristiin*;) *ristein, (risti-iten, risti-ien*;) *ristien; tuomarin, tuomarien*.

5) Plur. är lika med sing. (utom nom. och gen.), eller ock åtskiljas båda numerus sålunda, att bindvok. öfvergår till *e*; t. ex. (*risti-issä*;) *ristissä* l. *risteissä*.

Exempel: 1) *risti* kors, *sirppi* skära, *äiti* moder, *siisti* snygg, *oppi* lärdom, *lakki* mössa; 2) *tuomari* domare, *luk-kari* klockare, *sapeli* sabel, *ammatti* yrke, *lemmikki* älskling, *Henrikki* Henrik, *kasvatti* fosterbarn, *anoppi* svärmöder, *pronomini* pronomen, *professori* professor; 3) *insinööri* ingenjör, *hämähäkki* spindel, *makasiini* magasin.

Singularis.

Nom.	sirppi	kaupunki
Gen.	sirpin	kaupungin
Part.	sirppiä	kaupunkia
Illat.	sirppiin o. s. v.	kaupunkiin o. s. v.

Pluralis.

<i>Nom.</i>	sirpit	kaupungit
<i>Gen.</i>	{sirppein	kaupunkein
	{sirppiin	kaupunkien
<i>Part.</i>	sirppiä, -ppejä	kaupunkia, -keja, -geita
<i>Illat.</i>	sirppiin, -ppeihin	kaupunkiin, -keihin o. s. v.

Singularis.

<i>Nom.</i>	kubernööri	senaattori
<i>Gen.</i>	kubernöörin	senaattorin
<i>Part.</i>	kubernööriä o. s. v.	senaattoria o. s. v.

Pluralis.

<i>Nom.</i>	kubernöörit	senaattorit
<i>Gen.</i>	{kubernöörein	senaattorein
	{kubernöörien	senaattorien
<i>Part.</i>	{kubernööriä, -reja	senaattoria, -reja
	{—	senaattoreita
<i>Illat.</i>	kubernööriin, -reihin	senaattoriin, -reihin

o. s. v.

Femte klassen.

§ 57. Till femte klassen höra de två- och flerstafv. stammar, hvilkas bindvok. är *e*; vid dessa ords böjning märkes följande:

- 1) Bindvok. bortkastas framför plur. *i* (s. § 28).
- 2) I nom. sing. öfvergår bindvok. i tvåstafv. stammar till *i* och bortfaller i flerstafviga; t. ex. *mere: meri, sisare: sisar*; (s. § 27).

Und. Se § 27, undantag.

3) Om bindvok. bortfaller, är ändelsen i part. sing. *-ta, -tä*, om bindvok. kvarstår, *-a, -ä*; t. ex. (*mereta:*) *merta, sisarta, rekeä*; (s. § 29). — I plur. har part. alltid *a, ä* (utom i stammar på *-ue, -ye*); t. ex. *meriä, sisaria, rekiä*.

4) I gen. plur. är ändelsen både *-ten* och *-iten*; ifrån *-iten* bortfaller *t* alltid; t. ex. (*reke-iten, reke-ien:*) *rekiin; merien, sisarien*. — Äfven ifrån änd. *-ten* bortfaller *t*, om

bindvokalen qvarstår, (s. § 29); t. ex. (*reke-ten*, *reke-en*): *rekein*; deremot (*mere-ten*): *merten*, *sisarten*.

5) I essiv. sing. kunna några tvåstafv. och många flerstafv. stammar antaga äfven en kortare form; t. ex. *pienenä* l. *piennä*, *morsiamena* l. *morsianna*, (s. § 50: 4 och anm.).

6) Substant. på *-ute*, *-yte* bilda sin pluralis, utom nom., från stammen *-ukse*, *-ykse* (s. exemp. „*suuruus*“ här nedan).

7) Stamm. på *-ue*, *-ye* bilda nom. sing., part. sing., kortare essiv. sing. och gen. plur. på *-ten* från den urspr. stammen *-ute*, *-yte*; t. ex. *lyhye*, urspr. st. *lyhyte*: *lyhyt*, *lyhyttä*, (*lyhyte-nä*, *lyhyt-nä*): *lyhymmä*, *lyhytten*. Öfriga kasus bildas från st. på *-ue*, *-ye*, hvarvid *t* i *-iten* alltid öfvergår till *d* eller *tt*; t. ex. gen. sing. *lyhyen*, illat. sing. *lyhyeen*, gen. plur. *lyhyiden*, *-yitten* o. s. v. (jmf. § 36, 1, und.).

Exempel: 1) *reki* släde (st. *reke*), *korpi* ödemark (st. *korpe*), *ovi* dörr (*ove*), *tähti* stjerna (*tähte*), *nurmi* äng (*nurme*); 2) *tuuli* vind (*tuule*), *vuosi* år (*vuote*), *veitsi* knif (*veitse*), *meri* haf (*mere*), *ruuhi* ekstock (*ruuhe*), *lohi* lax (*lohe*), *kuusi* gran (*kuuse*); 3) *kansi* lock (*kante*), *varsi* skaft (*varte*), *tosi* sanning (*tote*), *neljäs* den fjerde (*neljänte*), *mones* huru många (*monente*); 4) *sisar* syster (*sisare*), *tytär* dotter (*tyttäre*), *avain* nyckel (*avaim*); 5) *kaulus* krage (*kaulukse*), *kysymys* fråga (*kysymykse*), *ilves* lodjur (*ilvekse*); *omaisuus* egendom (*-suute*), *suuruus* storhet (*-ruute*), *oikeus* rättighet; 6) *rauhallinen* fredlig (*-llise*), *ihminen* människa (*-mise*), *toinen* den andre (*toise*), *laskijainen* fastlag (*-jaise*); 7) *lyhyt* kort (*lyhye*, *lyhyte*), *ohut* tunn, *olut* öl, *kätkyt* vagga, *airut* sändebud.

Singularis.

Nom.	reki	veitsi	vuosi	neljäs
Gen.	reen	veitsen	vuoden	neljännen
Part.	rekeä	veistä	vuotta	neljättä
Ess.	{ rekenä	veitsenä	vuotena	neljäntenä
	{ —	—	vuonna	(neljännä) o. s. v.

Pluralis.

<i>Nom.</i>	reet	veitset	vuodet	neljännet
<i>Gen.</i>	{(rekein)	veisten	vuotten	(neljätten)
	{rekien	veitsien	vuosien	neljänsien
<i>Part.</i>	rekiä	veitsiä	vuosia	neljänsiä
<i>Ess.</i>	rekinä	veitsinä	vuosina	neljänsinä o. s. v.

Singularis.

<i>Nom.</i>	kansi	tytär	kaulus	rauhallinen
<i>Gen.</i>	kannen	tyttären	kauluksen	rauhallisen
<i>Part.</i>	kantta	tytärtä	kaulusta	rauhallista
<i>Ess.</i>	{kantena	tyttärenä	kauluksena	rauhallisena
	{ —	(tytärnä)	—	rauhallisna

Pluralis.

<i>Nom.</i>	kannet	tyttäret	kaulukset	rauhalliset
<i>Gen.</i>	{kantten	tyttärlen	kauluksten	rauhallisten
	{kansien	tyttärien	kauluk sien	rauhallisien
<i>Part.</i>	kansia	tyttäriä	kauluksia	rauhallisia
<i>Ess.</i>	kansina	tyttäriinä	kauluksina	rauhallisina

o. s. v.

Singularis.

<i>Nom.</i>	suuruus	lyhyt
<i>Gen.</i>	suuruuden	lyhyen
<i>Part.</i>	suuruutta	lyhyttä
<i>Ess.</i>	{suuruutena	lyhyenä
	{ —	lyhynnä

Pluralis.

	suuruudet	lyhyet
	{suuruutten	lyhytten
	{suuruuksien	lyhyiden
	{ —	lyhyitten
	suuruuksia	lyhyitä
	suuruuksina	lyhyinä
	{ —	—

Sjette klassen.

§ 58. Till denna klass höra nomina kontrakta (s. § 42). För lättare öfversigt indelas de här i tre afdelningar.

I afdelningen utgöres af I klassen af kontrakta med undantag af particip. på *-nut*, *-nyt* (s. § 42: 1). Vid deras böjning bör iakttagas:

1) Bindvok. bortfaller alltid framför plur. *i*, hvar-
 efter bindkons. vanligtvis äfven bortfaller och vokalerna
 sammandragas; t. ex. (*vieraha-ina*.) *vieraina*, (*naurihi-ita*.)
nauriita (s. § 30; jmf. här nedan mom. 8, anm.).

2) Bindvok. bortfaller i nom. sing., hvarefter bind-
 kons. öfvergår antingen till *s* eller *t* eller aspiration; t. ex.
 (*vieraha*, *vierah*.) *vieras*, *kevähä*: *kevät*, *venehe*; *vene*'.

Anm. I några stammar kan bindkons. öfvergå både till *t* och
 aspiration; t. ex. *kevähä*: *kevät* och *kevä*, i några till och med till
 både *s*, *t* och aspiration; t. ex. *orihi*: *ori* (dial. *oris*, *orit*, jmf. § 37).

3) Bindvok. bortfaller framför *t* (i part. sing. och
 gen. plur. i ändels. *-ten*), hvarefter bindkons. öfvergår
 till samma ljud, som i nomin. sing.; t. ex. *vieraha-ta* (*vie-
 rah-ta*): *vierasta*, (*vieraha-ten*.) *vierasten*; (*kevähä-tä*, *keväh-tä*,
 nom. *kevät*.) *kevättä*, *kevätten*.

Anm. Om bindkn. i nom. öfvergår till aspiration, så förvandlas den
 framför *t* till *t*; t. ex. (*venehe-tä*, *veneh-tä*, nom. *vene*'.) *venettä*, *venetten*.

4) Bindvok. kan bortfalla i ess. sing. (kortare ess.),
 hvarefter bindkons. öfvergår till samma ljud, som i nom.
 sing.; t. ex. *vierahana* l. (*vierah-na*.) *vierasna*.

Anm. Om bindkn. i nom. öfvergår till *t* eller aspiration, så
 förvandlas den framför *n* till *n*; t. ex. (*kevät*, *kevähä-nä*, *keväh-nä*.)
kevännä; (*terve*' , *tervehe-nä*, *terveh-nä*.) *tervennä*.

5) Bindkons. bortfaller i öfriga kasus i sing. och
 vokalerna sammandragas till en lång vokal; t. ex. *vierah-
 han*: *vieraan*, *naurihissa*: *nauriissa*.

6) Part. i både sing. och plur. har ändels. *-ta*, *-tä*:
vierasta, *vieraita*; *naurista*, *nauriita*.

7) Gen. plur. har både änd. *-ten* och *-iten*; *t* kvar-
 står alltid i *-ten* och öfvergår i *-iten* till *d* l. *tt*; t. ex.
 (*vieraha-ten*.) *vierasten*, (*vieraha-iten*.) *vieraiden* l. *vieraitten*.

8) Illat. sing. har änd. *-seen*, plur. *-isiin* eller *-ihin*;
 t. ex. *vieraaseen*, *vieraisiin*, *vieraihin*; (jmf. § 49, anm. 2).

Anm. I poesi kan bindkn. kvarstå i sing. (utom nom., part.
 och kortare ess.) äfvensom i hela plural. (utom i gen. plur. på *-ten*);
 t. ex. *vierahan*, *vierahassa*, *vierahat*, *vierahissa*, *vierahina* o. s. v.,
 hvarvid part. plur. har ändel. *-a*, *-ä* och *t* i ändel. *-iten* bortfaller eller
 öfvergår till *tt*; t. ex. *vierahia*, *vierahien*, *vierahitten*.

II afdelningen utgöres af II klassen af kontrakta nomina; vid böjningen iakttages, att:

1) De i sin osammandragna form böjas efter tredje böjningsklassen (s. § 55, exempl. *korea*).

2) Bindkonsonanten felas.

3) Nom. sing. utgöres af den sammandragna stammen; t. ex. *koree*, *silee* (jmf. § 42, 2).

4) Part. sing. och plur. har änd. *-ta*, *-tä*; t. ex. *ko-reeta*, *koreita*.

5) Bindvok. bortfaller framför plur. *i*; t. ex. (*ko-ree-ina*;) *koreina*.

6) Gen. plur. har endast änd. *-iten*, i hvilken *t* öfvergår till *d* eller *tt*; t. ex. (*koree-iten*;) *koreiden* l. *koreitten*.

7) Illat. har i sing. änd. *-seen*, i plur. *-isiin* och *-ihin*; t. ex. *koreeseen*, *koreisiin*, *koreihin*.

På samma sätt böjas orden: *vapaa* fri, *vakaa* stadig, *vainaa* afiden, *harmaa* grå, *ehtoo* afton, *talkoo* arbetskalas, *tavuu* stafvelse, *Akaa* Akkas socken, *Laukaa* Laukas socken, äfvensom alla af verb härledda substantiv på *-uu*, såsom *leikkuu* skörd, *kehruu* spånad, *kerjuu* tiggeri o. a. d.

Anm. I det nuvarande skriftspråket begagnas nästan uteslutande denna afdelnings osammandragna, efter tredje böjningsklassen deklinerade former.

III afdelningen utgöres af partic. på *-nut*, *-nyt*, i hvilka Nom. och part. sing., kortare essiv. sing. och gen. plur. på *-ten* bildas från stammen på *-nute*, *-nyte*; t. ex. *oppinute*: *oppinut*, *oppinutta*, (*oppinut-na*;) *oppinunna*, *oppinutten*. Öfriga kasus bildas från stammen på *-nee* (*-nehe*), i likhet med föregående afdelning; t. ex. *oppineen*, *-nessa*, *-neiden* o. s. v.

Anm. Bindkons. *h* bortfaller vanligen, men kan i poesi kvarstå, hvarvid part. och gen. plur. antaga endast de former, som i I afdelnings anmärkning äro omnämnda; t. ex. *oppinehen*: vanligen *oppineen*; *oppinehia*, *oppinehien*.

Exempel: 1) *vieras* främmande, främling, *kiuas* eldstad (st. *kiukaha*), *kuningas* konung (*kuninkaha*), *oas* borst

på ax (*okaha*), *ies* ok (*ikehe*), *nauris* rofva, *kaunis* vacker, *kauppias* handlande (*kauppiaha*); 2) *kevät* vår, *orit* hingst; 3) *vene* båt, *osake* aktie (*osakkehe*), *tiede* vetenskap (*tietehe*), *taide* konst (*taitehe*), *taite* brytning (*taittehe*), *puhe* tal, *terve* frisk; 4) *vapaa* fri, *leikkuu* skörd, *koree* vacker, *silee* slät; 5) *ruostunut* förrostad, *rostig* (st. *ruostunute* och *ruostunehe*), *oppinut* lärd, och alla andra partic. på *-nut*, *-nyt*.

Singularis.

<i>Nom.</i>	kuningas	kevät	terve
<i>Gen.</i>	kuninkaan	kevään	terveen
<i>Part.</i>	kuningasta	kevättä	tervettä
<i>Illat.</i>	kuninkaaseen	kevääseen	terveeseen
<i>Ess.</i>	kuninkaana, -gasna	keväänä, -vännä	terveenä, -vennä

Pluralis.

<i>Nom.</i>	kuninkaat	keväät	terveet
<i>Gen.</i>	{kuningasten kuninkaiden, -itten	kevätten keväiden, -itten	tervetten terveiden, -itten
<i>Part.</i>	kuninkaita	keväitä	terveitä
<i>Illat.</i>	kuninkaisiin, -ihin	keväisiin, -väihin	terveisiin, -veihin
<i>Ess.</i>	kuninkaina	keväinä	terveinä o. s. v.

Singularis.

<i>Nom.</i>	nauris	vapaa	ruostunut
<i>Gen.</i>	nauriin	vapaan	ruostuneen
<i>Part.</i>	naurista	vapaata	ruostunutta
<i>Illat.</i>	nauriiseen	vapaaseen	ruostuneeseen
<i>Ess.</i>	nauriina, -risna	vapaana	ruostuneena (-nunna)

Pluralis.

<i>Nom.</i>	nauriit	vapaat	ruostuneet
<i>Gen.</i>	{nauristen nauriiden, -riitten	— vapaiden, -paitten	(ruostunutten) ruostuneiden, -neitten
<i>Part.</i>	nauriita	vapaita	ruostuneita
<i>Illat.</i>	nauriisiin, -riihin	vapaisiin, -paihin	ruostuneisiin, -neihin
<i>Ess.</i>	nauriina o. s. v.	vapaina o. s. v.	ruostuneina o. s. v.

Allmänna anmärkningar.

1. Några substantiv kunna böjas efter två särskilda böjningsklasser; t. ex. efter:

II och VI kl.: *tavu* och *tavuu* stafvelse, *tieno* och *tienoo* trakt, landskap.

III och VI kl.: *pitäjä* och *pitäjäs* socken, *kenttä* och *kennäs* (st. *kentähä*) fält, *korea*, *koree* vacker o. a. d.

V och VI kl.: många stammar på *-le*, *-ne*, *-re* (nom. *-l*, *-n*, *-r*) antaga äfven en längre form, hvars stam slutar på *-lehe*, *-nehe*, *-rehe* (nom. *-le'*, *-ne'*, *-re'*); t. ex. st. *kantele*, *säkene*, *mantere*: nom. *kannel* harpa, *säen* gnista, *manner* fastland; st. *kantelehe*, *säkenehe*, *manterehe*: nom. *kantele*, *säkene*, *mantere*; part. sing. *kannelta*, *kanteletta*; illat. *kanteleen*, *kanteleeseen*; ess. sing. *kantelena*, *kannelna*, *kanteleena*, *kantelenna*; part. plur. *kantelia*, *kanteleita*; gen. plur. *kannelten*, *kantelien*, *kanteletten*, *kanteleiden*, *-leitten* o. s. v.

2. St. *miehe* är oregelbunden: nom. sing. *mies* man, part. *miestä*, ess. *miehenä*, *miesnä* (*miessä*), gen. plur. *miesten*, *miehien*; öfriga kasus regelbundet från stammen *miehe*.

3. Många substantiv, hvilka uttrycka tillstånd, begagnas endast i några kasus; t. ex. af nom. *väsyes* trötthetstillstånd, brukas endast iness., elat. och illat. plur.: *väsyksissä*, *-sistä*, *-siin*; såsom *olla väsyksissä* vara trött, *tulla väsyksiin* blifva trött; *olla eksesyksissä* vara vilsegången; *-sistä*, *-siin*; *olla juovuksissa* vara drucken; *-sista*, *-siin*; (*valve* vaket tillstånd:) *olla valveella* l. *valveilla* vara vaken; (nom. *te'e*, gen. *teeken*, det som är under arbete, brukliga endast:) *tekeessä*, *-keissä*, *-keellä*, *-keillä*; t. ex. *pöytä on tekeillä* bordet är under arbete.

4. I sammansatta ord böjes endast den sista leden; t. ex. *valtiopäivä-mies* landtdagsman: *valtiopäivä-miehen*, *valtiopäivä-miehelle* o. s. v. — Om ordet är sammansatt af ett adjektiv och ett substantiv, af hvilka det förra är attribut till det senare, så böjes hvardera ordet; t. ex. *vieras mies* vittne: *vieraan miehen*, *vierastamiestä*, *vieraat miehet* o. s. v.

5. Några adjektiv äro oböjliga, såsom *aika*, dugtig, *aimo* dugtig, dräplig, *ensi* den näste, *eri* skild, *kelpo* duglig, *koko* hel, *pikku* liten, *viime* sistförfluten; t. ex. *kelpo mies*, *kelpo miehen*, *kelpo miehelle* o. s. v. De kunna icke heller kompareras.

6. Främmande egennamn, då de förekomma i finskan, böjas på följande sätt:

Om namnet slutar på vokal, förblir det oförändradt och kasusändelserna fogas utan vidare derefter, stundom med apostrof; t. ex. *Cicero*, *Goethe*, *Vigny*, *Shakespeare*; gen. *Ciceron*, *Goethe'n*, *Vignyn*, *Shakespeare'n*; part. *Ciceroa*, *Goethe'ä*, *Vignyä*, *Shakespeare'a* o. s. v.

Om namnet slutar på konsonant, fogas kasusändelserna der-
 efter med tillhjälp af *i* såsom bindkonsonant; t. ex. *Poseidon*, *Xeno-*
fon, *Bordeaux*, *Bayard*: gen. *Poseidonin*, *Xenofonin*, *Bordeaux'in*
 o. s. v.; part. *Poseidonia*, *Bordeaux'ia* o. s. v. — Sådana namn, hvilka
 antingen redan äro införlifvade med språket eller till sin form sär-
 deles lätta att böja, böjas likväl såsom finska ord med motsvarande
 ändelser; t. ex. *Tuomas*, *Topelius*, *Ulfilas*, *Tunis*: gen. *Tuomaan*, *Topeli-*
liuksen, *Ulfilaan*, *Tuniksen* o. s. v. Till sistnämnda slag höra äfven
 äldre historiska namn, som sluta på *-as*, *-es*, *-is*, *-us*, *-ys*, *-os*; t. ex.:
-as, gen. *-aksen* l. *-aan*: *Joas*, *Joaksen*, *Joasta* o. s. v.; *Epaminondas*,
-daan l. *-daksen*, *-dasta* o. s. v.
-es, gen. *-eksen* l. *-een*: *Herodes*, *-deksen*, *-desta*; *Akilles*, *Akilleksen* l.
-lleen, illat. *Akillekseen* o. s. v.
-is, gen. *-iksen* l. *-iin*: *Semiiramis*, *-miksen* l. *-miin*, *-mista*, illat. *-mik-*
seen; gen. plur. *Semiiramisten*, *-mik sien* o. s. v.
-os, gen. *-oksen* l. *-oon*: *Argos*, *-goksen* l. *-goon*, *-gosta*; *Homeros*, *-rok-*
sen, part. *-rosta*, elat. *-roksesta* o. s. v.
-us, *-ys*, gen. *-uksen*, *-yksen*: *Augustus*, *-tuksen*, *-tusta*; *Odysseus*,
-sseuksen, *-sseusta* o. s. v.

III. Komparation.

§ 59. Jemförelsegraderna i finska språket äro tre:
 positiv, komparativ och superlativ.

§ 60. Positiven, som är adjektivets grundform, har
 icke någon särskild ändelse; t. ex. *huono* dålig, *musta*
 svart, *vanha* gammal, *pyhä* helig, *nuori* ung, *matala* låg,
terve frisk.

§ 61. Komparativens stam bildas sålunda, att till
 positivens stam fogas änd. *-mpa*, *-mpä*; t. ex. *huono*: komp.
 st. *huonompa*. Vid komparativen är för öfrigt att märka:

1) att komparativens bindvok. i nom. sing. öfvergår
 till *i*; t. ex. *huonompa*: *huonompi* (jmf. § 22).

2) att tvåstafv. stammar förvandla *a*, *ä* framför
 kompar. ändelsen till *e*; t. ex. (*musta-mpi*): *mustempi*, *pyhä*:
pyhempi (jmf. § 21, 1).

§ 62. Af positivens stam bildas stammen till su-
 perlativen genom tillägg af *-impa*, *-impä*; t. ex. *huono*:
 sup. st. *huonoimpa*; dervid iakttages:

1) att i nom. sing. bindstafv. bortfaller; t. ex. (*huonoimpa, huonoim:*) *huonoin*; (jmf. §§ 24, 41).

2) att *a, ä, e, i* bortfalla framför superlativändelsen; t. ex. (*vanha-impä: vanhimpä:*) *vanhin, pyhä: pyhin, matala: matalin, nuore: nuorin*; (jmf. § 23).

Anm. I kontrakta bortfaller vanligen äfven bindkons.; t. ex. (*rakkaha-in:*) *rakkain, tervehe: tervein*. — I adjektiv på *-ihi* kan dessutom det *i*, som föregår *h*, öfvergå till *e*; t. ex. (*kaunihi-in:*) *kauni-in:*) *kauniin* l. *kaunein*.

Exempel: 1) *mieto* lindrig, *svag, kuperö* kullrig, *hullu galen, tyly* tvär, *ogen, taattu* säker, *tuttu* känd; 2) *raaka* rå, *paha* elak, *kylmä* kall, *märkä* våt; 3) *lihava* fet, *väkevä* stark, *kalaisa* fiskrik, *komea* ståtlig, *leveä* bred, *isätön* faderlös (st. *isättömä*); 4) *auli* frikostig, *kiltti* snäll, *suuri* stor (st. *suure*), *pieni* liten (st. *piene*), *onsi* ihålig (st. *onte*), *punainen* röd (st. *-naise*), *onnellinen* lycklig (*-llise*), *lyhyt* kort (st. *lyhye*), *ohut* tunn (*ohue*); 5) *rakas* kär (*rakkaha*), *rikas* rik (*rikkaha*), *valvas* vaksam (*valpaha*), *hidas* trög (*hitaha*), *oppinut* lärd (*oppinehe*), *ruostunut*.

	Positiv.	Komparativ.	Superlativ.
<i>o, ö</i>	{ <i>mieto</i>	<i>miedompi</i> (st. <i>-mpa</i>)	<i>miedoin</i> (st. <i>-impä</i>)
<i>u, y</i>	{ <i>taattu</i>	<i>taatumpi</i>	<i>taatuin</i>
<i>a</i>	{ <i>raaka</i>	<i>raaempi</i>	<i>raain</i>
<i>ä</i>	{ <i>lihava</i>	<i>lihavampi</i>	<i>lihavin</i>
	{ <i>leveä</i>	<i>leveämpi</i>	<i>levein</i>
<i>i</i>	{ <i>auli</i>	<i>aulimpi</i>	<i>aulin</i>
	{ <i>punainen</i>	<i>punaisempi</i>	<i>punaisin</i>
<i>e</i>	{ <i>onsi</i>	<i>onnempi</i>	<i>onsin</i>
	{ <i>lyhyt</i>	<i>lyhyempi</i>	<i>lyhyin</i>
kontrakta	{ <i>rikas</i>	<i>rikkaampi</i>	<i>rikkain</i>
	{ <i>kaunis</i>	<i>kauniimpi</i>	<i>kauniin</i> (st. <i>-niimpä</i>)
	{ " }	"	<i>kaunein</i> (st. <i>-neimpä</i>)
	{ <i>oppinut</i>	<i>oppineempi</i>	<i>oppinein</i>

Und. Oregelbunden eller ofullständig komparation hafva:

<i>pitkä</i> lång	<i>pitempi</i>	<i>pisin</i>
<i>hyvä</i> god	<i>parempi</i>	<i>paras</i> (st. <i>paraha</i> l. <i>parhaa</i> l. <i>paraa</i>)
<i>paljo</i> mycken	<i>enempi</i>	<i>enin</i>
<i>vasen</i> venster (st. <i>vaseme</i>)	<i>vasempi</i>	—
—	<i>molemmat</i> båda	—
<i>moni</i> (<i>usea</i>) mången	<i>useampi</i>	<i>usein</i>

Anm. 1. Superl. *paras* kan ännu kompareras: (komp. *paraampi* l. *parhaampi*), superl. *parahin* l. *parain* l. *parhain*.

Anm. 2. Om tvenne adjektiv bilda ett sammansatt ord, kompareras det ena af dem, i komparativen vanligen det förra, i superlativen alltid det sista; t. ex. *suurilukuinen* mångtalig: komp. *suurempi-lukuinen* (l. *suurilukuisempi*), super. *suurilukuisin*.

Anm. 3. Äfven många substantiv, som beteckna rum och tid, kunna bilda komparativ; t. ex. *reuna* brädd: *reunemmalla* närmare brädden, *ilta* afton: *illemmalla* l. *illempana* senare på aftonen.

IV. Räkneorden.

§ 63. Räkneorden i finskan äro af tvenne slag:

Grundtal (Cardinalia):	Ordningstal (Ordinalia):
1. yksi (st. yhte)	ensimmäinen (st. -mäise)
2. kaksi (kahte)	toinen (toise)
3. kolme	kolmas (-mante)
4. neljä	neljäs (-jänte)
5. viisi (viite)	viides (-dente)
6. kuusi (kuute)	kuudes (-dente)
7. seitsemän (seitsemä)	seitsemäs (-mänte)
8. kahdeksan (kahdeksa)	kahdeksas (-sante)
9. yhdeksän (yhdeksä)	yhdeksäs (-sänte)
10. kymmenen (kymmene)	kymmenes (-nente)
11. yksitoista	yhdestoista (-dentetoista)
12. kaksitoista o. s. v.	kahdestoista (-dentetoista)
19. yhdeksäntoista	yhdeksästoista
20. kaksikymmentä	kahdeskymmenes
21. yksikolmatta	yhdeskolmatta
22. kaksikolmatta	kahdeskolmatta
23. kolmekolmatta o. s. v.	kolmaskolmatta
29. yhdeksänkolmatta	yhdeksäskolmatta

30. kolmekymmentä	kolmaskymmenes
31. yksineljättä	yhdesneljättä
34. neljäneljättä	neljäseljättä
40. neljäkymmentä	neljäskymmenes
41. yksiviidettä	yhdesviidettä
45. viisiviidettä	viidesviidettä
50. viisikymmentä	viideskymmenes
51. yksikuudetta	yhdeskuudetta
56. kuusikuudetta	kuudeskuudetta
60. kuusikymmentä	kuudeskymmenes
61. yksiseitsemättä	yhdesseitsemättä
67. seitsemänseitsemättä	seitsemäseitsemättä
70. seitsemänkymmentä	seitsemäskymmenes
71. yksikahdeksatta	yhdeskahdeksatta
78. kahdeksankahdeksatta	kahdeksakahdeksatta
80. kahdeksankymmentä	kahdeksaskymmenes
81. yksiyhdeksättä	yhdesyhdeksättä
89. yhdeksänyhdeksättä	yhdeksäyhdeksättä
90. yhdeksänkymmentä	yhdeksäskymmenes
91. yksikymmenettä	yhdeskymmenettä
99. yhdeksänkymmenettä	yhdeksäskymmenettä
100. sata	sadas (sadante)
101. sata yksi	sadas-yhdes
121. sata yksikolmatta	sadas-yhdeskolmatta
200. kaksi sataa	kahdes-sadas (-dente-sadante)
300. kolme sataa o. s. v.	kolmas-sadas
1,000. tuhat (tuhante) l. tuhannen	tuhannes (tuhannente)
2,000. kaksi tuhatta o. s. v.	kahdes-tuhannes
100,000. sata tuhatta	sadas-tuhannes
1,000,000. miljoona	miljoonas (-joonante)

§ 64. De enkla grundtalen äro till antalet 13, nämligen: 1—10, 100, 1000 och 1,000,000. Af deras stammar bildas de motsvarande ordningstalens stammar genom tillägg af ändelsen *-nte*; t. ex. *viite: viidente, sata: sadante*, utom *ensimmäinen* och *toinen*; i *kolme* öfvergår *e* till *a* vid ordningstalets afledning: *kolmante*.

Anm. Nom. sing. bildas regelbundet från stammen; t. ex. *viite*: *viisi*; *viidente*: *viides*, (jmf. §§ 29, c; 31; 36, 1); om *yksi* och *kaksi* s. § 36, 1, *kolme* § 27, und.; grundtalen 7—10 tillägga i nom. *n* till stammen; om *tuhat* s. § 36, 1, und. — I stället för *ensimmäinen* och *toinen* brukas i sammansatta tal oftast de regelbundna *yhdes* och *kahdes*; t. ex. *yhdeskolmatta*, *kahdesneljättä* (= *ensimmäinen kolmatta*, *toinen neljättä*).

§ 65. De enkla räkneorden böjas som nomen; grundtalens ackusativ är alltid lika med nominativen, utom i *yksi* och *miljoona*, i hvilka ackusativen äfven är lika med genetiven.

Singularis.

<i>Nom.</i>	yksi	kolme	neljä	viisi	kymmenen	tuhat
<i>Gen.</i>	yhden	kolmen	neljän	viiden	kymmenen	tuhannen
<i>Part.</i>	yhtä	kolmea	neljää	viittä	kymmentä	tuhatta
<i>Ess.</i>	yhtenä	kolmena	neljänä	viitenä	{kymmenenä kymmennä}	tuhantena
<i>Ill.</i>	yhteen	kolmeen	neljään	viiteen	kymmeneen	tuhanteen

Pluralis.

<i>Nom.</i>	yhdet	kolmet	neljät	viidet	kymmenet	tuhannet
<i>Gen.</i>	{ — yksien	{ — kolmien	{ — neljäin	{ — viisien	{ — kymmenien	{ — tuhansien
<i>Part.</i>	yksiä	kolmia	neljiä	viisiä	kymmeniä	tuhansia

o. s. v.

Singularis.

<i>Nom.</i>	toinen	kymmenes
<i>Gen.</i>	{toisen —	{kymmenennen —
<i>Part.</i>	toista	kymmenettä
<i>Ess.</i>	{toisena toisna	{kymmenentenä kymmenennä

Pluralis.

toiset	kymmenennet
toisten	(kymmenetten)
toisien	kymmenensien
toisia	kymmenenssiä
toisina	kymmenenssinä
—	—

§ 66. Af de enkla räkneorden bildas öfriga genom sammansättning på följande sätt:

1) De jemna tio-, hundra-, tusen- och miljontalen sålunda, att det mindre grundtalet i nom. sing. föregår det större grundtalet, som står i part. sing.; t. ex. *kaksikymmentä*, *viisi sataa*, *kolme tuhatta* o. s. v.; derefter böjas delarne regelbundet: gen. *kahdenkymmenen*, *viiden sadan*, *neljän tuhannen*; part. *kahtakymmentä*, *viittä sataa* o. s. v.

— Motsvarande ordningstal uppstå sålunda, att hvarje del sättes i behörig ordningsform; t. ex. *kahdes-kymmenes*, *viides-sadas*, hvarefter hvarje del böjes regelbundet: gen. *kahdennen-kymmenennen*, *viidennen-sadannen* o. s. v.

2) Talen emellan de jemna tiotalen (11—19, 21—29 o. s. v.), både i grundtal och ordningstal, bildas sålunda, att efter enhetstalet i nom. sing. ställes ett ordningstal i part. sing., angifvande det hvarje gång närmast påföljande tiotalet; t. ex. *yksitoista* elfva (eg. *yksi toista kymmentä*, d. ä. en af det andra tiotalet); *yhdestoista* elfte (eg. den förste af det andra tiotalet); *kolmekolmatta* tjuguttre (eg. tre af det tredje tiotalet) o. s. v. Af dessa tal böjes endast enhetstalet; t. ex. *yhdentoista*, *yhdennentoista*, *kahdenkolmatta*, *kahdennenkolmatta*, *yhtätoista*, *kahteenkolmatta* o. s. v.

Anm. Ifrån tjugu framåt bildas dessa tal, i synnerhet i årtal och bråk, äfven sålunda, att tiotalet föregår enhetstalet, båda såsom grundtal eller såsom ordningstal; t. ex. *kaksikymmentä kolme*, *kahdeskymmenes kolmas*, *kolmekymmentä viisi* o. s. v.

3) Öfriga sammansatta räkneord bildas af ofvanstående sålunda, att det större talet alltid föregår det mindre; alla sammansättningsdelarne böjas sedan enligt ofvanuppgifna regler för räkneords böjning; t. ex. *kaksi tuhatta neljä sataa viisikolmatta* (2425): gen. *kahden tuhannen neljän sadan viidenkolmatta*. Ordn. *kahdes-tuhannes neljäs-sadas viideskolmatta*.

§ 67. Till räkneord kunna ännu hänföras:

1) mångfaldighetstal (multiplicativa): *yksinäinen* ensam, *ensstaka*, *kaksinainen* tvåfaldig, *kolminainen* trefaldig och *moninainen* mångfaldig. Genom ordet *kertainen* med gen. sing. uppstå sådana af alla grundtal; t. ex. *yhdenkertainen* enkel, *kahden-*, *kolmen-*, *kymmenenkertainen* o. s. v., *monenkertainen* mångdubbel. Några äfven med instruktiv. plur.: *yksinkertainen* enkel, *kaksin-*, *kolmin-*, *nelin-*, *viisin-*, *kuusinkertainen*.

2) räkneadverb: 1) kardinala: *kerran* en gång, *kahdesti*, *kolmasti*, *neljästi*, *viidesti*, *kuudesti* två gånger, tre gånger o. s. v., *monasti* många gånger; 2) ordinala: *ensisti*, *toisesti*, *kolmannesti* o. s. v. för första, andra, tredje gången o. s. v.; 3) distributiva: *yksittäin* l. *yksitellen*, *kaksittain* l. *kaksitellen* o. s. v. en i sender, två i sender o. s. v.

3) diminutiv: *ykkönen* etta, *kakkonen* två, *kahdeksinen*, *kymmeninen* o. a. d.

4) kollektiv: *pari*, *kaksikko*, *seitsikko*, *kymmenikkö* o. a. d.

5) bråktalen, hvilka äro: *puoli* en half, *puolitoista* $1\frac{1}{2}$, *puolikolmatta* $2\frac{1}{2}$, *puolineljättä* $3\frac{1}{2}$, *puoliviidettä* $4\frac{1}{2}$ o. s. v.; *kolmannes* (st. *-nnekse*) $\frac{1}{3}$, *neljännes* $\frac{1}{4}$, *kymmenes* $\frac{1}{10}$, *sadannes* $\frac{1}{100}$. Dessutom bildas bråktalen äfven sålunda, att till täljare sättes ett kardinaltal i nom. sing., och till nämnare ett ordinaltal i part. sing. jemte ordet *osaa*; t. ex. $\frac{2}{5} = \frac{\text{kaksi}}{\text{viidettä osaa}}$, $\frac{15}{18} = \frac{\text{viisitoista}}{\text{kahdeksattatoista osaa}}$. Om nämnaren är ett sammansatt tal, sättes endast det sista talet i ordningsform; t. ex.

$$\frac{21}{2416} = \frac{\text{yksikolmatta}}{\text{kaksi tuhatta neljä sataa kuudettatoista osaa}}$$

V. Pronomen.

§ 68. Finska språkets pronomen äro af sju slag: *personal-pronomen*, *possessivsuffix*, *reflexiv-*, *demonstrativ-*, *interrogativ-*, *relativ-* och *indefinit-pronomen*.

§ 69. *Personal-pronomen* äro: *minä* jag, *sinä* du, *hän* han, *me* vi, *te* I, *he* de; deras stammar äro: *minu*, *sinu*, *häne*, *me*, *te*, *he*. — Ackusativen kan hafva äfven en form på *t*. — Komitat. brukas icke ens i plur.

	Singularis.			Pluralis.		
<i>Nom.</i>	<i>minä</i>	<i>sinä</i>	<i>hän</i>	<i>me</i>	<i>te</i>	<i>he</i>
<i>Gen.</i>	<i>minun</i>	<i>sinun</i>	<i>hänen</i>	<i>meidän</i>	<i>teidän</i>	<i>heidän</i>
<i>Ack.</i>	<i>minut</i>	<i>sinut</i>	<i>hänet</i>	<i>meidät</i>	<i>teidät</i>	<i>heidät</i>
	<i>minun</i>	<i>sinun</i>	<i>hänen</i>	<i>meidän</i>	<i>teidän</i>	<i>heidän</i>
<i>Part.</i>	<i>minua</i>	<i>sinua</i>	<i>häntä</i>	<i>meitä</i>	<i>teitä</i>	<i>heitä</i>

Anm. I poesi och dagligt tal begagnas följande kortare former: nom. sing. *ma*, *mä*, *sa*, *sä*; gen. sing. *mun*, *sun*; part. sing. *mua*, *sua*; adess. sing. *mulla*, *sulla*, *hällä*; abl. sing. *multa*, *sulta*, *hältä*; allat. sing. *mulle*, *sulle*, *hälle*.

§ 70. *Possessivsuffixen*, hvilka motsvara andra språks possessiva pronomen, äro:

	1 pers.	2 pers.
Sing.	<i>-ni</i> min, mitt, mina	<i>-si</i> din, ditt, dina
Plur.	<i>-mme</i> vår, vårt, våra	<i>-nne</i> eder, edert, edra
	3 pers.	
Sing. och plur.	<i>-nsa</i> (<i>-nsä</i>) hans, hennes, sin, sitt, deras, sina.	

För de kasus, som sluta på kort vokal, begagnas, med undantag af nom. sing., såsom 3 pers. suffix äfven *h-n*, mellan hvilka konsonanter träder ändelsens vokal; *h* bortfaller sedan vanligen; t. ex. (*taloo-han*) *talooan*, (*talossa-han*) *talossaan*. Deremot *tapaa*, *talohon*, *taloon* endast *tapaansa*, *talohonsa*, *taloonsa*.

§ 71. Vid suffixens fogande till orden bör iakttagas, att:

1) För nom. sing. begagnas ordets stam; t. ex. *sormikkaani* min handske, *omaisuutesi* din egendom, *kysymyksemme* vår fråga.

2) Translat. har sin urspr. form på *-kse*; t. ex. *veljeksenne* till eder broder, *kysymykseksensä* till sin fråga.

3) Slutkonsonanten i kasusändelserna bortfaller framför suffix; t. ex. (*talon-ni*.) *taloni* min gårds, (*talot-nne*.) *talonne* edra gårdar.

Anm. Härigenom blifva nom., gen., ackus. och instr. sing., äfvensom nom. och ackus. plur. lika, då de hafva suffix; t. ex. (*talo-*, *talon-*, *talot-ni*.) *taloni*.

4) Suffixen, om de ock skulle göra stafvelsen sluten, verka icke konsonantförmildring, utan tvärtom upphäfva densamma; t. ex. (*pappi-nne*.) nom. *pappinne*, (*papin-nne*.) gen. *pappinne*.

Und. *D*, uppkommen genom förmildring af *t*, kvarstår vanligen i gen. plur. (i *-iten*); t. ex. (*lampaiden-nne*.) *lampaidenne*.

Exempel: *tapa* sed, med suffix för 3 pers.

	Singularis.		Pluralis.	
	<i>-nsa</i>	<i>-h-n</i>	<i>-nsa</i>	<i>-h-n</i>
Nom.	tapansa	—	tapansa	—
Gen.	tapansa	—	{ tapainsa	—
			{ tapojensa	—
Part.	tapaansa	—	tapojansa	tapojaan
Iness.	tavassansa	tavassaan	tavoissansa	tavoissaan
Elat.	tavastansa	tavastaan	tavoistansa	tavoistaan
Illat.	tapaansa	—	tapoihinsa	—
Adess.	tavallansa	tavallaan	tavoillansa	tavoillaan
Abl.	tavaltansa	tavaltaan	tavoiltansa	tavoiltaan

<i>All.</i>	tavallensa	tavalleen	tavoillensa	tavoilleen
<i>Ess.</i>	tapanansa	tapanaan	tapoinansa	tapoinaan
<i>Trans.</i>	tavaksensa	tavakseen	tavoiksensa	tavoikseen
<i>Abess.</i>	tavattansa	tavattaan	tavoittansa	tavoittaa
<i>Komit.</i>	—	—	tapoinensa	tapoineen

§ 72. Reflexiv-pronomen är *itse* sjelf, som brukas endast i casus obliqui och alltid med suffix; pluralis fattas helt och hållet; för öfrigt är böjningen regelbunden: nom. *itse*, gen. *itsen*, part. *itseä* o. s. v.

Anm. *Itse* kan vara äfven demonstrativ-pronomen (= lat. *ipse*); t. ex. *itse kuningas* l. *kuningas itse* sjelfve konungen l. konungens sjelf.

§ 73. Demonstrativ-pronomen äro: *tämä* den här, det här, plur. *nämät* l. *nämä*; *tu* den der, det der, plur. *nuo* (l. *nuot*); *se* den, det, plur. *ne* (l. *net*). Deras stammar äro: sing. *tä*, *tu*, *se*, *si*, plur. *nä*, *nuo*, *ni*.

Anm. Nom., gen., ackus. och instr. sing. bildas af stammen *se*, öfriga kasus. i sing. från st. *si*; iness., elat. och illat. sing. förlänga stammens *i*. — Stafvelsen *mä* fogas endast till de former af *tämä*, hvilka annars skulle blifva enstafviga.

	Singularis.			Pluralis.		
<i>Nom.</i>	<i>tämä</i>	<i>tu</i>	<i>se</i>	<i>nämä</i>	<i>nuo</i>	<i>ne</i>
<i>Gen.</i>	{ <i>tämän</i>	<i>tuon</i>	<i>sen</i>	<i>näiden</i>	<i>noiden</i>	<i>niiden</i>
	{ —	—	—	<i>näitten</i>	<i>noitten</i>	<i>niitten</i>
<i>Part.</i>	<i>tätä</i>	<i>tuota</i>	<i>sitä</i>	<i>näitä</i>	<i>noita</i>	<i>niitä</i>
<i>Iness.</i>	<i>tässä</i>	<i>tuossa</i>	<i>siinä</i>	<i>näissä</i>	<i>noissa</i>	<i>niissä</i>
<i>Elat.</i>	<i>tästä</i>	<i>tuosta</i>	<i>siitä</i>	<i>näistä</i>	<i>noista</i>	<i>niistä</i>
<i>Illat.</i>	<i>tähän</i>	<i>tuohon</i>	<i>siihen</i>	<i>näihin</i>	<i>noihin</i>	<i>niihin</i>
<i>Essiv.</i>	<i>tänä</i>	<i>tuona</i>	<i>sinä</i>	<i>nänä</i>	<i>noina</i>	<i>niinä</i>
<i>Instr.</i>	<i>tämän</i>	<i>tuon</i>	<i>sen</i>	<i>näin</i>	<i>noin</i>	<i>niin</i>

O. s. v.

Anm. Dessutom anträffas i poesi och dagl. tal formerna *tää* = *tämä*, *nää* = *nämä*, *tään*, *tän* = *tämän*.

§ 74. Interrogativ-pronomen äro: *kuka*, *ken* hvem, *mikä* hvilken, hvilket, *hvad*, *kumpi*, *kumpainen* hvilkendera, hvilketdera; deras stammar äro: *ku*, *mi*, *ke*, *kene*, *kumpa*, *kumpaise*.

Anm. 1. Anhangspartikeln *-ka, -kä* fogas vanligen endast till de former, hvilka annars skulle blifva enstafviga. — *Kumpi* böjes som komparativerna, utom att det i part. sing. har endast ändelsen *a*. — I *ken* uppstå nom. och gen. sing. af st. *kene*; part. sing. och hela pluralis af st. *ke*; i öfriga kasus i sing. begagnas hvardera stammen. — I *mikä* är hela pluralis, utom nomin., lika med singularis.

	Singularis.			Pluralis.		
<i>Nom.</i>	kuka	ken	mikä	kutka	ketkä	mitkä
<i>Gen.</i>	{ kunka	kenen	minkä	kuiden	keiden	(minkä)
	{ —	—	—	kuitten	keitten	—
<i>Part.</i>	kuta	ketä	mitä	kuita	keitä	mitä
<i>Iness.</i>	{ kussa	kenessä	missä	kuissa	keissä	missä
	{ —	kessä	—	—	—	—
<i>Illat.</i>	{ kuhun	kenehen	mihin	kuihin	keihin	mihin
	{ —	kehen	—	—	—	—
<i>Ess.</i>	{ kuna	kenenä	minä	kuina	keinä	minä
	{ —	kenä	—	—	—	—
<i>Instr.</i>	kun	—	min	kuin	—	min

Anm. 2. I poesi anträffas äfven formerna: *ku, mi* (nom. sing.) *kun, min* (ack. sing.), *kut* (nom. plur.).

§ 75. Relativ-pronomen äro: *joka* hvilken, hvilket, som, och *jompi* hvilkendera, hvilketdera; st. *jo, jompa*; *joka* böjes som *kuka, jompi* som *kumpi*.

§ 76. Indefinita pronomen hafva uppstått af interrogativa och relativa pronomen och äro:

joku (*jo + ku*) någon; båda delarne böjas: gen. *jonkun*, part. *jotakuta*, nom. pl. *jotkut*, part. *joitakuita* o. s. v.

jompikumpi någondera (af två); båda orden böjas: gen. *jommankumman*, part. *jompaakumpaa* o. s. v.

jokin någon, något: gen. *jonkin*, part. *jotakin*, nom. plur. *jotkin* o. s. v.

kukin hvar och en: gen. *kunkin*, part. *kutakin*, illat. *kuhunkin* o. s. v.

mikin hvarje: *minkin, mitäkin, missäkin, mistäkin* o. s. v.

kumpikin hvardera (af två): *kummankin, kumpaakin* o. s. v.

kumpainenkin hvardera (af två): *kumpaisenkin, kumpaistenkin, kumpaisetkin, kumpaistenkin* o. s. v.

kukaan (icke) någon (person): *kunkaan*, *kussakaan* o. s. v.
mikään (icke) någon (sak): *minkään*, *missäkään*, *mihinkään*,
millekään, *mitkään* o. s. v.

kenkään (icke) någon (person): *kenenkään*, *ketäkään*, *kehenkään*, *ketkään* o. s. v.

kumpikaan (icke) någondera (af två): *kummankaan*, *kumpaakaan*, *kummassakaan* o. s. v.

kumpainenkaan (icke) någondera (af två): *kumpaisenkaan* o. s. v.

jokainen hvarje, hvar och en: *jokaisen* o. s. v. (st. *jokaise*).
joka hvarje (oböjligt adj.).

§ 77. Till indefin. pronomen kunna ännu räknas pronominalia, d. ä. adjektiv, hvilka icke direkt beteckna en egenskap, utan på ett pronominelt sätt antyda ett föremåls beskaffenhet, storlek eller tal. Finska språkets pronominalia äro:

Ainoa ende, *eräs* en viss (st. *erähä*), *harva* pl. *harvat* få, *kaikki* all, hel (st. *kaikke*, nom. plur. *kaikki* alla, ackus. plur. *kaikki* alla och *kaiket* hela), *koko* hel (oböjl.), *molemmat* båda (plur. tantum, st. *molempa*), *monias* (st. *moniaha*), *moniahta*, *muutama* någon, *muuan* (st. *muutame*, vanl. brukas endast nom. sing.) någon, *muu* en annan, *sama* densamme, *toinen* en annan, den andre.

Anm. Till pronominalia höra ytterligare följande sammanställningar, bildade af pronomen med ändelserna:

1) *-kalainen* (st. *-kalaise*), såsom: *muukalainen* främling, *meikäläinen* en af de våra, *teikäläinen* en af edert parti, *heikäläinen* en af deras parti, *täkäläinen* härvarande, *sikääläinen* dervarande o. a. d.

2) *-moinen* (st. *-moise*): *tämmöinen* sådan här, *tuommoinen* sådan der, *semmoinen* sådan, *jommoinen* sådan som, *jonkunmoinen* något slags, *kummoinen* och *mimmoinen* hurudan.

3) *-lainen* (st. *-laise*): *tällainen* sådan här, *tuollainen* sådan der, *sellinen* sådan, *kullainen* l. *millainen* hurudan, *jollainen* sådan som, *jonkunlainen* något slags, *samanlainen* likadan, *muunlainen* af annat slag.

II. Om verb.

§ 78. Vid verbens böjning är att märka deras: 1) genus (betydelse), 2) form, 3) modus (sättet för handlingen), 4) tempus (tiden för handlingen), 5) numerus och 6) person.

I. Genus och form.

§ 79. Till betydelsen äro de finska verben af två hufvudslag: transitiva och intransitiva; t. ex. *lukea* läsa, *mukkua* sofva. — Verbets form är äfvenledes af två slag: aktiv och passiv; t. ex. *luen* jag läser, *luetaan* det läses (jmf. § 93).

II. Modus, tempus, numerus och person.

§ 80. Finska verbens modus äro följande:

1) Indikativ, som har de flesta tidsformerna, näml.: presens, imperfektum, perfektum och pluskvamperfektum. — Indikativen har intet modustecken.

2) Koncessiv l. potentialis, hvars modustecken är *-ne*. Af tidsformerna förekomma endast presens och perfektum.

3) Konditionalis: modusteck. *-isi*; endast presens och perfektum.

4) Imperativ: modusteck. *-ka*, *-kää*; af tidsform. förekommer presens (och ett sällsynt perfektum, jmf. § 97).

5) Optativ: modusteck. *-ko*, *-kö*; tidsformerna som i imperativen.

6) Infinitiv, som har fem former, hvilkas modustecken äro: I inf. *-ta*, *-tä* (*a*, *ä*); II inf. *-te* (*e*); III inf. *-ma*, *-mä*; IV inf. *-minen* (st. *-mise*); V inf. *-maise*, *-mäise*.

7) Particip, som har två tidsformer: presens och perfektum. Modustecken för presens är både i akt. och pass. *-va*, *-vä*, för perfektum i akt. *-nut*, *-nyt*, i pass. *-u*, *-y*.

Anm. Såsom af ofvanstående synes, äro finska språkets tidsformer följande: presens, imperfektum, perfektum och plusquamperfektum. För att utmärka den tillkommande tiden (futurum) begagnas presens eller också, då den tillkommande tiden skall särskildt framhållas, en verbform, bildad af hjälp verbet *olla* jemte pres. part. akt.; t. ex. *olen lukeva* jag skall läsa; (jmf § 97). — De fem förstnämnde modus hafva verbalböjning, genom numerus och person, de två sistnämnde hafva nomens böjning samt benämnas nominalmodus.

§ 81. Böjningen sker i aktiven genom två numerus: singularis och pluralis, med tre personer i hvardera, i passiven endast genom 3 pers. sing.

Anm. För att kunna böja ett verb, måste man framför allt känna dess stam, hvarifrån sedan alla former kunna härledas. Stammen igenfinnes antingen i I infinitivens kasus partitivus eller i 1 pers. sing. ind. presens.

1) Om infinitiven slutar på *da, dä, a, ä*, återfinnes stammen sålunda, att dessa ändelser bortlemnas; t. ex. *syödä, isännöidä, takoa, antautua, antaa, kumartaa, repiä, huolehtia, lukea, tuntea*, stam: *syö, isännöi, tako*, *repi* o. s. v.

2) Om infinitiven slutar på *ta, tä* (som äfven kan förekomma förmildradt till *la, na, ra*), återfinnes stammen i 1 pers. ind. pres. sålunda, att ändelsen *n* bortlemnas; t. ex. *juosta, kuulla, riidellä, mennä, purra, iloita, souketa, hakata, koota, levätä*, presens: *juoksen, kuulen, riitelen, menen, puren, iloitsen, soukkenen, hakkaan, kokoan* l. *kokoon, lepään*, stam: *juokse, kuule, kokoo* o. s. v. — Om presens slutar på *-aan, -oan, -uan, -ean, -ian*, måste dessutom, för återfinnande af den osammandragna, fullständiga stammen, ett *t* inskjutas mellan slutvokalerna; t. ex. *hakkaan, kokoan, lepään, haluan, rupean, eriän*, stam: *hakkata, kokota, lepätä, haluta, rupeta, eritä*.

I. Bildandet af de osammansatta formerna.

Aktiv.

Presens.

§ 82. Indik. presens uppstår sålunda, att följande personal-ändelser fogas till verbets stam:

Singularis.	Pluralis.
1 p. -n: <i>sanon</i> jag säger	-mme: <i>sanomme</i>
2 p. -t: <i>sanot</i>	-tte: <i>sanotte</i>
3 p. —: <i>sanoo</i>	-vat, -vät: <i>sanovat</i>

Tredje pers. sing. har ingen ändelse och utmärkes endast genom bindvokalens förlängning; t. ex. *tulee* han kommer, *kokoaa* han samlar. — Om stammen slutar på lång vokal eller diftong, förlänges icke bindvokalen, utan 3 pers. utgöres af stammen; t. ex. *hän saa* han får, *hän syö* han äter, *hän satuloi* han sadlar, *kokoo* han samlar. I detta fall kan äfven pers.-ändelsen *-pi* tilläggas; t. ex. *saapi*, *syöpi*, *aterioipi*. — Kontrakta bortlemna alltid bindkons.; t. ex. st. *kokota*: 3 pers. *kokoaa* (jmf. § 104, 1).

Anm. I poesi begagnas i 3 pers. sing. efter kort vokal änd. *-vi*, utan bindvokalens förlängning; t. ex. *tulevi*, *kokoavi*. Änd. *-pi* begagnas ofta äfven efter en förlängd bindvokal; t. ex. *tuleepi*, hvarigenom sådana former hafva likasom dubbel ändelse.

§ 83. Potent. presens bildas sålunda, att till stammen tillägges modustecknet för potentialis *-ne*, hvarefter fogas samma pers.-ändelser, som i ind. presens; t. ex.

Singularis.	Pluralis.
1 p. <i>sano-ne-n</i> jag tör säga	<i>sano-ne-mme</i>
2 p. <i>sano-ne-t</i>	<i>sano-ne-tte</i>
3 p. <i>sano-ne-e</i>	<i>sano-ne-vat</i>

Följande stammar bortkasta bindvok. framför *-ne*:

1) Alla flerstafv. stammar på *-e* och tvåstafv. på *-le*, *-ne*, *-re*, *-se*. Modustecknets *n* öfvergår efter *l* till *l* och efter *r* oftast till *r*. T. ex. (*satuloitse-nen*, *satuloits-nen*, *satuloit-nen*;) *satuloimmen* jag tör sadla (s. §§ 31, und. 1; 36, 4), (*kuule-nen*;) *kuullen* jag tör höra, (*pure-nee*;) *purree* I *purnee* han tör bita; (*mene-nen*;) *mennen* jag tör gå. — Efter *s* öfvergår *n* sällan till *s*; t. ex. (*pese-nen*;) *pessen* (I. *pessen*) jag tör tvätta; (jmf. § 39).

2) Verba kontrakta, hvarefter bindkons. *t* öfvergår till *n*; t. ex. (*lupata-nen*, *lupat-nen*, *lupan-nen*;) *luwannen* jag tör lofva, (*kokota-nen*;) *koonnen* jag tör samla (s. § 36, 4).

§ 84. Kondition. presens bildas sålunda, att till verbets stam tillägges modustecknet för konditionals *-isi*, hvarefter fogas samma pers.-ändelser, som i indik. presens; 3 pers. sing. har ingen pers.-ändelse; t. ex.

Singularis.	Pluralis.
1 p. <i>sano-isi-n</i> jag skulle säga	<i>sano-isi-mme</i>
2 p. <i>sano-isi-t</i>	<i>sano-isi-tte</i>
3 p. <i>sano-isi</i>	<i>sano-isi-vat</i>

Vid bildandet af konditionalis iakttages dessutom:

1) De förändringar, som bindvokalen undergår framför *-isi*; t. ex. (*saa-isin*;) *saisin*, (*syö-isin*;) *söisin*, (*satuloi-isin*;) *satuloin*, (*katsese-isin*;) *katselin* jag skulle betrakta, (s. §§ 15, 16, 17, 25, 28).

Anm. I flerstafv. stammar på *-e* kan *e* kvarstå framför *-isi*; t. ex. *katseseisin*.

2) Kontrakta bortkasta hela bindstafvelsen framför *-isi*; t. ex. (*lupata-isin*;) *lupaisin*, (*kokota-isi*;) *kokoisi*.

Anm. Kontrakta af II kl. kunna (i sin osammandragna form) bibehålla bindvokalen framför *-isi*; t. ex. (*kokotaisi*;) *kokoaisi*, (jmf. § 104, 3 och anm.).

§ 85. Imperat. presens bildas sålunda, att till verbets stam fogas modustecknet för imperativen *-ka*, *-kä*, hvarefter följande pers.-ändelser tilläggas:

Singularis.	Pluralis.
1 p. —	<i>h-mme: lukekaamme</i>
2 p. —': <i>lue'</i> läs	<i>-h-tte, (-h-t), —: lukekaatte,</i> <i>lukekaa</i>
(3 p. <i>-h-n: lukekaan</i>)	<i>(-h-t: lukekaat)</i>

Vid dessa personer iakttages, att:

- 1) 1 pers. sing. felas.
- 2) 2 pers. sing. slutar på aspiration, som verkar kons.-förmildring.
- 3) I öfriga personer sättes modustecknets vokal (*a*, *ä*) efter personaländelsens *h*, som vanligen bortfaller; t. ex. (*luke-ka-han*;) *lukekaan* han skall läsa, läse han, (*luke-ka-hamme*;) *lukekaamme* läsom, låtom oss läsa.
- 4) I 2 pers. plur. bortlemnas vanligen personaländelsen *-tte*; t. ex. (*luke-ka-hatte: lukekaatte*;) *lukekaa* lä-

sen I; ofta bibehålles dock af denna ändelse *t*; t. ex. (*lukekaatte:*) *lukekaat*.

5) 3 pers. sing. och plur. begagnas ytterst sällan; i st. f. dem användas motsvarande personer från optativen.

§ 86. Optat. presens uppstår sålunda, att till verbets stam tillägges modustecknet *-ko*, *-kö*, hvarefter följande personaländelser vidfogas:

Singularis.	Pluralis.
1 p. —	(-h-mme: <i>lukekoomme</i>)
2 p. -s: <i>lukeos</i> du må läsa	(-h-tte: <i>lukekootte</i>)
3 p. -h-n: <i>lukekoon</i>	-h-t: <i>lukekoot</i>

Modustecknets vokal (*o*, *ö*) upprepas efter ändelsens *h*, som vanligen bortfaller; t. ex. (*luke-ko-hon:*) *lukekoon* han må läsa. — 1 pers. sing. felas, och 1 och 2 pers. plur. förekomma endast i äldre poesi.

§ 87. Samma stammar, hvilka bortlemna sin bindvokal i potentialis, bortkasta den äfven i imperativen och optativen framför *-ka*, *-kä*, *-ko*, *-kö*; t. ex. (*tule-kaa:*) *tulkaa*, (*mene-köön:*) *menköön*, (*pure-koot:*) *purkoot*, (*juokse-koot*, *juoks-koot:*) *juuskoot*, (*arvele-kaa:*) *arvelkaa*, (*lupata-kaa*, *lupat-kaa:*) *luvattaa*.

I optativens 2 pers. sing. öfvergår modustecknets *k* efter *l*, *n*, *r* till *l*, *n*, *r*; t. ex. (*tule-kos*, *tul-kos:*) *tullos*, (*pure-kos:*) *purros*, (*mene-kös:*) *mennös*, (jmf. § 33, 3, anm. 2).

Trestafv. stammar på *-ne* förvandla bindkonsonanten *n* framför *k* till *t*; t. ex. (*pakene-kaa*, *paken-kaa*, *paketa-kaa:*) *paetkaa* flyn (jmf. § 40).

Imperfekt.

§ 88. Imperfektet, som förekommer endast i indikativen, bildas sålunda, att imperfektets tecken *i* tillägges stammen, hvarefter samma personaländelser vidfogas, som i ind. presens. Härvid iakttages:

1) att bindvokalen icke förlänges i 3 pers. sing.; t. ex. *sano:* *sanoi*; ej heller begagnas ändels. *-pi* eller *-vi*.

2) bindvokalens möjliga förändringar framför *i*, (s. §§ 15, 16, 17, 20, 25, 28); t. ex. (*saa-in.:*) *sain*, (*syö-in.:*) *söin*, (*osta-in.:*) *ostin*, (*anta-in.:*) *annoin*, (*lahjoitta-in.:*) *lahjoitin*, (*risti-in.:*) *ristin*, (*luke-in.:*) *luin*.

3) att kontrakta bortlemna bindvokalen och förvandla bindkonsonanten (*t*) till *s*; t. ex. (*lupata-in.:*) *lupasin*.

4) att bindkons. *t* öfvergår till *s* i många två- och flerstafv. stammar på *-a*, *-ä*, såsom: *kieltä*: *kielsi*, *puhalta*: *puhalsi* (jmf. § 36, 2).

Particip.

§ 89. Participen uppstå sålunda, att till stammen fogas i pres. änd. *-va*, *-vä*, i perf. *-nut*, *-nyt*; t. ex. *sanova* sägande, *sanonut* den som har sagt. Participen äro adjektiv-artade verbformer och kunna utom deklination äfven hafva komparation, om verbets betydelse det medger.

Anm. I enstafv. stammar förekommer äfven ändelsen *-pa*, *-pä*; t. ex. *syöpä* ätande. — Kontrakta verb bortlemna bindkonsonanten framför *-va*, *-vä*; t. ex. (*kokota-va*, *lupata-va.:*) *kokoava* samlande, *lupaava* lofvande (s. § 104, 1).

§ 90. Samma stammar, hvilka bortlemna bindvokalen i potentialis, bortkasta den äfven framför *-nut*, *-nyt*; t. ex. (*mene-nyt.:*) *mennyt* (s. § 83). — Efter *l* och *r* öfvergår *n* (i *-nut*, *-nyt*) alltid till *l* och *r*, efter *s* både kvarstår och öfvergår till *s*; t. ex. (*tule-nut*, *tul-nut.:*) *tullut*, (*pure-nut.:*) *purrut*, (*juokse-nut*, *juoks-nut.:*) *juosnut* l. *juosnut*. — *T* öfvergår framför *n* till *n*; t. ex. (*satuloitse-nut*, *satuloits-nut*, *satuloit-nut.:*) *satuloinnut*, (*vastata-nut*, *vastat-nut.:*) *vastannut*.

Anm. Stammar på *-ne*, *-tse* och kontrakta hafva således två *n* i perf. part.; t. ex. *mennyt*, *satuloinnut*, *vastannut*. — Om participens deklination och komparation s. §§ 55; 58, III afd.; 62, exemp.

Infinitiv.

§ 91. Infinitiverna, hvilka äro substantiv-artade verbformer och böjas i olika kasus, uppstå sålunda, att till verbets stam tilläggas infinitivernas modustecken,

hvarefter kasusändelserna vidfogas. Brukliga äro endast följande kasus:

I Infinit.; modustecken *-ta, -tä (-a, -ä)*:

Sing. Part. *sanoa'* att säga.

” Transl. *sanoakse(ni)* för att säga.

II Infinit.; modustecken *-te (-e)*:

Sing. Iness. *sanoessa* under sägandet.

” Instr. *sanoen* genom att säga, sägande.

III Infinit.; modustecken *-ma, -mä*:

Sing. Gen. *sanoman* (jag o. s. v. bör) säga.

” Iness. *sanomassa* uti att säga.

” Elat. *sanomasta* från ” ”

” Illat. *sanomaan* till ” ”

” Adess. *sanomalla* genom ” ”

” Abess. *sanomatta* utan ” ”

IV Infinit.; modustecken *-minen* (st. *-mise*):

Sing. Nom. *sanominen* (nödigt) att säga.

” Part. *sanomista* ” ” ”

V Infinit.; modustecken *-mainen* (st. *-maise*):

Plur. Adess. *sanomaisilla(ni)* i begrepp att säga.

Anm. I infinit. kasus partit. ändas på aspiration, som utgör dess kasusändelse och åstadkommer förmildring. — Af III infinit. begagnas i aktivum endast ofvanuppgifna kasus, men såsom substantiv eller passivt particip (participium agentis) förekomma af denna infinitiv alla hos nomen brukliga kasus (jmf. § 55). — Af IV infinit. förekomma såsom verb endast nom. och part. sing., men såsom substantiv finnas alla i sing. och plur. vanliga kasus (jmf. § 57). — Af V infinit. förekommer vanligen endast adess. plur., någon gång ablat. plur.; t. ex. *sanomaisiltani* (jmf. Jahnsson, Satslära, sid. 129). — V infin. och transl. af I infin. förekomma alltid i förening med suffix.

§ 92. Samma stammar, hvilka i potentialis bortkasta bindvokalen, bortlemna den äfven framför *t* i I och II infinitiven (s. § 83). — Modustecknets *t* (i ändels. *-ta, -tä, -te*) bortfaller mellan två enkla vokaler; t. ex. *aiko-ta: aiko-a* ämna, men annars förmildras det regelbundet. — I stammar på *-ne* öfvergår *n* framför *t* till *t*.

Nedanstående tabell utvisar alla dessa förändringar i olika verbstammar:

Stammar.	Mod. tecken.	E x e m p e l.
I.		
1) Enstafviga	} ta, tä, te	<i>saa-ta'</i> : saada, <i>saa-ten</i> : saaden.
2) St. på <i>-oi</i>		<i>satuloi-ta'</i> : satuloida, <i>satuloi-ten</i> : satuloiden.
3) Tvåst. på <i>-le, -ne, -re, -se</i>		<i>tule-ta'</i> (<i>tul-ta'</i>): tulla, <i>tule-ten</i> : tullen; <i>mene-tä'</i> : mennä; <i>pure-ta'</i> : purra; <i>pese-tä'</i> : pestä; <i>juokse-ta</i> (<i>juoks-ta</i>): juosta, <i>juokse-ten</i> (<i>juoks-ten</i>): juosten.
4) Flerst. på <i>-e</i>		<i>arvele-ta'</i> (<i>arvel-ta'</i>): arvella, <i>arvele-ten</i> : arvellen; <i>pakene-ta'</i> (<i>paken-ta'</i> , <i>paket-ta'</i> , <i>paet-ta'</i>): paeta, <i>pakene-ten</i> : paeten.
5) Kontrakta		<i>lupata-ta'</i> (<i>lupat-ta'</i> , <i>luvat-ta'</i>): luvata, <i>lupata-ten</i> : luvaten.
II.		
1) St. på <i>-o, -ö, -u, -y</i>	} a, ä, e	<i>aikoa</i> , <i>aikoen</i> , <i>ontua</i> , <i>ontuen</i> , <i>antautua</i> , <i>-tuen</i> ; <i>näkyä</i> , <i>näkyen</i> .
2) St. på <i>-a, -ä</i>		<i>kantaa</i> , <i>kantaen</i> , <i>heittää</i> , <i>-ttäen</i> ; <i>kumartaa</i> , <i>-taen</i> .
3) St. på <i>-i</i>		<i>ristiä</i> , <i>ristien</i> ; <i>purjehtia</i> , <i>-jehtien</i> .
4) Tvåst. st. på <i>-ke, -pe, -te</i>		<i>lukea</i> , <i>-kien</i> ; <i>kylpeä</i> , <i>-pien</i> ; <i>tuntea</i> , <i>tuntien</i> ; <i>lähteä</i> , <i>lähtien</i> .

Anm. 1. I II afdelningens verb kan modustecknet *e* öfvergå till *i*, hvarefter det bildar diftong med föregående vokalen; t. ex. *sano-essa* (*sano-issa*): *sanoissa*, *sanoen*: *sanoin*, *kantaessa*: *kantaissa*, (*luke-essa*;) *lukeissa*. — Stammar på *e* förvandla likväl vanligare bindvokalen *e* till *i*; t. ex. *luke-essa*: *lukeissa*, *luke-en*: *lukien* (sällan *lukeissa*, *lukein*).

Anm. 2. I kontrakta stammar bortfaller dessutom bindkons. i III, IV och V infinitiven; t. ex. st. *lupata*: *lupaama*, *lupaaminen*, *lupaamaisillani* (jmf. § 104, 1).

Passiv.

§ 93. Passivum i finska språket är egentligen blott en impersonel l. opersonlig verbform, ty det be-

gagnas endast i 3 pers. sing.; t. ex. *sanotaan* man säger. Ren passiv betydelse hafva endast participen; t. ex. *sanottava* det som skall sägas, *sanottu* sagd.

Bildandet af stammen i passivum.

§ 94. Stammen till passivum bildas sålunda, att till verbets stam i aktivum fogas stafvelsen *-ta* (*-tä*), framför hvilken stammen undergår samma förändringar, som framför infinitivändelsen *-ta* i aktivum; t. ex. (*mene-tä*): *mentä*, (*lupata-ta*, *lupat-ta*): *luvatta*. — *T* (i pass. tecken *ta*, *tä*) fördubblas mellan två enkla vokaler: (*sano-ta*): *sanotta*. — Stammar på *-a*, *-ä* förvandla dessutom *-a*, *-ä* till *e*; t. ex. (*anta-tta*): *annetta*, (*muserta-tta*): *muserretta* (jmf. § 21, 2). Således:

Aktiv-stam.

syö
satuloi
tule
mene
pure
pese
arvele
lupata

Passivets tecken
ta, tä

sano
sammu
antautu
anta
muserta
risti
luke
kylpe
tunte

Passivets tecken
tta, ttä

Passiv-stam.

syötä
satuloita
tulta
mentä
purta
pestä
arvelta
luvatta
sanotta
sammutta
antaudutta
annetta
muserretta
ristittä
luetta
kylvettä
tunnetta

Anm. Såsom af ofvanstående synes, fördubblas *t* (i pass. formens tecken *ta*, *tä*) i de stammar, hvilka i I infin. akt. hafva *a*, *ä* (jmf. § 92, tabell, afdelning II). Skillnaden mellan infinitivens *ta* och

pass. formens *ta* är således, 1:mo, att infin. *t* förmildras: *syödä, tulla*, pass. *t* icke: *syötä, tulta*; 2:do, att infin. *t* mellan två enkla vokaler bortfaller: *sano-ta: sanoa*, pass. *t* fördubblas: *sano-ta: sanotta*.

Bildandet af osammansatta former i passivum.

§ 95. Sedan den passiva formens stam är bildad, fogas till densamma modus- och tidstecken samt personaländelsen, hvarvid iakttages, att:

1) Modustecknen äro desamma som i aktivum, utom i perf. partic., hvars tecken i passivum är *-u, -y*, framför hvilket slutvokalen (*a, ä*) från pass. stam bortfaller; t. ex. (*sanotta-u:*) *sanottu*, (*syötä-y:*) *syöty*.

2) Personaländ. alltid är *h-n*, mellan hvilka konson. träder den vokal, som närmast föregår *h* (d. ä. modustecknets eller passiva formens slutvokal eller imperfektets *i*); t. ex. *sanottane-hen*, (*sanotta-han*): *sanotahan, sanotti-hin*, hvarefter *h* vanligen bortfaller: *sanottaneen* man torde säga, *sanotaan* man säger, *sanottiin* man sade.

3) Passiva formens *t* (i ändelsen *ta, tta*) förmildras i presens enligt allmänna regler; t. ex. *syö-tä-hän: syödään* man äter, *tule-ta-han (tul-ta-han): tullaan* man kommer, *luvata-ta-han (lupat-ta-han, luvat-ta-han): luvataan* man lofvar; (men imperf. *syötiin, tultiin, luvattiin*).

4) Tecknet för imperf. är *i*, framför hvilket pass. formens slutvokal (*a, ä*) alltid bortfaller; t. ex. (*saa-ta-i-hin, saa-ti-hin:*) *saatiin* man fick, (*sano-tta-i-hin:*) *sanottiin* man sade.

5) Af infinitiverna förekomma endast III infinitivens gen. sing.; t. ex. *saataman* (man bör) få, *sanotaman* (man bör) säga, och II infinitivens inessiv, från hvilken modustecknets *t* bortfaller och *e* vanligen öfvergår till *i*; t. ex. (*saata-te-ssa*) *saa-ta-essa*, vanligen *saataissa* medan man får, (*sano-tta-te-ssa*) *sanottaessa* l. *sanottaissa* medan man säger.

II. Bildandet af de sammansatta formerna.

§ 96. De sammansatta tidsformerna bildas förmedelst hjälpverbet *olla*, som böjes på följande sätt:

Aktiv form.

Indikativ.

Pres.	<i>olen jag är</i>	Perf.	<i>olen ollut jag har varit</i>
	<i>olet</i>		<i>olet "</i>
	<i>on</i>		<i>on "</i>
	<i>olemme</i>		<i>olemme olleet</i>
	<i>olette</i>		<i>olette "</i>
	<i>ovat</i>		<i>ovat "</i>
Imperf.	<i>olin jag var</i>	Plusq.	<i>olin ollut jag hade varit</i>
	<i>olit</i>		<i>olit "</i>
	<i>oli</i>		<i>oli "</i>
	<i>olimme</i>		<i>olimme olleet</i>
	<i>olitte</i>		<i>olitte "</i>
	<i>olivat</i>		<i>olivat "</i>

Potentialis.

Pres.	<i>lienen</i>	1.	<i>ollen jag tör vara</i>	Perf.	<i>lienen ollut jag tör hafva varit</i>
	<i>lienet</i>		<i>" ollet</i>		<i>lienet "</i>
	<i>lienee</i>		<i>" ollee</i>		<i>lienee "</i>
	<i>lienenemme</i>		<i>" ollemme</i>		<i>lienenemme olleet</i>
	<i>lienette</i>		<i>" ollette</i>		<i>lienette "</i>
	<i>lienevät</i>		<i>" ollevat</i>		<i>lienevät "</i>

Konditionalis.

Pres.	<i>olisin jag skulle vara</i>	Perf.	<i>olisin ollut jag skulle hafva varit</i>
	<i>olisit</i>		<i>olisit "</i>
	<i>olisi</i>		<i>olisi "</i>
	<i>olisimme</i>		<i>olisimme olleet</i>
	<i>olisitte</i>		<i>olisitte "</i>
	<i>olisivat</i>		<i>olisivat "</i>

Imperativ.

Pres. Sing.	2 p. <i>ole</i> var
Plur.	1 p. <i>olkaamme</i> varom
	" 2 p. <i>olkaa</i> l. <i>olkaatte</i> varen

Optativ.

Pres. Sing.	2 p. <i>ollos</i> du må vara
	" 3 p. <i>olkoon</i>
Plur.	3 p. <i>olkoot</i>

Infinitiv.

I. Part. <i>olla</i> att vara	III. Gen. <i>oleman</i>
Trans. <i>ollakse(ni)</i>	Iness. <i>olemassa</i> o. s. v.
II. Iness. <i>ollessa</i>	IV. Nom. <i>oleminen</i>
Instr. <i>ollen</i>	Part. <i>olemista</i>
V. Adess. plur. <i>olemaisillani</i>	

Particip.

Pres. <i>oleva</i> varande	Perf. <i>ollut</i> den som varit
----------------------------	----------------------------------

Passiv form.

Indikativ.

Pres. <i>olla</i> an man är.	Perf. <i>on oltu</i> man har varit
Imp. <i>oltiin</i> man var	Plusqv. <i>oli oltu</i> man hade varit

Potentialis.

Pres. <i>oltaneen</i> man tör vara	Pres. <i>oltaisiin</i> man skulle vara
Perf. <i>lienee oltu</i> m. t. hafva varit	Perf. <i>olisi oltu</i> m. sk. hafva varit

Konditionalis.

Imperativ.

(Pres. <i>oltakaan</i> man vare)	Pres. <i>oltakoon</i> man må vara
----------------------------------	-----------------------------------

Optativ.

Infinitiv.

II. Iness. <i>oltaessa</i>	Pres. <i>oltava</i> *)
III. Gen. <i>oltaman</i>	Perf. <i>oltu</i>

Particip.

An m. Dessutom förekomma, i synnerhet i poesi, följande kortare former: Ind. pres. 1 p. *oon*, 2 p. *oot*, plur. *oomme*, *ootte*. — Potent. pres. sing. *lien*, *liet*, *lie*; pass. *lietäneen*. — Kond. pres. *oisin*, *oisit*, *oisi*, *oisimme*, *oisitte*, *oisivat*.

§ 97. Genom att foga perf. partic. till *olla*-verbets osammansatta former bildas de sammansatta tidsformerna på följande sätt:

Aktiv form.

Indikativ.

Perfektum.

S. <i>olen sanonut</i> jag har sagt
<i>olet</i> " du " "
<i>on</i> " han " "
Pl. <i>olemme sanoneet</i> vi hafva sagt
<i>olette</i> " I hafven "
<i>ovat</i> " de hafva "

Futurum.

S. <i>olen sanova</i> jag skall säga
<i>olet</i> " du " "
<i>on</i> " han " "
Pl. <i>olemme sanovat</i> vi skola säga
<i>olette</i> " I skolen "
<i>ovat</i> " de skola "

*) Se not. sid. 78.

Plusquamperfektum.

Futurum preteriti.

S. <i>olin sanonut</i> jag hade sagt	S. <i>olin sanova</i> jag skulle säga
<i>olit</i> " du " "	<i>olit</i> " du " "
<i>oli</i> " han " "	<i>oli</i> " han " "
Pl. <i>olimme sanoneet</i> vi hade sagt	Pl. <i>olimme sanovat</i> vi skulle säga
<i>olitte</i> " I hadn "	<i>olitte</i> " I skullen "
<i>olivat</i> " de hade "	<i>olivat</i> " de skulle "

Perfektum.

Potentialis.

Futurum.

S. <i>lienen sanonut</i> jag tör hafva sagt	S. <i>lienen sanova</i> jag	} skall mähända säga
<i>lienet</i> " du " "	<i>lienet</i> " du	
<i>lienee</i> " han " "	<i>lienee</i> " han	
Pl. <i>lienemme sanoneet</i> vi töra	Pl. <i>lienemme sanovat</i> vi skola	} mähän- da säga
<i>lienette</i> " I tören	<i>lienette</i> " I skolen	
<i>lienevät</i> " de töra	<i>lienevät</i> " de skola	

Perfektum.

Konditionalis.

Futurum.

S. <i>olisin sanonut</i> jag	} skulle hafva sagt	S. <i>olisin sanova</i> jag	} skulle komma att säga
<i>olisit</i> " du		<i>olisit</i> " du	
<i>olisi</i> " han		<i>olisi</i> " han	
Pl. <i>olisimme sanoneet</i> vi skulle	} hafva sagt	Pl. <i>olisimme sanovat</i> vi skulle	} komma att säga
<i>olisitte</i> " I skullen		<i>olisitte</i> " I skullen	
<i>olisivat</i> " de skulle		<i>olisivat</i> " de skulle	

Imperativ.

Optativ.

Perf. S. 2 p. <i>ole sanonut</i>	Perf. S. 3 p. <i>olkoon sanonut</i>
du må hafva sagt	han må hafva sagt
Pl. 1 p. <i>olkaamme sanoneet</i>	Pl. 3 p. <i>olkoot sanoneet</i>
vi må hafva sagt	de må hafva sagt
" 2 p. <i>olkaa sanoneet</i>	
I mån hafva sagt	

Passiv form.

Indikativ.

Perf. <i>on sanottu</i> man har sagt	Plusqv. <i>oli sanottu</i> man hade sagt
--------------------------------------	--

Potentialis.

Konditionalis.

Perf. <i>lienee sanottu</i> man tör hafva sagt	Perf. <i>olisi sanottu</i> man skulle hafva sagt
---	---

Imperativ.

Optativ.

(Perf. <i>olkaan sanottu</i> man må hafva sagt)	Perf. <i>olkoon sanottu</i> man må hafva sagt
--	--

Anm. I stället för nomin. sing. af perf. partic. akt. begagnas för bildandet af de sammans. tidsformerna i ostfinskan ofta den kortare formen af essiv. sing. (om hvars uppkomst s. § 58, III afd.); t. ex. *olen, olin sanonunna* = *olen, olin sanonut*.

III. Böjningsklasserna.

§ 98. Likasom nomen, kunna äfven verben i finskan efter bindstafvelsens beskaffenhet indelas i sex böjningsklasser.

Första klassen.

§ 99. Till denna klass höra alla enstafv. verb äfvensom flerst. på *-oi, -öi*. Vid deras böjning märkes:

1) Förändringarna i bindstafvelsen framför imperf. *i* och kondit. *-isi* (jmf. §§ 15, 16, 17); t. ex. *saa-in: sain, saa-isin: saisin; tuo-in: toin, tuo-isin: toisin; haravoi-in: haravoin, haravoi-isin: havavoisin*.

Anm. I verbet *käyn* jag går, öfvergår *y* till *v* framför *i*; således imperf. *kävin, kävit, kävi* o. s. v.; kondit. *kävisin, kävisit, kävisi* o. s. v. (jmf. § 17, anm.).

2) Modustecken för infin. I och II akt. äro *ta, tä, te*, i hvilka *t* öfvergår till *d*; t. ex. *saa-ta': saada, saa-te-ssa: saadessa; haravoida, -dessa*.

3) Tecknet för passivum är *-ta, -tä*; t. ex. *saa-ta-han: saadaan* (enl. § 95, 3).

4) 3 pers. sing. ind. akt. är lika med stammen eller kan äfven få änd. *-pi*; t. ex. *saa l. saapi, haravoi l. -voipi*.

5) I stammar på *i* är imperf. lika med presens; t. ex. *voi, haravoi*.

Exempel: *jäädä* qvarblifva, *lyödä* slå, *juoda* dricka, *voida* förmå, *uida* simma, *satuloida* sadla, *haravoida* räfsa, *salamoida* blixtra.

Anm. Stammen finnes i infinit. genom bortlemnande af änd. *-da -dä* (jmf. § 81, anm., 1).

Andra klassen.

§ 100. Till andra klassen höra två- och flerstavv. stammar på *-o, -ö, -u, -y*; vid deras böjning iakttages, att:

1) Bindvokalen alltid är oföränderlig; t. ex. *sanoin, sanoisin, sanonut*.

2) Från modustecknet för infin. I och II akt. (*ta, tä, te*) bortfaller *t*; t. ex. (*sano-ta'*;) *sanoa, (sano-te-ssa:) sanoessa*.

3) Tecknet för passivum är *-tta, -ttä*; t. ex. (*sano-tta-han:*) *sanotaan* (enl. § 95, 3).

Exempel: *takoa smida, ampua skjuta, sitoa binda, ontua halta, kumartua böja sig, antautua l. antaantua gifva sig, kokoutua l. kokoontua l. kokountua samla sig*.

Anm. Stammen finnes i infin. genom att bortlemna änd. *-a, -ä* (jmf. § 81, anm., 1).

Tredje klassen.

§ 101. Hit höra alla två- och flerstavv. stammar på *-a, -ä*. Vid deras böjning märkes, att:

1) Bindvokalen bortfaller eller öfvergår till *o* framför imperf. *i* (s. §. 20); t. ex. (*osta-in:*) *ostin, (anta-in:) annoin, (näyttä-in:) näytin, (lahjoitta-in:) lahjoitin, (helistä-in:) helistin*.

2) Från modustecknet för infin. I och II akt. (*ta, tä, te*) bortfaller *t*; t. ex. (*kanta-ta:*) *kantaa, (kanta-te-ssa:) kantaessa; ymmärtää, -täessä*.

3) Tecknet för passivum är *-tta, -ttä*, framför hvilket bindvokalen öfvergår till *e*; t. ex. (*kanta-tta-han, kante-tta-han:*) *kannetaan, (kumarta-tta-han:) kumarretaan* (enl. § 95, 3).

4) *t* såsom bindkons. i imperf. akt. antingen öfvergår till *s*, eller kvarstår eller kan ock både kvarstå och öfvergå; t. ex. (*kieltä-in:*) *kielsin, (kumarta:) kumarsin, (nouta:) nouti, (kaata:) kaatoi l. kaasi* (enl. § 36, 2).

Exempel: *kantaa bära, antaa gifva, ottaa taga, kieltää neka, heittää kasta, kaataa fälla, tappaa döda, lohduttaa*

trösta, *kumartaa* buga sig, *ymmärtää* förstå, *rakentaa* bygga, *pahentaa* försämra.

Anm. Stammen fås på samma sätt, som i II böjn. klassen; t. ex. *kantaa*: *kanta* (jmf. § 81, anm., 1).

Fjerde klassen.

§ 102. Hit höra alla två- och flerstaviga verb på *-i*; vid deras böjning märkes, att:

1) Bindvokalen bortfaller i imperf. och kondit. akt.; t. ex. (*risti-in*:) *ristin*, (*risti-isin*:) *ristisin*, (*purjehti-in*:) *purjehdin*, (*purjehti-isin*:) *purjehtisin* (enl. § 25).

2) Från modustecknet för I och II infin. akt. (*ta*, *tä*, *te*) bortfaller *t*; t. ex. (*risti-tä*:) *ristiä*, (*risti-te-ssä*:) *ristiessä*; *purjehtia*, *-tiessa*.

3) Tecknet för passivum är *-tta*, *-ttä*; t. ex. (*risti-ttä-hän*:) *ristitään*, (*purjehti-tta-han*:) *purjehditaan* (enl. § 95, 3).

Exempel: *ristiä* döpa, *purjehtia* segla, *pyrkiä* sträfvä, *ruokkia* mata, *repiä* rifva, *nauttia* njuta, *murehtia* sörja.

Anm. Stammen återfinnes på samma sätt, som i II böjn. klassen.

Femte klassen.

§ 103. Till denna klass höra två- och flerst. stammar på *-e*; vid deras böjning iakttages, att:

1) Bindvokalen bortfaller i imperf. och kondit. akt.; t. ex. (*tule-in*:) *tulin*, (*tule-isin*:) *tulisin*; (*katsele*:) *katselin*, *-lisiin*; (jmf. §§ 28; 84, 1 och anm.).

2) Framför enk. *t*, *k*, *n*:

a) bindvokalen bortfaller från alla flerstav. stammar och från tvåst. på *-le*, *-ne*, *-re*, *-se*, hvarefter ändelsens *t* i inf. akt. och pres. pass. förmildras regelbundet samt ändelsens *n* efter *l* och *r* blir *l*, *r*, (s. §§ 83, 1; 90; 92); t. ex. (*tule-ta'*, *tul-ta'*:) *tulla*, (*tule-koon*:) *tulkoon*, (*tule-nut*:) *tullut*; (*pure*:) *purra*, *purkaa*, *purrut*; (*iloitse-ta'*, *iloits-ta'*, *iloit-ta*:) *iloita*, (*iloitse-nut*:) *iloinnut*. — Tecknet för passivum är i dessa verb *-ta*, *-tä*; t. ex. (*tule-ta-han*, *tul-ta-han*:)

tullaan (enl. § 95, 3); (*iloitse-ta-han, iloits-ta-han, iloit-ta-han*;) *iloitaan*. — I flerst. på *-ne* öfvergår tvärtom bindkons. *n* framför *t* och *k* till *t*; t. ex. (*vähene-tä', vähen-tä', vähet-tä'*;) *vähettä, (vähene-köön*;) *vähetsköön* (jmf. § 40).

b) bindvokalen kvarstår i tvåst. på *-ke, -pe, -te*, hvar emot *t* från ändelsen (*ta, te*) bortfaller; t. ex. (*luke-ta*;) *lukea; lukekaa, lukuut*. — Tecknet för passivum är i dessa verb *-tta, -ttä*; t. ex. (*luke-tta-han*;) *luetaan* (enl. § 95, 3). — Bindvok. öfvergår vanligen till *i* i inf. II akt.; t. ex. (*luke-te-ssa, luke-essa*;) *lukiessa, (luke-ten*;) *lukien* (l. *lukeissa lukein*); (jmf. § 92, anm. 1).

Und. I verben *näen* jag ser och *teen* jag gör (st. *näke, teke*) bortfaller *e* och *k* öfvergår till *h*: *nähdä, nähdessä, nähkää, nähnyt* (jmf. § 29, b, anm.).

Anm. I stammar på *-kaise* kan *k* både förmildras och kvarstå. I ostfinskan eger vanligen förmildring rum, hvaremot i vestfinskan och i nuvarande skriftspråket konsonanten oftast tyckes kvarstå oförmildrad; t. ex. *aukaisen*: ostf. *auaisnen, auaisnut, auaista, auaistaan*, vestf. *aukaisnen, aukaisnut, aukaista, aukaistaan* o. s. v., (jmf. § 35, allm. anm. 3).

Exempel: *tulla* komma (st. *tule*), *surra* sörja (*sure*), *juosta* springa (*juokse*), *lukea* läsa, *tuntea* känna, *iloita* glädja sig (*iloitse*), *satuloita* sadla (*satuloitse*), *valita* välja (*valitse*), *aukaista* öppna (*aukaise*), *halkaista* klyfva (*hal-kaise*), *rangaista* straffa (*rankaise*), *oikaista* rätta (*oikaise*), *riidellä* tvista (*riitele*), *tapella* slåss (*tappele*), *paeta* fly (*pa-kene*), *kyetä* förmå (*kykene*), *parata* tillfriskna (*parane*).

Anm. Om infin. slutar på *-a, -ä*, fås stammen på samma sätt, som i II böjnl. klassen; t. ex. *lukea*: *luke*. Om infin. slutar på *-ta, -tä* (*la', na', ra'*), fås stammen från 1 pers. pres. ind. akt. genom bortlemnande af änd. *-n* (jmf. § 81, anm., 2).

Sjette klassen.

§ 104. Till sjette klassen höra kontrakta verb (s. § 42), vid hvilkas böjning iakttages, att:

1) Bindkons. alltid bortfaller i akt. formens: ind. presens, 2 pers. sing. imperat., III, IV och V infin.

äfvensom partic. presens; t. ex. st. *lupata*: pres. *lupaan*, imperat. *lupaa*, inf. III *lupaama*, inf. IV *lupaaminen*, inf. V *lupaamaisilla(n)*, part. pres. *lupaava*; st. *kokota*: *kokoan*, *kokoa*, *kokoama*, *kokoaminen*, *kokoamaisilla(n)*, *kokoava*.

Anm. I de stammar, hvilka jemte *t* kunna hafva äfven *j* till bindkonsonant (jmf. § 42, 1), kan *j* qvarstå i dessa former; t. ex. *halajan* l. *halaan*, *halajava* l. *halaava* o. s. v.

2) Bindvokalen bortfaller i imperf. akt. och bindkonsonanten öfvergår till *s*; t. ex. (*lupata-in*:) *lupasin*, (*kokota-in*:) *kokosin*.

3) Hela bindstafvelsen bortfaller i kondition. akt.; t. ex. (*lupata-isin*:) *lupaisin*, (*kokota-isin*:) *kokoisin*.

Anm. I II klassen af kontrakta kan bindvokalen äfven qvarstå framför *-isi*; t. ex. (*kokota-isin*:) *kokoaisin*. — När *j* är bindkons., kan hela bindstafvelsen qvarstå; t. ex. (*halaja-isin*:) *halaisin* l. *halajaisin*.

4) Bindvokalen bortfaller framför *t*, *k*, *n*, hvarefter bindkons. framför *n* öfvergår till *n*; t. ex. (*vastata-ta'*, *vastat-ta'*:) *vastata*, (*vastata-kaa*:) *vastatkaa*, (*vastata-nut*, *vastat-nut*:) *vastannut*; (*kokota-ta'*, *kokot-ta'*, *koot-ta'*:) *koota*, (*kokota-kaa*, *kokot-kaa*:) *kootkaa*, (*kokota-nut*, *kokot-nut*, *koot-nut*:) *koonnut*, (jmf. § 30).

5) Tecknet för passivum är *-ta*, *-tä*, framför hvilket förändringarna äro desamma, som framför modustecknet *ta* i inf. akt.; t. ex. (*vastata-ta-han*, *vastat-ta-han*:) *vastataan* (enl. § 95, 3).

Anm. Såsom af ofvanstående framgår, böjas kontrakta af II klassen i sin osammandragna form helt och hållet såsom I klassen af kontrakta, utom att de i kond. presens kunna bibehålla bindvokalen (*kokoaisin*), hvarjemte de alltid förlänga densamma i 3 pers. sing. pres. ind. akt. (*kokooa*), jmf. § 82.

§ 105. Kontrakta af II klassen kunna, sedan stammen först blifvit sammandragen (enl. § 42, 2), bilda i aktivum presens ind., imperat. 2 pers. sing. äfvensom nominalmodus på *-ma*, *-va*, *-nen* och *-maise* från den sammandragna stammen; t. ex. st. *kokota*, sammandragen st. *kokoo*: pres. ind. *kokoon*, imperat. 2 p. sing. *kokoo*,

III infin. *kokooman*, IV infin. *kokoominen*, V infin. *kokoomaisilla(n)*, pres. partic. *kokoova*.

Anm. Den sammandragna stammen begagnas nästan uteslutande endast i stammar på *-ota* och *-eta*, såsom t. ex. af st. *kokota*, *halketa*, *häpetä*, smdr. pres. *kokoon*, *halkeen*, *häpeen*. Deremot förekommer i st. på *-uta*, *-ita*, t. ex. *haluta*, *älytä*, *eritä*, osmdr. pres. *haluan*, *älyän*, *erian*, nästan aldrig sammandragning (jmf. § 58, II afd., anm.).

Exempel: *luvata* lofva (st. *luvata*), *vastata* svara (st. *vastata*), *hyljätä* öfvergifva (*hylkätä*), *kaivata* sakna (*kai-pata*), *haudata* begrafva (*hautata*), *huoata* sucka (*huokata*), *koota* samla (*kokota*), *vaota* kunskapa (*vakota*), *hävitä* försvinna (*hävitä*), *eritä* skiljas (*eritä*), *meluta* bullra (*meluta*), *älytä* inse (*älytä*), *pölytä* damma (*pölytä*), *ruveta* börja (*rupeta*), *revetä* spricka (*repetä*). — Stammen till kontr. verb fås från ind. pres. akt. sålunda, att personaländelsen *-n* bortlemnas och ett *t* inskjutes mellan slutvokalerna, (jmf. § 81, anm., mom. 2); t. ex. infin. *hakata*, *koota*, presens *hakkaan*, *kokoan*, stam *hakkata*, *kokota*.

§ 106. Böjningen genom personer och numerus i de skilda tidsformerna ses af följande tabell och exempel.

Anm. De sammansatta tidsformerna äro upptagna endast i tabellen n:o I och återfinnas fullständiga sid. 58, 59, § 97. I tabellen n:o IV äro endast några få former upptagna, och torde de öfriga från dessa lätt kunna härledas. — Några IV och V böjningsklassens stammar hafva gemensam passivform, emedan de hafva likadan stam för passivum; sådana äro t. ex. st. *nautti* och *nautitse*, *kauppi* och *kaupitse* (bjuda till salu), *kyyti* och *kyyditse* (skjutsa) o. a. d., passiv st. *nautitta*, *kaupitta*, *kyydittä*.

Aktiv

	Indikativ.	Potentialis.
<i>Presens.</i>	S. <i>saan</i> jag får <i>saat</i> du får <i>saa</i> han får P. <i>saamme</i> vi få <i>saatte</i> I fån <i>saavat</i> de få	S. <i>saanen</i> jag tör få <i>saanet</i> du " " <i>saanee</i> han " " P. <i>saanemme</i> vi töra få <i>saanette</i> I tören få <i>saanevat</i> de töra få
<i>Imperfekt.</i>	S. <i>sain</i> jag fick <i>sait</i> du fick <i>sai</i> han fick P. <i>saimme</i> vi fingo <i>saitte</i> I fingen <i>saivat</i> de fingo	
<i>Perfekt.</i>	S. <i>olen saanut</i> o. s. v. jag har fått P. <i>olemme saaneet</i> o. s. v. vi hafva fått	S. <i>lienen saanut</i> o. s. v. jag tör hafva fått P. <i>lienemme saaneet</i> o. s. v. vi töra hafva fått
<i>Plusquam.</i>	S. <i>olin saanut</i> o. s. v. jag hade fått P. <i>olimme saaneet</i> o. s. v. vi hade fått	

Infinitiv.

I { Part. *saada*
att få
Trans. *saadakse(ni)*
för att få

II { Iness. *saadessa*
under fåendet
Instr. *saaden*
genom att få

Particip: presens *saava* fående*Passiv*

Indik. pres. *saadaan* man får
" imp. *saatiin* " fick
" perf. *on saatu* " har fått
" plusq. *oli saatu* " hade "

Poten. pres. *saataneen*
" perf. *lienee saatu*
Kond. pres. *saataisiin*
" perf. *olisi saatu*

Partic. pres. *saatava* den som fås

Första böjningsklassen.

form (stam: *saa*).

Konditionalis.	Imperativ.	Optativ.
S. <i>saisin</i> jag skulle få <i>saisit</i> du " " <i>saisi</i> han " "	S. — <i>saa</i> (få du) —	S. — <i>saaos</i> må du få <i>saakoon</i> må han få
P. <i>saisimme</i> vi " " <i>saisitte</i> I skullen " " <i>saisivat</i> de skulle "	P. <i>saakaamme</i> <i>saakaa</i> —	P. — — <i>saakoot</i> må de få
S. <i>olisin</i> <i>saanut</i> o. s. v. jag skulle hafva fått		
P. <i>olisimme</i> <i>saaneet</i> o. s. v. vi skulle hafva fått		

III	{	Gen. <i>saaman</i> (jag o. s. v. bör) få	IV	{	Nom. <i>saaminen</i> att få
		Iness. <i>saamassa</i> i att få			Part. <i>saamista</i> " "
		Elat. <i>saamasta</i> från att få	V	{	Adess. plur. <i>saamaisil-</i> <i>la(ni)</i> i begrepp att få
		Illat. <i>saamaan</i> till att få			
		Adess. <i>saamalla</i> genom att få			
Abess. <i>saamatta</i> utan att få					

perfekt *saanut* den som fått**form** (st. *saata*).

man tör få	(Imper. pres. <i>saatakaan</i> man må få)
" " hafva fått	Optat. " <i>saatakoon</i> man må få
" skulle få	II Inf. iness. <i>saataessa</i> medan man får
" " hafva fått	III " gen. <i>saataman</i> (man bör) få
Partic. perf. <i>saatu</i> fången	

Tabell N:o II.

Aktiv

Stam.	I. lyö	satuloi	II. tako	III. otta	
Indikativ.	Presens.	S. lyön lyöt lyö P. lyömmе lyötte lyövät	satuloin satuloit satuloi satuloimme satuloitte satuloivat	taon taot takoo taomme taotte takovat	otan otat ottaa otamme otatte ottavat
	Imperfekt.	S. löin löit löi P. löimme löitte löivät	satuloin satuloit satuloi satuloimme satuloitte satuloivat	taoin taoit takoi taoimme taoitte takoivat	otin otit otti otimme otitte ottivat
Potential.	Presens.	S. lyönen lyönet lyönee P. lyönnemme lyönette lyönevät	satuloinen satuloinet satuloinee satuloinemme satuloinette satuloinevat	takonen takonet takonee takonemme takonette takonevat	ottanen ottanet ottanee ottanemme ottanette ottanevat
	Kondition.	Presens.	S. löisin löisit löisi P. löisimme löisitte löisivät	satuloisin satuloisit satuloisi satuloisimme satuloisitte satuloisivat	takoisin takoisit takoi takoisimme takoisitte takoisivat
Imper.	Presens.	S. 2 p. lyö P. 1 p. lyökäämme „ 2 p. lyökää	satuloi satuloikaamme satuloikaa	tao takokaamme takokaa	ota ottakaamme ottakaa
	Optat.	Presens.	S. 2 p. lyö'ös „ 3 p. lyököön P. 3 p. lyökööt	satuloijos satuloikoon satuloikoot	tako'os takokoon takokoot
Infinitiv.	I	{Part. lyödä {Trans. lyödäkse(ni)	satuloida satuloidakse(ni)	takoa takoakse(ni)	ottaa ottaakse(ni)
	II	{Iness. lyödessä {Instr. lyöden	satuloidessa satuloiden	takoessa takoen	ottaessa ottaen
	III	{Gen. lyömän {Iness. lyömissä o. s. v.	satuloiman [v. satuloimassa o. s.	takoman [v. takomassa o. s.	ottaman [v. ottamassa o. s.
	IV	{Nom. lyöminen {Part. lyömistä	satuloiminen satuloimista	takominen takomista	ottaminen ottamista
	V	{Adess. lyömaisillä(ni)	satuloimaisilla(ni)	takomaisillani	ottamaisilla(ni)
Partic.	Presens lyövä	satuloiva	takova	ottava	
	Perfekt. lyönyt	satuloinut	takonut	ottanut	

form.

anta	rakenta	IV. pyrki	V. luke
annan annat antaa annamme annatte antavat	rakennan rakennat rakentaa rakennamme rakennatte rakentavat	pyrin pyrit pyrkii pyrimme pyritte pyrkivät	luen luet lukee luemme luette lukevat
annoin annoit antoi annoimme annoitte antoiivat	rakensin rakensit rakensi rakensimme rakensitte rakensivat	pyrin pyrit pyrki pyrimme pyritte pyrkivät	luin luit luki luimme luitte lukivat
antanan antanut antaneen antaneemme antaneette antanevat	rakentanan rakentanut rakentaneen rakentaneemme rakentaneette rakentanevat	pyrkinen pyrkinet pyrkinee pyrkinemme pyrkinette pyrkinevät	lukenen lukenet lukenee lukenemme lukenette lukenevat
antaisin antaisit antaisi antaisimme antaisitte antaisivat	rakentaisin rakentaisit rakentaisi rakentaisimme rakentaisitte rakentaisivat	pyrkisin pyrkisit pyrkisi pyrkisimme pyrkisitte pyrkisivät	lukisin lukisit lukisi lukisimme lukisitte lukisivat
anna antakaamme antakaa	rakenna rakentakaamme rakentakaa	pyri pyrkikäämme pyrkikää	lue lukekaamme lukekaa
antaos antakoon antakoot	rakentaos rakentakoon rakentakoot	pyrkiös pyrkiköön pyrkikööt	lukeos lukekoon lukekoot
antaa antaakse(ni) antaessa antaen antaman antamassa o. s. v. antaminen antamista antamaisilla(ni)	rakentaa rakentaakse(ni) rakentaessa rakentaen rakentaman rakentamassa o. s. v. rakentaminen rakentamista rakentamaisilla(ni)	pyrkiä pyrkiäkse(ni) pyrkiessä pyrkien pyrkimän pyrkimässä o. s. v. pyrkiminen pyrkimistä pyrkimäisillä(ni)	lukea lukeakse(ni) lukiessa lukien lukeman lukemassa o. s. v. lukeminen lukemista lukemaisilla(ni)
antava antanut	rakentava rakentanut	pyrkivä pyrkinyt	lukeva lukenut

Tabell N:o II, fortsättning.

Passiv

Stam:	lyötä	satuloita	taotta	otetta
Ind. pres.	lyödään	satuloidaan	taotaan	otetaan
” imp.	lyötiin	satuloitiin	taottiin	otettiin
Pot. pres.	lyötäneen	satuloitaneen	taottaneen	otettaneen
Kond. ”	lyötäisiin	satuloitaisiin	taottaisiin	otettaisiin
(Imper. ”	lyötäkään	satuloitakaan	taottakaan	otettakaan
Opt. ”	lyötäköön	satuloitakoon	taottakoon	otettakoon
Inf. II ”	lyötäessä	satuloitaessa	taottaessa	otettaessa
” III	lyötämän	satuloitaman	taottaman	otettaman
Part. pres.	lyötävä	satuloitava	taottava	otettava
” perf.	lyöty	satuloitu.	taottu	otettu

Tabell N:o III.

Aktiv

Stam:	V. tule	juokse	pakene	satuloitse		
Indikativ.	Presens.	S. tulen	juoksen	pakenen	satuloitsen	
		tulet	juokset	pakenet	satuloitset	
	Imperfekt.	P. tulemme	juoksee	pakenee	satuloitsee	
		tulette	juoksemme	pakeneemme	satuloitsemme	
Potential.	Presens.	tulevat	juoksette	pakennette	satuloitsette	
			juoksevat	pakenevat	satuloitsevat	
	Imperfekt.	S. tulin	juoksin	pakenin	satuloitsin	
		tulit	juoksit	pakenit	satuloitsit	
Kondit.	Presens.	tuli	juoksi	pakeni	satuloitsi	
		P. tulimme	juoksimme	pakenimme	satuloitsimme	
Imper.	Presens.	tulitte	juoksitte	pakenitte	satuloitsitte	
		tulivat	juoksivat	pakenivat	satuloitsivat	
	Kondit.	Presens.	S. tulen	juosnen	paennen	satuloinnen
			tullet	juosnet	paennet	satuloinnet
Optat.	Presens.	tullee	juosnee	paennee	satuloinnee	
		P. tullemme	juosnemme	paennemme	satuloinemme	
Optat.	Presens.	tullette	juosnette	paennette	satuloinnette	
		tullevat	juosnevat	paennevat	satuloinnevat	
	Kondit.	Presens.	S. tulisin	juoksisin	pakenisin	satuloitsisin
			tulisit	juoksisit	pakenisit	satuloitsisit
Imper.	Presens.	tulisi	juoksisi	pakenisi	satuloitsisi	
		P. tulisimme	juoksisimme	pakenisimme	satuloitsisimme	
Optat.	Presens.	tulisitte	juoksisitte	pakenisitte	satuloitsisitte	
		tulisivat	juoksisivat	pakenisivat	satuloitsisivat	
Imper.	Presens.	S. 2 p. tule	juokse	pakene	satuloitse	
		P. 1 p. tulkaamme	juoskaamme	paetkaamme	satuloitkaamme	
		” 2 p. tulkaa	juoskaa	paetkaa	satuloitkaa	
Optat.	Presens.	S. 2 p. tullos	juoskos	paetkos	satuloitkos	
		” 3 p. tulkoon	juoskoon	paetkoon	satuloitkoon	
		P. 3 p. tulkoot	juoskoot	paetkoot	satuloitkoot	

form.

annetta	rakennetta	pyrittiä	luetta
annetaan	rakennetaan	pyritään	luetaan
annettiin	rakennettiin	pyrittiin	luettiin
annettaneen	rakennettaneen	pyrittäneen	luettaneen
annettaisiin	rakennettaisiin	pyrittäisiin	luettaisiin
annettakaan	rakennettakaan	pyrittäkään	luettakaan)
annettakoon	rakennettakoon	pyrittäköön	luettakoon
annettaessa	rakennettaessa	pyrittäessä	luettaessa
annettaman	rakennettaman	pyrittämän	luettaman
annettava	rakennettava	pyrittävä	luettava
annettu	rakennettu	pyritty	luettu

form.

teke	VI. lupata	kokota	kokoo
teen	lupaan	kokoan	kokoon
teet	lupaat	kokoat	kokoot
tekee	lupaa	kokoaa	kokoo
teemme	lupaamme	kokoamme	kokoomme
teette	lupaatte	kokoatte	kokootte
tekevät	lupaavat	kokoavat	kokoovat
tein	lupasin	kokosin	—
teit	lupait	kokosit	—
teki	lupasi	kokosi	—
teimme	lupasimme	kokosimme	—
teitte	lupasitte	kokositte	—
tekivät	lupasivat	kokosivat	—
tehen	luvannen	koonnen	—
tehnet	luvannet	koonnet	—
tehnee	luvannee	koonnee	—
tehnemme	luvannemme	koonnemme	—
tehnette	luvannette	koonnette	—
tehnevät	luvannevät	koonnevät	—
tekisin	lupaisin	kokoaisin l. kokoisin	—
tekisit	lupaisit	kokoaisit „ kokoisit	—
tekisi	lupaisi	kokoaisi „ kokois	—
tekisimme	lupaisimme	kokoaisimme l. kokoisimme	—
tekisitte	lupaisitte	kokoaisitte „ kokoisitte	—
tekisivät	lupaisivat	kokoaisivat „ kokoisivat	—
tee	lupaa	kokoa	kokoo
tehkäämme	luvatkaamme	kootkaamme	—
tehkää	lumatkaa	kootkaa	—
tehkös	lumatkos	kootkos	—
tehköön	lumatkoon	kootkoon	—
tehkööt	lumatkoot	kootkoot	—

Infinitiv.	I	{Part. tulla	juosta	paeta	satuloita
		{Trans. tullakse(ni)	juostakse(ni)	paetakse(ni)	satuloitakse(ni)
	II	{Iness. tullessa	juostessa	paetessa	satuloitessa
		{Instr. tullen	juosten	paeten	satuloiten
	III	{Gen. tuleman	juokseman	pakeneman	satuloitseman
	{Iness. tulemassa	juoksemassa	pakenemassa	satuloitsemassa	
IV	{Nom. tuleminen	juokseminen	pakeneminen	satuloitseminen	
	{Part. tulemista	juoksemista	pakenemista	satuloitsemista	
V	{Adess. tulemaisilla	juoksemaisilla	pakenemaisilla	satuloitsemaisilla	
Partic.	Presens	tuleva	juokseva	pakeneva	satuloitseva
	Perfekt.	tullut	juosnut	paennut	satuloinnut

Passiv

Stam:	tulta	juosta	paetta	satuloitta
Ind. pres.	tullaan	juostaan	paetaan	satuloitaan
„ perf.	tultiin	juostiin	paettiin	satuloittiin
Pot. pres.	tultaneen	juostaneen	paettaneen	satuloittaneen
Kond. „	tultaisiin	juostaisiin	paettaisiin	satuloittaisiin
(Imp. „	tultakaan	juostakaan	paettakaan	satuloittakaan
Opt. „	tultakoon	juostakoon	paettakoon	satuloittakoon
Inf. II	tultaessa	juostaessa	paettaessa	satuloittaessa
„ III	tultaman	juostaman	paettaman	satuloittaman
Part. pres.	tultava	juostava	paettava	satuloittava
„ perf.	tultu	juostu	paettu	satuloittu

Tabell

Akt. stam:	II. ampu	antautu	III. kaata
Akt. ind. pres.	ammun	antaudun	kaadan
„ „ imp.	ammuin	antauduin	kaadoin l. kaasin
„ pot. pres.	ampunen	antautunen	kaatanen
„ kond. „	ampuisin	antautuisin	kaataisin
„ inf. I	ampua	antautua	kaataa
„ „ II	ampuessa	antautuessa	kaataessa
„ part. perf.	ampunut	antautunut	kaatanut
Pass. ind. pres.	ammutaan	antaudutaan	kaadetaan
„ „ imp.	ammuttiin	antauduttiin	kaadettiin
„ pot. pres.	ammuttaneen	antauduttaneen	kaadettaneen
„ inf. II	ammuttaessa	antauduttaessa	kaadettaessa
„ part. perf.	ammuttu	antauduttu	kaadettu

fortsättning.

tehdä	luvata	koota	—
tehdäkse(ni)	luvatakse(ni)	kootakse(ni)	—
tehdessä	luvatussa	kootessa	—
tehden	luvaten	kooten	—
tekemän	lupaaman	kokoaman	kokooman
tekemässä	lupaamassa	kokoamassa	kokoomassa
tekeminen	lupaaminen	kokoaminen	kokoominen
tekemistä	lupaamista	kokoamista	kokoomista
tekemäisillä	lupaamaisilla	kokoamaisilla	kokoomaisilla
tekevä	lupaava	kokoava	kokoova
tehnyt	luvannut	koonnut	—

form.

tehtä	luvatta	kootta	—
tehdään	luvataan	kootaan	—
tehtiin	luvattiin	koottiin	—
tehtäneen	luvattaneen	koottaneen	—
tehtäisiin	luvattaisiin	koottaisiin	—
tehtäkään	luvattakaan	koottakaan)	—
tehtäköön	luvattakoon	koottakoon	—
tehtäessä	luvattaessa	koottaessa	—
tehtämän	luvattaman	koottaman	—
tehtävä	luvattava	koottava	—
tehty	luvattu	koottu	—

N:o IV.

IV. nautti	V. nautitse	pure	tappele	aukaise	VI. hävitä
nautin	nautitsen	puren	tappelen	aukaisen	häviän
nautin	nautitsin	purin	tappelin	aukaisin	hävisin
nauttinen	nautininen	purren	tapellen	aukaisnen	hävinnen
nauttisin	nauttisisin	purisin	tappelisin	aukaisisin	häviäisin
nauttia	nautita	purra	tapella	aukaista	hävitä
nauttiessa	nauttiessa	purressa	tapellessa	aukaistessa	hävitessä
nauttinut	nauttinut	purrut	tapellut	aukaisnut	hävinnyt
nautitaan	nautitaan	purraa	tapellaan	aukaistaan	hävittää
nautittiin	nautittiin	purtiin	tapeltiin	aukaistiin	hävittiin
nautittaneen	nautittaneen	purtaaneen	tapeltaneen	aukaistaneen	hävittäneen
nauttittaessa	nauttittaessa	purtaessa	tapeltaessa	aukaistaessa	hävittäessä
nautittu	nautittu	purtu	tapeltu	aukaistu	hävitty

IV. Reflexivt verb.

§ 107. De reflexiva formerna i finskan uppstå genom änd. *-utu*, *-yty*, *-untu*, *-ynty*, hvilka fogas till verbets stam; t. ex. *antautua* l. *antauntua* gifva sig, *sitoutua* l. *sitountua* förbinda sig. I änd. *-untu*, *-ynty*, assimileras vanligen *-u*, *-y* med stamordets bindvokal; t. ex. *anta-untu*: *antaantua*, *teke-yntyä*: *tekeentyä* göra sig. — Genom bortlemnande af stafvelsen *-tu*, *-ty* från *-utu*, *-yty* uppstå åter kortare former på *-u*, *-y*; t. ex. (*anta-utu*-*va*:) *antauva*, (*teke-yty*-*nyt*:) *tekeynyt*.

§ 108. Verben på *-utu* och *-untu* böjas regelbundet efter II böjningsklassen, hvaremot i de kortare formerna på *-u*, *-y* följande särskildt måste iakttagas:

1) Änd. för 3 p. sg. pres. ind. akt. är *-pi*: t. ex. *antaupi*.

2) Tecknet för imperf. är *si*, hvars *s* har uppstått af det i ändelsen *-utu* förekommande *t*; t. ex. (*antautu*-*in*, *antaut*-*in*:) *antausin*.

3) Samma *t* förekommer äfven i de former, hvilkas ändelser börja med *t*, d. ä. i I och II infinit. och i hela passivum; t. ex. (*antaut*-*ta*':) *antauta*, (*antaut*-*tessa*:) *antautessa*, pass. st. (*antaut*-*ta*:) *antautta*.

Exempel: *jakautua*, *jakaantua*, *jakauta* dela sig, *laskeutua*, *-keentua*, *-keuta* sänka sig, *tarjoutua*, *-joontua*, *-jouta* erbjuda sig.

Aktiv form.

Indikativ.

Pres. S. *antaun*
antaut
antaupi

P. *antaumme*
antautte
antauvat

Imperf. S. *antausin*
antausit
antausi

P. *antausimme*
antausitte
antausivat

Pot. Pres. *antaunen* o. s. v.

Imperat. S. 2 p. *antau*

P. 1 p. *antaukaamme*

„ 2 p. *antaukaa*

Kond. pres. *antausin* o. s. v.

Optat. S. 2 p. *antauos*

„ 3 p. *antaukoon*

P. 3 p. *antaukoot*

Infin. I. Part. <i>antauta</i>	Infin. III. Gen. <i>antauman</i>
Transl. <i>antautakseni</i>	Iness. <i>antaumassa</i> o. s. v.
„ II. Iness. <i>antautessa</i>	„ IV. Nom. <i>antauminen</i>
Instr. <i>antauten</i>	Part. <i>antaumista</i>
Infin. V. Adess. <i>antaumaisilla(ni)</i>	
Partic. pres. <i>antauva</i>	Partic. perf. <i>antaunut</i>

Passiv form.

Ind. pres. <i>antautaan</i>	Pot. pres. <i>antauttaneen</i>
imp. <i>antauttiin</i>	Kond. „ <i>antauttasiin</i>
(Imp. pres. <i>antauttakaan</i>)	Inf. II. <i>antauttaessa</i>
Opt. „ <i>antauttakoon</i>	„ III. <i>antauttaman</i>
Partic. pres. <i>antauttava</i>	Part. perf. <i>antauttu</i>

V. Negativ konjugation.

§ 109. Den negativa konjugationen uppstår sålunda, att nekningsordet, som har verbal böjning, föregår det verb, som anger den förnekade handlingen. Nekningsordet har gemensam form för indik., potent. och kondit., och böjes på följande sätt:

	Ind., Pot., Kond.	Imperat.	Optat.
S. 1 p.	<i>en</i>	—	—
2 p.	<i>et</i>	<i>älä</i> l. <i>elä</i>	<i>ällös</i> l. <i>ellös</i>
3 p.	<i>ei</i>	<i>(älkään</i> l. <i>elkään)</i>	<i>ällöön</i> l. <i>ellöön</i>
P. 1 p.	<i>emme</i>	<i>älkäämme</i> l. <i>elkäämme</i>	—
2 p.	<i>ette</i>	<i>älkää</i> l. <i>elkää</i>	—
3 p.	<i>eivät</i>	<i>(älkää</i> l. <i>elkää</i>)	<i>ällööt</i> l. <i>ellööt</i>

§ 110. Med tillhjälp af dessa nekningsformer bildas hufvudverbets nekande former på följande sätt:

1) Ind. presens sålunda, att till nekn.-ordets ind. former (*en, et* o. s. v.) tilläggas i aktivum hufvudverbets aktiva stam (*luke*), i passivum hufvudverbets passiva stam (*luetta*), hvilka i st. f. pers.-ändelser få aspiration, som gör stammen slutet och verkar kons.-förmildring (*lu'e, lueta'*); t. ex. *en lue* jag läser icke, *et lue* du läser icke o. s. v.; *ei lueta* man läser icke.

2) Pot. och kond. presens sålunda, att till nekn.-ordets ind. former (*en, et* o. s. v.) tilläggas i aktivum

hufvudverbets aktiva stam för potent. och kondit. (*lukene, lukisi*), i passivum hufvudverbets passiva stam för pot. (*luettane*) och kond. (*luettaisi*); t. ex. *en lukene, et lukene* o. s. v. jag, du tör icke läsa o. s. v.; *en lukisi* jag skulle icke läsa o. s. v.; *ei luettane*, man tör icke läsa, *ei luettaisi* man skulle icke läsa.

3) Imperat. 2 pers. sing. sålunda, att till nekn.-ordets 2 p. i imperat. (*älä*) tillägges i aktivum hufvudverbets stam (*luke*), som ändas på aspiration (*lue'*): *älä lue* läs icke. — Imperativens öfriga personer äfvensom alla personer i optativen bildas sålunda, att till imperativens och optativens motsvarande nekn.-former (*älkäämme, älkää, ällös, älköön, älkööt*) tilläggas i aktivum hufvudverbets aktiva stam (*luke*), i passivum hufvudverbets passiva stam (*luetta*), till hvilka ännu fogas opt. modustecken *-ko, -kö*; t. ex. *älkää lukeko* läsen icke, *älköön luettako* man må icke läsa o. s. v.

4) Imperfektet sålunda, att till nekn.-ordets indik. former (*en, et* o. s. v.) tillägges i akt.: perf. part. akt. (*lukenut*), i pass.: perf. part. pass. (*luettu*); t. ex. *en lukenut* jag läste icke; *ei luettu* man läste icke.

5) Perfektum sålunda, att till nekn.-ordets ind. former (*en, et* o. s. v.) tillägges hjälpverbets stam *ole, liene, olisi*, och efter dessa i aktivum perf. part. akt. (*lukenut*), i passivum perf. part. pass. (*luettu*); t. ex. perf. ind. *en ole lukenut* jag har icke läst, perf. pot. *en liene lukenut* jag tör icke hafva läst, perf. kond. *en olisi lukenut* jag skulle icke hafva läst; pass. *ei ole luettu* man har icke läst, *ei liene luettu* man tör icke hafva läst, *ei olisi luettu* man skulle icke hafva läst.

6) Plusqvamperfektum sålunda, att till nekn.-ordets ind. former (*en, et* o. s. v.) tillägges hjälp verbet *ollut*, och derefter i aktivum perf. part. akt. (*lukenut*), i passivum perf. part. pass. (*luettu*); t. ex. *en ollut lukenut* jag hade icke läst, *ei ollut luettu* man hade icke läst.

Anm. I passivum plägar äfven hjälp verbet (*ollut*) oftast stå i passiv form: *ei oltu luettu*.

Aktiv form (hufvudverbets st. *lupata*).**Indikativ.**

Pres. S. <i>en lupaa</i>	Perf. S. <i>en ole luvannut</i>
<i>et</i> "	<i>et</i> " "
<i>ei</i> "	<i>ei</i> " "
P. <i>emme</i> "	P. <i>emme</i> " <i>luvanneet</i>
<i>ette</i> "	<i>ette</i> " "
<i>eivät</i> "	<i>eivät</i> " "
Imp. S. <i>en luvannut</i>	Plusqv. S. <i>en ollut luvannut</i>
<i>et</i> "	<i>et</i> " "
<i>ei</i> "	<i>ei</i> " "
P. <i>emme luvanneet</i>	P. <i>emme olleet luvanneet</i>
<i>ette</i> "	<i>ette</i> " "
<i>eivät</i> "	<i>eivät</i> " "

Potentialis.

Pres. S. <i>en luvanne</i>
<i>et</i> "
<i>ei</i> "
P. <i>emme</i> "
<i>ette</i> "
<i>eivät</i> "

Konditionalis.

Pres. S. <i>en lupaisi</i>
<i>et</i> "
<i>ei</i> "
P. <i>emme</i> "
<i>ette</i> "
<i>eivät</i> "

Perf. S. <i>en liene luvannut</i>
<i>et</i> "   "
<i>ei</i> "   "
P. <i>emme</i> " <i>luvanneet</i>
<i>ette</i> "   "
<i>eivät</i> "   "

Perf. S. <i>en olisi luvannut</i>
<i>et</i> "   "
<i>ei</i> "   "
P. <i>emme</i> " <i>luvanneet</i>
<i>ette</i> "   "
<i>eivät</i> "   "

Imper. presens.

S. 2 p. <i>älä lupaa</i>
P. 1 p. <i>älkäämme luvatko</i>
" 2 p. <i>älkää</i> "

Optat. presens.

S. 2 p. <i>ällös luvatko</i>
" 3 p. <i>älkөөн</i> "
" 3 p. <i>älkөөт</i> "

Passiv form (hufvudverbets st. *luvatta*).

Ind. pres. <i>ei luvata</i>	Pot. pres. <i>ei luvattane</i>
" imp. " <i>luvattu</i>	" perf. " <i>liene luvattu</i>
" perf. " <i>ole luvattu</i>	Kond. pres. " <i>luvattaisi</i>
" plusqv. " <i>oltu (ollut) luvattu</i>	" perf. " <i>olisi luvattu</i>
(Imper. pres. <i>älkään luvattako</i>)	Opt. pres. <i>älkөөн luvattako</i>

Anm. Såsom nek. futurum begagnas oftast presens (jmf. § 80, anm.), men stundom bildas fut. akt. äfven sålunda, att till nek-

ordets ind. former tilläggas formerna *ole, ollut, liene, olisi* jemte pres. part. akt. (jmf. § 97); t. ex. Ind. fut. sg. *en, et, ei ole lukeva* jag, du, han skall icke läsa, pl. *emme* o. s. v. *ole lukevat*; fut. pret. *en* o. s. v. *ollut lukeva, emme* o. s. v. *olleet lukevat*. — Pot. *en* o. s. v. *liene lukeva, emme* o. s. v. *liene lukevat*. — Kond. *en* o. s. v. *olisi lukeva, emme* o. s. v. *olisi lukevat*.

§ 111. Emedan nekningsordet i finskan icke är partikel, utan verb, så kan det icke heller likasom adverb förenas med infinitiver eller particip; i dessa modus brukas nominalmodus af hjälpverbet *olla* jemte abessivus af hufvudverbets inf. III; i st. f. pres. part. akt. kunna äfven karitiva adjektiv begagnas; t. ex.

Aktiv form.

I Inf. Part. <i>olla</i>	} <i>luke-</i>	} icke läsa (eg. vara utan att läsa)* (för att) icke läsa
Transl. (<i>ollakseni</i>)		
II „ Iness. <i>ollessa</i>		
Instr. <i>ollen</i>	} <i>matta</i>	} (genom att) icke läsa
III „ Gen. <i>oleman</i>		
Ines. <i>olemassa</i> o. s. v.		
IV „ Nom. } <i>lukematta</i> { <i>oleminen</i>		
Part. } <i>lukematta</i> { <i>olemista</i>		
V „ Adess. plur. <i>olemaisilla(ni)</i>		vara i begrepp att icke läsa
Part. pres. { <i>lukematta oleva</i>		icke läsande
{ <i>lukematon</i>		”
„ perf. <i>lukematta ollut</i>		(den som) icke läst
Anm. De participiala formerna kunna naturligtvis brukas äfven i pluralis.		

Passiv form.

II Infin. <i>lukematta oltaessa</i>	under det man icke läser
III „ <i>oltaman lukematta</i>	(man bör) icke läsa
Part. pres. <i>oltava</i>	”
„ perf. <i>oltu</i>	”

Anm. Konjunktionerna *että, jotta, ellä* och *jolla* sammansmälta ofta med det negativa ordet, bildande formerna: *etten, ettet, ettei, ettemme, ettette, etteivät, jotten, jottet* o. s. v. att jag icke, att du icke o. s. v.; *ellen, ellet, ellei* o. s. v., *jollen, jollet, jollei* o. s. v. om jag icke, om du icke o. s. v.

*) Noggrann öfversättning af dessa former är ofta omöjlig, utom i en sammanhängande sats, och torde derföre deras betydelse lämpligast inhämtas genom syntaxen.

III. Om partiklar.

I. Adverb.

§ 112. Finska språkets adverb äro antingen sjelfständiga ord eller anhangspartiklar, som fogas till slutet af orden.

§ 113. De sjelfständiga adverbena uttrycka rum, tid, sätt eller mått; de äro:

I. Ursprungliga (primitiva); t. ex. *aina* alltid, *heti* strax, *nyt* nu, *vielä* ännu, *äskén* nyss, *poikki* tvärt af, *joskus* stundom, *koska* när, *ehkä* kanske o. a. d.

II. Med följande egentliga adverbialändelser bildade:

1) *-sti*, fogas företrädesvis till adjektiv; t. ex. *hyvästi* väl, *paremmasti* (st. *parempa*) bättre, *taitavasti* skickligt.

2) *-ten*, fogas oftast till pronomen; t. ex. *täten* på detta sätt, *siten* sålunda, *muuten* annars.

3) *-tusten*, *-tuksin*, *-ksuttain*, *-kkain*; t. ex. *rinnatusten* l. *rinnakkain* i bredd, *käsityksin* hand i hand, *peräksyttään* efter hvarandra.

4) *-oin*, pronominaländelse, betecknar tid; t. ex. *silloin* då, *milloin* när, *jolloin* (rel.) vid hvilken tid, *då*, *muinoin* fordom.

5) *-nne*, fogas vanligen till pron. stammar; t. ex. *tänne* hit, *sinne* dit, *minne* hvart, *jonnekunne* någonstädes.

III. Kasus af nomen, brukade som adverb:

Nominativ: t. ex. *kyllä* nog, *kohta* strax, *enempi* mera.

Genetiv: t. ex. *kaikkein* allra.

Ackusativ: t. ex. *kauan* länge, *paljon* mycket, *vähemmän* mindre, *enemmän* mera.

Partitiv: t. ex. *ulkoa* utifrån, *salaa* hemligt, *totta* tosiaan i sanning, *kotoa* hemifrån.

Inessiv: t. ex. *kerrassaan* på en gång, *yhdessä* tillsammans.

Elativ: t. ex. *välillä* emellanåt, *ainoastaan* endast, *uudeltaan* å nyo.

Illativ: t. ex. *varmaan* säkert, *tarkkaan* noga.

Adessiv: t. ex. *muualla* annorstädes, *kaikki*alla öfverallt, *siellä* der, *täällä* här, *tahalla*(ni) med flit.

Ablativ: t. ex. *muualta* annorstädes ifrån, *kaikkialta* från alla håll, *alhaalta* nedifrån.

Allativ: t. ex. *muualle* åt annat håll, *uudelleen* på nytt, *verkalleen* l. *hiljalleen* i sakta mak.

Essiv: t. ex. *ulkona* ute, *kotona* hemma, *huomenna* i morgon, *tänäpä*nä l. *tänä*n i dag, *toisinaan* emellanåt, *yksinäni* (-si, -nsä, -mme o. s. v.) ensam.

Translativ: t. ex. *ulos* ut, *taas* åter, *myös* äfven, *joksikin* temligen.

Abessiv: t. ex. *ääneti* tyst, *hengeti* i hjel, *huoleti* sorglöst.

Instruktiv: t. ex. *öin pä*ivin natt och dag, *öisin* om nätterna, *jalkaisin* till fots, *niin* så, *kuin* huru, *yksin* ensam, *tosin* visserligen, *harvoin* sällan, *kovin* alltför.

IV. II infinitivens kasus instruktivus, oftast af sådana verb, hvilkas öfriga former äro sällsynta eller obrukliga; t. ex. *vähitellen* småningom, *nimittäin* nemligen, *vuorottain* l. *vuorotellen* turvis, *nauloittain* skålpundtals, *laumoittain* skockvis, *yksittäin* en i sender, *kaksittäin* två i sender, *sadottain* hundratals o. s. v.

V. Sammansatta; t. ex. *poikkipuolin* på tvären, *suinpäin* hufvudstupa, *vastedes* framdeles, *vastikään* just nyss.

§ 114. Anhangspartiklarne, hvilka kunna fogas till ord af alla slag, äro: *-han*, *-hän* ju, *-pa*, *-pä* ju, *-ko*, *-kö* männe, *-kin* äfven; *-ka*, *-kä* utan någon särskild betydelse, t. ex. *mitä*kä hvad väl, efter nekningsordet: heller, t. ex. *eikä* ej heller; sammansatta: *-pahan*, *-pä*hän ju dock, *-kahan*, *-kähän*, smdr. *-kaan*, *-kään* heller.

II. Postpositioner och prepositioner.

§ 115. De flesta post- och prepositioner i finska språket äro nomen, hvilka i egenskap af partiklar hafva ett större eller mindre antal kasus, men för öfrigt kommit ur bruk. Derföre äro de för det mesta postpositioner med föregående genitiv. Oftast förekomma följande:

Postpositioner med genitiv:

alla under, *alta*, *alle*, *alitse*.
edessä framföre, *edestä*, *eteen*, *edellä*, *-ltä*, *-lle*.
jällessä efter, *jälestä*, *jälkeen*.
kanssa med.
kera tillsammans med, *keralla*, *-lle*.
luona hos, *luota*, *luokse*, *luo*.
lävitse genom.
muassa tillsammans med, *mukaan*.
ohessa vid, *ohesta*, *-lla*; *ohitse* l. *ohi* förbi.
perässä efter, *-stä*, *-ään*.
rinnalla bredvid, *-lta*, *-lle*.
seassa ibland, *-sta*, *sekaan*.
sisässä inuti, inom, *-stä*, *-ään*, *-llä*, *-ltä*, *-lle*.
sivulla vid, *-lta*, *-lle*; *sivuitse* l. *sivu* förbi.
takana bakom, *takaa*, *taakse* l. *taa*.
tykönä hos, *tyköä*, *tykö*.
tähden för skull.
vieressä bredvid, *-stä*, *-een*, *-llä*, *-ltä*, *-lle*.
vuoksi för skull.
välissä emellan, *-stä*, *-iin*, *-llä*, *-ltä*, *-lle*, *välitse*.
ylitse l. *yli* öfver.
ympärillä omkring, *-ltä*, *-lle*, *ympäri*.

Postpositioner med partitiv:

kohti, *kohden*, *kohtaan* emot.
myöten l. *myöden* längs med, i enlighet med.
varten för skull.
vastassa, *vastaan* emot.

Både såsom pre- och postpositioner begagnas: med partit.: *ennen* före, *paitsi* utom, *pitkin* längs med, *vasten* mot; med genitiv: *halki*, *kautta*, *läpi* igenom.

Anm. *Keskellä*, *-ltä*, *-lle* midt emellan, *likellä* nära, *-ltä*, *-lle*, *lähellä* nära, *-ltä*, *-lle*, *ympäri* omkring begagnas vanligen såsom prepositioner med partit. — Dessutom förekomma några postpositioner såsom förstärkningsord till lokalkasus; t. ex. *asti*, *saakka* ända till, *päin*, *käsin* i riktning åt ett ställe. — (Jmf. A. W. Jahnsson: Finska Språkets Satslära, §§ 48—51.)

III. Konjunktioner.

§ 116. Konjunktionerna äro till betydelsen:

1) Kopulativa: *ja* och, *ynnä* jemte, *sekä* samt, *sekä* — *että* både — och, *-ka*, *-kä* (efter nekn.-ordet *en*, *et* o. s. v.) heller, *myös* äfven.

2) Disjunktiva: *eli*, *tahi*, *tai*, *taikka* eller, *joko* — *tai* antingen — eller.

3) Adversativa: *mutta* men, *vaan* men, *utan*, *en*, *et* o. s. v. *ainoastuan* — *vaan* *myös* icke allenast — utan äfven, (*mutta*, *vaan*, *ja*) *kuitenkin* (men) likväl.

4) Konklusiva: *sentähden*, *siksi* derföre, *suis*, *niinmuodoin* således, *niin* så, *sälunda*.

5) Kausala: *sillä* ty, *kun*, *koska* emedan.

6) Komparativa: *kuin* som, *än*, *niinkuin* såsom, *ikäänkuin* liksom.

7) Temporal: *kun* då, *kunnes* till dess att, *jahka*, *heti* *kuin* så snart som, *ennenkuin* förrän, *sittenkuin* sedan.

8) Finala och konsekutiva: *että*, *jotta* att.

9) Konditionala: *jos* om, *ellä*, *jolla* om (blott i sammansättn. *ellen*, *ellet*, *jollen*, *jollet* o. s. v., s. § 111, anm.).

10) Koncessiva: *vaikka* ehuru, *jos* *kohta* om ock.

11) Interrogativa: *-ko*, *-kö*, *tokko* manne, *josko* huruvida. — Disjunkt.-interr.: *vai* eller.

IV. Interjektioner.

§ 117. Af interjektionerna uttrycka:

1) glädje: *hei*, *haha*, *hihi!*

2) skadeglädje: *ähäh*, *piti*, *kutti!*

3) förundran: *noh*, *kah*, *ohoh*, *haa!*

4) sorg: *ai*, *aikai*, *voi*, *voivoi*, *oi!*

5) afsky: *hyi*, *ui*, *äh!* o. s. v.

ORDBILDNINGSLÄRA.

§ 118. Med afseende på sin bildning äro orden antingen 1) ursprungliga (stamord), d. v. s. sådana, som ej kunna härledas från något annat ord, t. ex. *talo* gård, *vien* jag för; eller 2) härledda, d. v. s. sådana, som genom ändelser bildats från de ursprungliga, t. ex. *talous* hushållning, *laulaja* sångare; eller ock 3) sammansatta, d. ä. sådana, i hvilka två eller flere ord äro förenade till ett nytt ord; t. ex. *talonväki* gårdsfolk, *laulajajoukko* sångarskara.

A. Substantivens härledning.

§ 119. Substantiven kunna härledas af verb och af nomen.

I. Af verb uppstå substantiv (substantiva verbalia) med följande härledningsändelser:

-ja, betecknar en person med något visst yrke, någon sysselsättning o. s. v.; t. ex. *luoja* skapare, *soutaja* roddare, *lukija* läsare, *purjehtija* seglare, *etsijä* sökare.

Anm. Många författare anse denna ändelse vara *-ia*, hvars *i* mellan två vokaler öfvergått till *j* (*laula-ia*: *laulaja*, enl. § 26) och framför hvilken bindvok. *i* och *e* bortfalla, hvarigenom uppstå de ofta förekommande formerna på *-ia*, t. ex. (*luke-ia*, *purjehti-ia*;) *lukia*, *purjehtia*.

-ri, har samma betydelse som ändelsen *-ja*; t. ex. *mittari* mätare, *petturi* bedragare, *juomari* drinkare.

-ma, ändelse för III infinitiven, angifver den fulländade handlingen l. handlingens resultat; t. ex. *sanoma* underrättelse, *kuolema* död, *elämä* lif.

-minen (st. *-mise*), ändelse för IV infinitiven, betecknar en fortfarande handling; t. ex. *laulaminen* sjungande, *rukoileminen* bedjande.

- in* (st. *-ime*), betecknar verktyget, hvarmed handlingen utföres; t. ex. *avain* nyckel, *uistin* fiskdrag.
- us* (st. *-ukse*) och *-mus* (st. *-mukse*), beteckna handlingen, äfvensom dess resultat eller föremål; t. ex. *epäily* tvifvel, *harjoitus* öfning, *rakennus* byggning, *anomus* begäran, *viipymys* dröjsmål, *kysymys* fråga, *kantamus* börda.

Anm. Utom dessa ändelser för härledning från verb förekomma ännu följande: *-jan* l. *-jain* (st. *-jame* l. *-jaim*) och *-jainen* (st. *-jaise*), *-io*, liktydiga med ändelsen *-ja*; t. ex. *kulkijan* l. *kulkijain* landstrykare, *asujan* invånare, *ampijainen* geting, *pääsijäinen* påsk, *suntio* kyrkvaktare, *sikiö* foster; — *-nto*, *-nta*, *-nti*, *-o*, *-u*, *-e* (st. *ehe*), beteckna handlingen, dess föremål eller medel; t. ex. *laulanto* l. *laulanta* sjungande, *sovinto* förlikning, *käynti* gång, *keitto* kokning, *kaivo* brunn, *itku* gråt, *näyttely* utställning, *puhe* tal, *peite* täcke.

II. De af nomen afleda substantiven (substantiva denominativa) uppstå:

a) Af andra substantiv, med ändelserna:

- lainen*, betecknar person med afs. på härkomst, sysselsättning eller uppehållsort; t. ex. *Suomalainen* finne, *Saksalainen* tysk, *apulainen* medhjelpare, *vuorelainen* bergsbo.
- tar*, betecknar qvinliga väsenden; t. ex. *Suometar*, *runotar*, *kuningatar*, jmf. § 43, anm.
- nen* och *-inen*, förekomma i slägtnamn; t. ex. *Peltonen*, *Koskinen*, *Laurikainen*; *-nen* motsvaras ofta af feminina benämningar på *-tar*, t. ex. *Karhunen*, *Karhutar*.
- la*, utmärker hem eller uppehållsort; t. ex. *pappila* prestgård, *Tapiola*, *Ahtola*.
- kko* och *-sto*, beteckna stället, der något i mängd förekommer; t. ex. *koivikko*, *koivisto* björkskog, *kivikko* stenigt ställe, *stenhop*, *lastukko* spånhög, *saaristo* skärgård, *kirjasto* bibliotek.
- nen*, *-inen*, *-kainen*, *-ut* (st. *-ue*) och *-ke* (st. *-kkehe*), bilda deminutiva substantiv; t. ex. *poikanen* liten gosse, *lapsukainen* litet barn, *nuorukainen* yngling, *poijut* liten gosse (st. *poikue*), *päivyt* liten (vacker) sol, *kuu-*

hut liten (vacker) måne, *niemeke* liten landtunga, *lahdeke* liten vik.

b) Af adjektiv med ändelsen *-us* (st. *-ute*) och beteckna en egenskap af det, som stamordet anger; t. ex. *heikkous* svaghet, (*hyvä-ys*:) *hyvyys* godhet, (*onnettomuus*:) *onnettomuus* olycka, (*siisti-ys*:) *siisteys* snygghet, (*nuore-us*:) *nuoruus* ungdom, (*säästäväise-ys*:) *säästäväisyys* sparsamhet, (*ahnehe-us*:) *ahneus* snålhet, (*ilkeä-ys*:) *ilkeys* elakhet, (*raittihi-us*:) *raittius* nykterhet.

Anm. 1. Således öfvergå *a*, *ä*, *e* framför härl.-ändelsen till *u*, *y*; i kontrakta bortfaller bindstavelsen, hvarvid i stammar på *-ihi* det *i*, som föregår *h*, stundom öfvergår till *e*; t. ex. (*kallihi-us*, *kallius*:) *kalleus* dyrhet. — Denna härl.-ändelse fogas ofta äfven till substantiva stamord, t. ex. *talous* hushållning, *juoppous* dryckenskap.

Anm. 2. Härledda från verb och i allmänhet betecknande en handling hafva således deriverade subst. på *-us* (*-ys*) en stam på *-kse*, men härledda från nomen och öfverhufvud betecknande en egenskap hafva de en stam på *-ute* (*-yte*); t. ex. *vastaus* (st. *-ukse*), men *rikkaus* (st. *-kkaute*), *varkaus* (*-kaute*).

B. Adjektivens härledning.

§ 120. Adjektiven kunna härledas af substantiv och adverb.

I. Af substantiv härledas adjektiv med följande ändelser:

-inen (st. *-ise*), betecknar af hvad ämne, beskaffenhet, egenskap, i allmänhet hurudant något är; t. ex. *kalainen* fiskrik, *vihainen* arg, *kultainen* af guld, *öinen* nattlig, *vesinen* vattenhaltig, *punainen* röd.

Anm. Denna ändelse fogas äfven till böjnings- och härledningsformer af nomen och verb; t. ex. (af partic. på *-va*:) *kuolevainen* dödlig, *näkyväinen* synlig; — (af subst. verbalia på *-nta*:) *satunnainen* tillfällig; — (af adess. sing. och plur. af subst., t. ex. *tavalla*, *hedelmällä*, *siivillä*:) *tavallinen* vanlig, *hedelmällinen* fruktbar, *siivillinen* bevingad; — (af essiv. sing. och plur., t. ex. *kokona*, *itsenä*, *yksinä*, *omina*:) *kokonainen* hel, *itsenäinen* själfständig, *yksinäinen* enslig, *ominainen* egen. — Många adjektiv på *-llinen* begagnas äfven substantivt; t. ex. *päivällinen* middagsmåltid, *tuopillinen* ett stop fullt.

- ton* (st. *-ttoma*), bildar karitiva adjektiv, som uttrycka brist på det, som stamordet betecknar; t. ex. *raha-ton* utan penningar, *isätön* faderlös, *voimaton* kraftlös.
- kas* (st. *-kkaha*), betecknar, att någonting är väl försedt med det, som stamordet anger; t. ex. *voimakas* kraftig, *rahakas* rik på penningar. — Många af dessa adjektiv hafva öfvergått till substantiv; t. ex. *sormikas* fingervante, *osakas* deltagare.
- isa* och *-va*, beteckna ymnighet eller rikedom, ofta det samma som *-kas*; t. ex. *kuuluisa* ryktbar, *kalaisa* fiskrik, *lihava* fet, *tilava* rymlig, *väkevä* stark.

Anm. Demin. adjektiv uppstå med ändelserna *-inen*, *-kainen* och *-hka*, *-hko*; t. ex. *vähäinen* helt liten, *lyhykäinen* ganska kort, *kuleahka* något ljusgul, *hapahko* syrlig. — Änd. *-mainen* betecknar likhet, t. ex. *poikamainen* pojaktig, *ukkomainen* gubbaktig.

II. Af adverb uppstå adjektiv med änd. *-inen*; t. ex. *ainainen* beständig, *ajoittainen* periodisk, *silloinen* dåvarande, *julkinen* offentlig o. a. d.

C. Verbs härledning.

§ 121. Verben härledas af nomen och af andra verb.

I. De af nominalstammar bildade verben (verba denominativa) hafva följande betydelse och ändelser:

Instruktiva, hvilkas ändelse är *-ta* (*-tta*) eller *-sta*, beteckna ett förseende med det, som stamordet uttrycker; t. ex. *voitaa* smörja, *kunnistaa* försköna, *janottaa* göra törstig, *vaatettaa* bekläda, *alustaa* grunda, *evästää* förse med vägkost.

Translativa, som beteckna ett blifvande eller öfvergående till det, som stamordet tillkännagifver; de uppstå med änd. *-a* (urspr. *-ta*) och *-ne*; t. ex. *leveän* jag utbreder mig, *lihoan* jag blir fet, *häpeän* jag skämmes, *mätäne* det ruttnar, *paksune* det tjocknar.

II. De af verbalstammar härledda verben (verba verbalia) hafva följande betydelse och ändelser:

Reflexiva, hvilka uppstå med änd. *-utu, -untu* och *-u* (jmf. § 107); t. ex. *antautua, antauntua, antauta* gifva sig.

Faktiviva, hvilka uppstå genom änd. *-ta (-tta)*, uttrycka, att man låter göra det, som stam verbet betecknar; t. ex. *hävittää* förstöra, *luetta* låta läsa, *heikontaa* försvaga.

Frekventativa, hvilka beteckna en upprepad eller fortfarande handling; de bildas med änd. *-ele, -ksi, -skele, -skentele*; t. ex. *kyselen* jag gör frågor, *katselen* jag betraktar, *anneksin* jag utdelar, *käyskelen* jag vandrar, *uis-kentelen* jag simmar.

Momentana, hvilkas änd. äro *-ahta* och *-aise*, beteckna en hastigt skeende handling; t. ex. *kiljahtaa* l. *kiljaista* skrika hastigt en gång, *vavahtaa* skälva till hastigt, *puraista* bita hastigt, *rykäistä* hosta till en gång.

Anm. Både af verbalia och denominativa märkas dessutom: Inkoativa, hvilka uttrycka begynnelsen af den handling, som stamordet tillkännagifver; t. ex. *sairastua* insjukna, *istuintua* sätta sig. — Media, hvilka bildas med änd. *-u* och uttrycka att subjektet, utan att sjelf medverka dertill, är föremål för den handling, som stamordet betecknar; t. ex. *muutun* jag förändras, *jäätyä* frysa till is, *parantua* tillfriskna. — Af interjektioner och sådana ordrötter, som härma naturljud, uppstå onomatopoetiska l. deskriptiva verb med änd. *-ise* och *-aja*; t. ex. *jyrisee* l. *jyräjää* det dundrar, *kohisee* l. *kohajaa* det susar, *rähisee* l. *rähäjää* han skrålar.

BIHANG.

Den finska runopoesin.

I. Språket.

§ 1. I finska språket särskiljas två hufvud-dialekter: den ostfinska eller Savo-Karelska och den vestfinska eller Tavastländska dialekten. Det prosaiska skriftspråket grundar sig hufvudsakligen på den vestfinska dialekten, hvaremot den gamla folkpoesin uppvisar förnämligast ostfinska ordformer. De viktigaste fall, i hvilka ostfinskan skiljer sig från det prosaiska språket, äro följande:

1) Långa vokaler eller diftonger, uppkomna genom sammandragning, förekomma icke i den andra eller någon följande stafvelse, utan orden förblifva osammandragna, hvarvid *aa* och *äa* öfvergå till *oa* och *ea*; t. ex. *vierahan* den främmandes, *talossahan* i sin gård, *sanotahan* man säger, (*aikaa*:) *aikoa* tid, (*lepään*:) *lepeän* jag hvilar, (*laulaa*:) *lauloa* sjunga. Ofta inskjutes ett *h* mellan vokalerna; t. ex. *kipehille* åt de sjuka, *valkehia* hvita, *komehin* (= *komein*) den ståtligaste.

2) *K* förmildras ofta efter *s* och *t*; t. ex. *vaski* koppar: *vasesta* (= *vaskesta*), *koskea* vidröra: *kosen* (= *kosken*), *itkeä* gråta: *itettävä* (= *itkettävä*).

3) *T* bortfaller efter vokal och *h* (jmf. § 35, 3); t. ex. *tahon* (= *tahdon*) jag vill, *pöyän* (= *pöydän*) bordets. — I imperf. 3 pers. öfvergår *t* vanligen icke till *s* (jmf. § 36, 2); t. ex. *lenti* han flög, *kumarti* han bugade sig. — I aktivets infinitiver kvarstår *t* efter *l* och *r* ofta utan förmildring i tvåstafv. stammar; t. ex. *kuulta*, *surten*, *luullakseni* (= *kuulla*, *surren*, *luullakseni*).

4) *K, p, t* förmildras ofta i stammar på *-ise* (jmf. § 35, allm. anm. 3); t. ex. *honkainen* af *furu*: part. *honkaista* (= *honkaista*); *pahantapainen* vanartig: *pahantavaista* (= *-tapaista*); *kultainen* gyllne: *kullaista* (= *kultaista*).

5) Suffixen upphäffa ofta icke förmildringen; t. ex. *ajansa* (= *aikansa*), *iäni* (= *ikäni*).

6) Pluralis kan bildas (med und. af nom. och ack.) äfven med änd. *-loi*, som oftast begagnas i enst. stammar samt tvåst. på *-o, -ö, -u, -y, -e* och *-i*; t. ex. *koi* mal, *talo* gård, *nuttu* rock, *reki* släde, *risti* kors: part. plur. *koiloita, taloloita, nuttuloita, rekilöitä, ristilöitä*.

7) Några tvåst. verbstammar på *-a, -ä* bortlemna bindvok. framför stafvelser, som börja med enkelt *t, k, n*; t. ex. (*kaata-ta-ksi, kaat-ta-ksi*): *kaataksi* (= *kaataaksi*) för att fälla; *tietää* veta, perf. part. (*tietä-nyt, tiet-nyt*:) *tiennyt*; pot. pres. *tiennen*; II inf. instr. *tieten*; *löytää* hitta: perf. part. *löynnyt*. — På samma sätt uppstå af st. *seiso*: inf. *seista*, imperat. *seiskaamme*, perf. part. akt. *seissut*, pres. pass. *seistaan*, imperf. *seistiin* o. s. v.

8) Många verb på *-ta, -tä* förkorta passivets stam genom att bortlemna mellersta ljudet *e* äfvensom de konsonanter, som föregå *e* (enl. § 31); t. ex.

Passivets stam.

	Fullständig.	Förkortad.
<i>rakentaa</i> bygga:	<i>rakennetta</i>	<i>raketta</i>
<i>kuumentaa</i> upphetta:	<i>kuumennetta</i>	<i>kuumetta</i>
<i>vääntää</i> vända:	<i>väännettä</i>	<i>väättä</i>
<i>työntää</i> skuffa:	<i>työnnettä</i>	<i>työttä</i>
<i>tietää</i> veta:	<i>tiedettä</i>	<i>tiettä</i>
<i>löytää</i> hitta:	<i>löydetttä</i>	<i>löyttä</i>
<i>säätää</i> stadga:	<i>säädettä</i>	<i>säättä</i>
<i>kaataa</i> fälla:	<i>kaadetta</i>	<i>kaatta</i>
<i>taitaa</i> kunna:	<i>taidetta</i>	<i>taitta</i>

Anm. Af den förkortade passivstammen bildas sedan tidsformerna regelbundet; t. ex. imperf. ind. *tiettiin*,; pres. partic. *rakettava, tiettävä*; perf. partic. *rakettu, tietty, käätty* o. s. v. — På samma sätt förkortas *tunnetta* till *tutta*, deraf sedan fås t. ex. *tuttu* (= *tunnettu*), *tuttava* o. s. v. — Många af dessa i mom. 7 och 8 omnämnda

förkortade former brukas äfven i det allmänna tal- och skriftspråket; t. ex. *tiennyt, tieten, tiettiin, tuttu, tuttava, rakettu, seistiin* o. a. d.

9) Utom vanliga reflexiva verb på *-utu* (s. § 107) förekommer i folkpoesin en stor mängd mer eller mindre oregelbundna reflexivformer; de hafva vanl. uppstått genom anslutning af ordet *itse* sjelf (oftast förkortadt till *-ihe, -ite, -ik, -it, -i* o. s. v.), hvartill sedan verbens personaländelser fogats, såsom följande exempel utvisa:

Ind. presens.

Sing. 1 pers. änd.	<i>-me</i> l. <i>-ime</i> ; t. ex. <i>luome, laseme, heitäime.</i>
” 2 ” ”	<i>-tet</i> l. <i>-itet</i> ; t. ex. <i>pistätet, levitätet.</i>
” 3 ” ”	<i>-kse</i> l. <i>-ksen</i> l. <i>-ikse</i> ; t. ex. <i>lyökse, asetakse, reuoiakse, nosteleikse, suoriiksen.</i>
Plur. 1 ” ”	<i>-imme</i> ; t. ex. <i>työntelemme.</i>

Imperfekt.

Sing. 1 ” ”	<i>-ime</i> ; t. ex. <i>siirrime, katsahime.</i>
” 2 ” ”	<i>-ihit</i> l. <i>-ihet</i> ; t. ex. <i>valmistihit, riensihit, suorihet.</i>
” 3 ” ”	<i>-ihe</i> l. <i>-iin</i> ; t. ex. <i>somistelihe, tarjosihe, heittiin, pistiin.</i>

Kond. presens.

” 1 ” ”	<i>-ime</i> ; t. ex. <i>riiusuisime, heittäisime.</i>
---------	---

Imperativ.

” 2 ” ”	<i>-te</i> l. <i>-ite</i> ; t. ex. <i>lyöte, panete, veäite, laskeite, siirräite.</i>
---------	---

II. Versbyggnaden.

§ 2. Versbyggnaden i den gamla finska folkpoesin grundar sig hufvudsakligen på stafvelsernas kvantitet; likväl utöfvar äfven accenten en betydlig inverkan på versmåttet. Om sjelfva runoversen märkes följande:

1) Att den utgöres af ett enda versslag, som innehåller fyra trokaiska versleder (pedes); t. ex.

$\bar{Y}ksin \mid \bar{s}yntyi \mid \bar{V}äinä \mid \bar{m}öinen.$

2) Att i arsis förekomma (d. ä. anses för långa) alla slags stafvelser, med undantag af sådana korta, som hafva hufvudaccent; t. ex.

Oi e-|moni | kanta-|jani.
Älve-|net a-|jätte-|levat.
Loi mie-|hen, u-|ron su-|kesi.

3) Att i thesis förekomma (d. ä. anses för korta) alla slags stafvelser, med undantag af sådana långa, som hafva hufvudaccent; t. ex.

Mitä | täällä | naiset | nauroi.
Niin pe-|rille | päästäk-|sensä.

Und. I första versleden kunna dock korta stafvelser med hufvudaccent förekomma i arsis, äfvensom långa stafvelser med hufvudaccent i thesis; t. ex.

Vaka | vanha | Väinä-|möinen.
Miten | olla | kuin e-|leä.
Loi mie-|hen u-|ron su-|kesi.
Mies nuo-|ri no-|en to-|lainen.

Anm. I första versleden förekomma stundom tre, någongång till och med fyra stafvelser; t. ex.

Paha on | olla | paime-|nena.
Kolme oli | neittä | niemen | päässä.

§ 3. I runoversen har man för öfrigt, såsom vilkor för versens skönhet, att märka alliterationen och parallelismen.

Alliterationen (begynnelse-*r*immet) består deri, att två eller flera ord i samma vers börja med samma konsonant eller vokal, hvarvid äfven de efter konsonanterna stående vokaler oftast äro desamma; t. ex.

<i>Kanna kaulan helmilöitä.</i>		<i>Aurinkoa auttamassa.</i>
<i>Juoksi suuret suot sutena.</i>		<i>Iloa ison piholle.</i>
<i>Alku rauan ruostehesta.</i>		<i>Oli ukko unin päällä.</i>

Parallelismen består deri, att af två (stundom flere) efter hvarandra följande verser den föregående versens innehåll med andra ord upprepas i den efterföljande; t. ex.

{ <i>Ajoi purtensa punaisen,</i>		{ <i>Tuoss' on lehto, jossa liikuin,</i>
{ <i>Laski haahan haljakkaisen.</i>		{ <i>Kivet tuossa, joilla kiikuin.</i>
{ <i>Anna tulta armaiseni,</i>		
{ <i>Valkeata marjaseni.</i>		

RÄTTELSER:

Sid.	6 rad.	1 nedifr.	står:	pluralis <i>i</i>	bör vara:	pluralis' <i>i</i> .
"	9	12	"	t. ex. st. <i>nauris</i>	"	t. ex. <i>nauris</i> .
"	13	9	"	suffixerna	"	suffixen.
"	48	10	uppifr.	aktiven	"	aktivet.
"	"	12	"	passiven	"	passivet.
"	60	15	"	<i>havavoisin</i>	"	<i>haravoisin</i> .

~~310.VII.47~~
Suom. Kiel. 3.

Hämäläinen

Hos Lång & Ståhlberg i Helsingfors och hos
de fleste bokhandlare i landet:

SUOMENKIELEN MUOTO-OPPI

TEHNYT

K. HÄMÄLÄINEN.

Pris: 2 m. 50 p.

Innehåll: I. Äänne-oppi, sid. 1—22; — II. Taivutus-oppi, sid. 23—108; — III. Sanojen synty, sid. 109—132; — IV. Liitteitä: 1) Suomen vanha runokieli, sid. 133—138; — 2) Vieraskielisten sanain taivutus, sid. 138—141. — Lakkosellinen sisällysluettelo, sid. 142—144.

Requisitioner emottagas af:

LÅNG & STÅHLBERG

HELSINGFORS.

Pris: 2 Fmk. 25 p.